

Sedmični pregled sudske prakse¹

2. - 6. maj 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 6. stav 1</p> <p>Član 10.</p>	<p>Mesić protiv Hrvatske, br. 19362/18</p> <p>5. maj 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Ograničenja slobode izražavanja za političare u vezi sa uvredljivim izjavama. Dužina trajanja postupka.</p> <p>Podnosilac predstavke je bivši predsjednik Hrvatske. U kontekstu krivične prijave podnesene u Francuskoj, advokat hrvatskog porijekla koji radi u Francuskoj dao je komentare da je podnosilac predstavke bio saučesnik u pokušaju ubistva i iznudi svog klijenta: ovi komentari su naknadno objavljeni u štampi. Kada su ga novinari pitali o tim člancima, podnosilac predstavke, tadašnji predsjednik države, predložio je da advokat posjeti psihijatrijsku bolnicu kada dođe u Hrvatsku, gdje ljudi poput njega mogu dobiti adekvatnu pomoć. Mediji su prenijeli ovu izjavu. Advokat je pokrenuo građanski postupak za klevetu. Hrvatski sudovi su naložili podnosiocu predstavke da plati protuvrijednost od 6.660 eura (EUR), jer je narušio ugled tužioca.</p> <p>- Zaštita ugleda advokata i ograničenja slobode izražavanja za političare u vezi sa uvredljivim izjavama koje su dali, posebno visokim državnim zvaničnicima: vidi sažetak sudske prakse i objašnjenje u paragrafima 103 do 110, uključujući posljedice napada na ugled advokata u pogledu prava optuženog i prava na pristup sudu prema članu 6., paragrafi 107 i 108.</p> <p>- Kriteriji koji se primjenjuju kako bi se postigla potrebna ravnoteža između člana 10. i člana 8. u ovom konkretnom kontekstu (vidi paragrafe 85 i 86).</p> <p>- Riječi koje su izgovorili visoki državni zvaničnici imaju veću težinu i, shodno tome, njihove izjave koje štete ugledu drugih nanose veću štetu: vidi paragraf 112 u vezi sa ozbiljnošću sankcije i efektom „zastrašivanja“ na obavljanje advokatske profesije. U vezi sa članom 8. (pravo na ugled), vidi posebno paragrafi 83 i 84.</p> <p>Utvrđena povreda 6. st. 1 u pogledu suđenje u razumnom roku. Nije utvrđena povreda člana 10.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Lia protiv Malte, br. 8709/20</p> <p>5. maj 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pravo na privatni život. Odbijanje zahtjeva za drugi ciklus IVF oplodnje.</p> <p>Predmet se odnosio na odbijanje vlasti da sprovedu, o trošku podnosilaca predstavke, drugi postupak za pomoć pri oplodnji (IVF), budući da je supružnik imao 43 godine života, za koju starosnu dob relevantni protokol nije propisao da je obavezan, ali je bio "poželjan". Vlast je starosnu kategoriju protumačila kao obaveznu (tumačenje koje ne dijele domaći sudovi, uključujući i Ustavni sud) bez uzimanja u obzir zdravstveno stanje kandidata ili druge razloge.</p> <p>Pitanje predvidivosti zakona zbog različitih tumačenja i primjene sporne odredbe o starosnoj granici od strane upravnih i sudskih organa, koja je bila nekoherentna: vidjeti paragrafe 64 do 69, a posebno 66 do 67. Sud je također primijetio da je tumačenje koje su upravni organi primijenila na situaciju podnosilaca predstavke – koje nije ostavljalo prostora za fleksibilnost – bilo nepovoljnije za njih i najviše u suprotnosti sa jasnim tekstom zakona, a s čim se slažu njegovi predlagač, kao i najviši sudovi u zemlji (paragraf 66).</p> <p>Vidi također sažetak sudske prakse o uslovu zakonitosti: paragrafi 56 i 57.</p>

¹ Informacije su pripremljene u okviru Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, a na osnovu informacija Evropskog suda za ljudska prava. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud. Predmeti u kojima je utvrđena povreda označeni su **crvenom bojom**, predmeti u kojim nije utvrđena povreda su označeni **zelenom bojom**, dok su predmeti u kojima je predstavka odbačena označeni **žutom bojom**.

		Utvrđena povreda člana 8.
Član 11.	Vlahov protiv Hrvatske , br. 31163/13 5. maj 2022. Odjel I	Pravo sindikata da kontroliše članstvo. Predmet se odnosio na pritužbu podnosioca predstavke na njegovu osuđujuću presudu i kaznu zatvora zbog odbijanja da primi nekoliko pojedinaca u sindikat dok je djelovao u svojstvu sindikalnog predstavnika. - Sudska praksa o pravu sindikata da kontrolišu članstvo u odnosu na pravo na slobodu udruživanja budućih članova (vidi također Britanski sindikat mašinovođa (ASLEF) protiv Velike Britanije): paragrafi 55 do 62. - Propust domaćih sudova da objasne kako se može smatrati da je podnosilac predstavke postupio na uvredljiv način kada je odbio članstvo: paragrafi 71 i 72. Utvrđena povreda člana 10.
Član 10.	Śliwczyński i Szternel protiv Poljske (odluka), br. 2244/14 29. mart 2022. (pisani otpisak 5. maj 2022.) Odjel I	Sloboda izražavanja medija. Otkrivanje ličnih podataka. Lokalne sedmične novine objavile su članak o suđenju, koje je bilo zatvoreno za javnost, protiv lokalnog biznismena u malom gradu, H.S., koji je osuđen za seksualno zlostavljanje jednog od svojih zaposlenika. Predsjednik suda je omogućio novinarima uvid u spis. U novinskom članku je navedeno puno ime H.S., uz njegovu fotografiju. H.S. se žalio da su podnosioci predstavke otkrili informacije o krivičnom postupku koji je bio zatvoren za javnost. Podnosiocima predstavke je naloženo da plate novčanu kaznu. Domaći sudovi su smatrali, prije svega, da je Krivični zakon kriminalizirao otkrivanje informacija bez obzira na to kako se do njih došlo. Pozivajući se na sudsku praksu Suda prema članu 10., Regionalni sud je zaključio da mediji ne bi trebali prekoračiti nametnute granice u interesu pravilnog sudovanja. - Paragraf 57.: kada štampa otkrije vrlo osjetljive i lične podatke koji se tiču seksualne orijentacije pojedinca, ova vrsta informacija zahtijeva „najviši nivo zaštite prema članu 8.“ (vidi razliku koja se pravi u pogledu javne ličnosti koja se dobrovoljno razotkriva javnosti). - Paragraf 58. u vezi sa pokretanjem krivičnog postupku po pitanju slobode izražavanja, što rezultira novčanom kaznom od 125 eura. Predstavka proglašena nedopuštenom.
Član 6. stav 1.	Nalbant i ostali protiv Turske , br. 59914/16 3. maj 2022. Odjel II	Pravo na pristup sudu. Previsoke sudske takse. Predmet se odnosio na iznos sudskih taksi u postupcima protiv podnosilaca predstavke koje je pokrenula banka, a odnosio se na plaćanje kredita za finansiranje tržišnog centra. Sud je presudio u korist banke i naložio podnosiocima predstavke da plate približno 15.679.987 eura sudskih taksi, pri čemu se taj iznos računa kao procenat dopuštene vrijednosti spora. Podnosioci predstavke su uložili žalbu na odluku i zatražili da budu oslobođeni plaćanja sudskih taksi, od kojih je jedna četvrtina morala biti deponovana tom sudu prilikom podnošenja žalbe. Kasacioni sud je odbio zahtjev da kompanija podnosilaca bude izuzeta pozivajući se na nepostojanje bilo koje odredbe u domaćem zakonu za pružanje pravne pomoći privrednim subjektima. Kasacioni sud se nije bavio argumentima podnosilaca predstavke zasnovanim na Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima, posebno njihovim oslanjanjem na presudu Suda u predmetu Kreuz protiv Poljske o prevelikim sudskim taksama. Podnosioci

		<p>predstavke su morali odustati od žalbe, jer nisu bili u mogućnosti da plate sudske takse, koje su obračunate na osnovu određenog procenta od iznosa koji im se traži, a koji procenat je utvrđen zakonom.</p> <p>- Sažetak sudske prakse o sudskim taksama u parničnom postupku u vezi sa fizičkim i pravnim licima / kompanijama: vidi paragrafe 34 do 40.</p> <p>- Opšta zabrana oslobađanja od sudskih taksi sama po sebi postavlja pitanje prema članu 6., stav 1. (paragraf 45).</p> <p>- Kao posljedica načela supsidijarnosti, kada se žalbe podnosioca predstavke odnose na „prava i slobode“ zagarantovane Konvencijom, domaći sudovi su dužni da ih ispituju sa posebnom strogošću i pažnjom (paragraf 47).</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. st. 1.</p>
<p>Član 11.</p>	<p>Silgir protiv Turske, br. 60389/10</p> <p>3. maj 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Sloboda okupljanja.</p> <p>Podnosilac predstavke je osuđen na dvije godine i mjesec dana zatvora zbog učešća u demonstracijama: optužen je za kršenje odredbi zakona o javnim okupljanjima i demonstracijama zbog toga što je mahao plakatom sa fotografijom A. Öcalana tokom hodanja nedozvoljenom rutom. Tužilaštvo je također optužilo podnosioca predstavke za širenje propagande za terorističku organizaciju.</p> <p>Pitanje zakonitosti: domaći sudovi nisu dovoljno obrazložili zašto sporni događaji predstavljaju propagandu za terorističku organizaciju, što je izazvalo sumnju u pravni osnov osuđujuće presude i kazne prema članu 11. stav 2. Konvencije: vidi paragrafe 25 do 27.</p> <p>Vidi također paragrafe 28 do 35 posebno u pogledu težine kazne.</p> <p>Utvrđena povreda člana 11.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 13. u vezi sa članom 3.</p>	<p>Volodya Avetisyan protiv Armenija, br. 39087/15</p> <p>3. maj 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Uslovi u zatvoru. Nepostojanje djelotvornog domaćeg pravnog lijeka.</p> <p>Predmet pokreće pitanje postojanja djelotvornog domaćeg pravnog lijeka (preventivni i kompenzacioni lijekovi moraju biti komplementarni da bi se smatrali djelotvornim u ovoj oblasti) za pritužbe podnosioca predstavke o navodno neadekvatnim uslovima pritvora, koji su dostupni i u teoriji i u praksi, koji mogu spriječiti nastavak navodne povrede i, ako je potrebno, osiguravanje naknade za pretrpljenu štetu (paragrafi 30 do 35).</p> <p>Vidi sažetak sudske prakse: paragrafi 28 i 29.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3., te člana 13. u vezi sa članom 3.</p>
<p>Član 10.</p> <p>Član 11.</p>	<p>Bumbes protiv Rumunije, br. 18079/15</p> <p>3. maj 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Stavovi i mišljenja izražena kroz ponašanje.</p> <p>Podnosilac predstavke, poznati aktivista, učestvovao je u protestnom pokretu protiv predloženog iskopavanja zlata i srebra, koji bi uključivao upotrebu cijanida na području koje je UNESCO-ova svjetska baština. U kampanji za podizanje svijesti sa još tri demonstranta, bez davanja traženog obavještenja, vezali su se liscama za jednu od ulaznih barijera glavne zgrade Vlade, držali znakove i odbili otići. Podnosilac predstavke je kažnjen zbog kršenja određenih normi društvenog suživota i javnog reda i mira. Kada su odbacili prigovor podnosioca predstavke protiv policijskog izvještaja i novčane kazne koja mu je izrečena, nacionalni sudovi nisu procijenili nivo uznemirenja koji su njegovi postupci izazvali. Oni su samo primjetili da podnosilac predstavke nije ispoštovao uslov o prethodnoj izjavi.</p>

		<p>- Novčano kažnjen zbog protesta, zajedno sa još tri učesnika, u kratkom vremenskom periodu i spontano, u nenasilnoj akciji protiv vladine politike. Žalba upućena prema članu 10. - vidi paragrafe 69 i 70 - u svjetlu člana 11.</p> <p>- Član 10. koji se primjenjuje na stavove ili mišljenja izražena kroz ponašanje (paragraf 46). Neophodnost takve sankcije u demokratskom društvu u kontekstu podizanja svijesti sugrađana i javnih zvaničnika o vladinim politikama u vezi s rudarskim projektom i njegovim uticajem na okoliš: vidi paragrafe 92 do 101.</p> <p>- Nedostatak prethodnog obavještenja i "protivpravnost" događaja, koji su vlasti smatrali okupljanjem, ne daju <i>carte blanche</i> vlastima (paragraf 94). Domaći organi vlasti prevashodno pridaju formalnu nezakonitost tom događaju (paragrafi 97 do 102).</p> <p>Utvrđena povreda člana 10. u vezi sa članom 11.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 13.</p> <p>Član 4.</p> <p>Protokola broj 4</p>	<p>M.A. i ostali protiv Latvije (odluka), br. 25564/18</p> <p>29. mart 2022. (pisani otpravak 5. maj 2022.)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Kolektivno protjerivanje i neadekvatan pravni lijek.</p> <p>Podnosioci predstavke, ruski državljani, žalili su se da su, kada su se pojavili na latvijsko-beloruskoj granici, vraćeni u Bjelorusiju, a da njihove zahtjeve za azil vlasti Latvije nisu razmotrile. Oni su već podnijeli predstavku Evropskom sudu za ljudska prava u vezi sa prethodnim pokušajima prelaska granice. Za razliku od njihovih prethodnih predmeta pred ESLJP, u ovom predmetu, podnosioci predstavke, koje je zastupao isti zastupnik kao i u njihovim prethodnim predmetima pred Sudom, nisu podnijeli nijedan pisani dokaz da su podnijeli zahtjev za azil latvijskim vlastima (paragraf 53).</p> <p>- Članovi 3. i 13.: Postoji neslaganje između strana u vezi s tim da li su podnosioci predstavke zaista podnijeli zahtjev državnim vlastima za azil. Podnosioci predstavke su insistirali na tome da su to učinili usmeno i pismeno, dok je tužena Vlada tvrdila da nisu podnijeli nikakve zahtjeve za azil niti izrazili strah.</p> <p>- Vidi teret dokazivanja i ocjenu dokaza u konkretnim okolnostima predmeta: paragrafi 49 do 56, uključujući upućivanje na međunarodne dokumente (UNHCR).</p> <p>- Član 4. Protokola br. 4 (kolektivno protjerivanje): Žalba podnosilaca predstavke prema ovom članu ne može se odbaciti samo zato što nisu dokazali da su podnijeli zahtjev za azil latvijskim vlastima (vidi gore). Njihovo premještanje iz Latvije u Bjelorusiju predstavljalo je „protjerivanje“ u smislu ove odredbe (paragraf 64), koje se nije smatralo „kolektivnim“ (paragrafi 65 do 70).</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 9. - 13. maj 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6.	<p>Dragan Kovačević protiv Hrvatske, br. 49281/15</p> <p>12. maj 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pravo na pravično suđenje (građanski aspekt). Pristup sudu. Naknada troškova postupka.</p> <p>Predmet se odnosio na troškove postupka pred Ustavnim sudom. Podnosilac predstavke, koji je osoba s mentalnim invaliditetom, lišen je poslovne sposobnosti nakon što je socijalna služba pokrenula postupak pred građanskim sudovima. Podnosilac predstavke, koga zastupa advokat, podnio je ustavnu žalbu: u svojoj tužbi je tražio i naknadu troškova svog pravnog zastupanja (zastupanje nije bilo obavezno). Iako je Ustavni sud presudio u njegovu korist i ukinuo sporne odluke građanskog suda, odbio mu je dosuditi troškove za njegovog advokata (uz napomenu da domaći zakon ne predviđa mogućnost dobijanja pravne pomoći u postupku pred Ustavnim sudom). Pri tome je u odluci Ustavnog suda korištena ista formulacija kao u Zakonu o Ustavnom sudu, koji predviđa da, osim ako sud ne odluči drugačije, svaki učesnik u postupku pred tim sudom snosi svoje troškove.</p> <p>- Pravilo da učesnik u postupku pred sudom snosi svoje troškove, osim ako sud ne odluči drugačije, ne može se smatrati nespojivim <i>per se</i> sa članom 6. st. 1. Međutim, efekti primjene dotičnog pravila moraju biti kompatibilni sa članom 6. st. 1: paragraf 69.</p> <p>- Odbijanje da se podnosiocu dosude troškovi njegove ustavne žalbe predstavljalo je ograničenje njegovog prava na pristup sudu: paragrafi 70 do 73. Vidi paragrafe 70 do 84 i naročito paragrafe 77, 78 i 81.</p> <p>- Vidi značaj pravnog zastupanja pred ustavnim sudovima: paragrafi 35 i 79., te potreba ranjivih pojedinaca da budu pravno zastupani kako bi efektivno zaštitili svoja prava: paragraf 36. i primjena člana 35. stav 1. u ovom kontekstu.</p> <p>- Razmatranje mogućeg zastrašujućeg efekta na socijalne službe prilikom pokretanja postupka za lišavanje sposobnosti za djelovanje ako bi platila troškove postupka drugoj strani: paragraf 82.</p> <p>- Vidi i međunarodne dokumente: paragrafi 21 i 22.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6.</p>
Član 11. Član 13.	<p>Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi protiv Turske, br. 41955/14</p> <p>10. maj 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Zakonodavno uređenje održavanja lokalnih kongresa.</p> <p>Podnosilac predstavke je politička stranka. Nije joj data dozvola za održavanje lokalnih kongresa u tri grada, što je preduslov za predstavljanje kandidata na parlamentarnim izborima. Nije ispunjavala zakonske kriterije, jer nije imala lokalne podružnice u najmanje trećini okruga u ta tri grada. Osporene odluke zasnivale su se na činjenici da je nacionalno zakonodavstvo htjelo da uvede posebne uslove za političku stranku da može održati kongres, kako bi zatim mogla predstaviti kandidate na parlamentarnim izborima sa sveobuhvatnom nacionalnom bazom.</p> <p>- Namjera zakonodavca je bila da reguliše stepen zastupljenosti političkih partija u cijeloj zemlji. Vidi paragrafe 43 do 54, a posebno 48 do 51, obim slobodne procjene države u ovoj oblasti i povezanost sa članom 3. Protokola br. 1.</p> <p>- Odbijanja su zasnovana na činjeničnoj i objektivnoj procjeni nedovoljnog obima u kojem je podnosilac predstavke osnovao ogranke na lokalnom nivou u okruzima dotičnih gradova.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 11. i 13.</p>

<p>Član 8.</p>	<p>Solvanik protiv Rusije, br. 47987/15</p> <p>10. maj 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Zaštita okoliša. Štetne emisije sa groblja u blizini kuće. Pravo na dom, privatni i porodični život.</p> <p>Predmet se odnosio na pritužbu podnosioca predstavke na zagađenje sa groblja koje se nalazi veoma blizu njegove kuće i pripadajuće parcele, a koje nije ograđeno odgovarajućom sanitarnom zaštitom. Groblje se postepeno širilo prema posjedu podnosioca predstavke, a forenzički izvještaji su utvrdili da su tlo i voda na njegovom zemljištu opasno kontaminirani.</p> <p>- Neizvršenje sudske odluke kojom je naloženo pogrebnoj službi i gradskom vijeću da naprave zaštitnu zonu. Nisu predložene nikakve alternativne mjere, kao što je preseljenje podnosioca predstavke ili dekontaminacija njegovog zemljišta. Vidi paragrafe 50 do 54.</p> <p>Vidi također Dzemyuk protiv Ukrajine.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>X protiv Češke Republike, br. 64886/19</p> <p>12. maj 2022.</p> <p>Odjel V</p> <p>Napomena: presuda nije konačna jer je podnesen zahtjev za razmatranje predmeta pred Velikim vijećem.</p>	<p>Pravo na porodični život. Izvršenje naloga za vraćanje djeteta.</p> <p>Suprug podnositeljice predstavke pokrenuo je postupak prema Haškoj konvenciji jer se podnositeljica predstavke nije vratila u SAD sa njihovom kćerkom nakon putovanja u Češku. Podnositeljica predstavke se žalila na izvršenje odluke čeških sudova da vrate kćerku podnositeljice predstavke u SAD.</p> <p>U postupku povratka je utvrđeno da je podnositeljica predstavke postupila „pogrešno“ u smislu Haške konvencije kada je zadržala svoju kćer u Češkoj. Štaviše, zaključeno je da nijedan od izuzetaka navedenih u članovima 12. i 13. Haške konvencije nije primjenjiv. Dakle, kako podnositeljica predstavke nije dobrovoljno postupila po konačnom nalogu za vraćanje i otac je stoga pokrenuo postupak za sudsko izvršenje, na izvršnim sudovima je bila obaveza da sprovedu izvršni postupak predviđen nacionalnim zakonom.</p> <p>Pogledajte proceduralne uslove koje nameće član 8. u kontekstu međunarodnih otmica djece i izvršenja odluke o povratku: paragrafi 53 do 63 i naročito 59 i 60.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 8.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 16. - 20. maj 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8.	<p>A.J. protiv Grčke (odluka), br. 34298/18</p> <p>26. april 2022. (pisani otpravak 19. maj 2022.)</p> <p>Odjel I</p>	<p>Odvajanje maloljetnika od članova porodice u prihvatnom objektu.</p> <p>Podnosilac predstavke je Palestinac bez državljanstva i maloljetnik bez pratnje koji je dobio azil u Grčkoj 2016. godine. Zahtjev se odnosio, prije svega, na uslove prijema s kojima se suočavao u Grčkoj, odnosno na navodni nedostatak psihosocijalne podrške (paragrafi 66 i 67) i odvojenost od njegove braće i sestara, koji su bili smješteni u različitim smještajnim objektima u različitim gradovima.</p> <p>Što se tiče člana 8. (porodični život), odvajanje podnosioca predstavke od njegove braće u prihvatnom objektu: (i) Sud prihvata da nisu sva braća i sestre mogli biti smješteni u istom objektu iz razloga povezanih sa činjenicom da su ustanove organizovane prema uzrastu i spolu djece (paragrafi 79 do 82); i (ii) da li je nedostatak redovnog kontakta sa njegovom braćom i sestrama zbog smještaja djece u ustanove u različitim gradovima uticao na izgled za njihovo uspješno ponovno spajanje (paragrafi 82 do 85).</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom.</p>
Član 1. Protokola br. 1	<p>Bežanić i Baškarad protiv Hrvatske, brojevi 16140/15 i 13322/16</p> <p>19. maj 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pitanja oporezivanja nekretnina i široka sloboda procjene koju država uživa u poreskoj sferi.</p> <p>Predmet se odnosio na obavezu plaćanja poreza na promet nekretnina za dvije nekretnine koje su podnosioci predstavke kupili odvojeno, nakon što su prvobitno bili oslobođeni plaćanja tog poreza kao kupci po prvi put. Vlasti su poništile izuzeće u njihovom slučaju, navodeći da podnosioci predstavke više ne ispunjavaju uslove. Poreska stopa iznosila je 5% tržišne vrijednosti kupljene nekretnine.</p> <p>Vidi paragrafe 60 do 81 o pitanjima oporezivanja i širokoj slobodi procjene koju država uživa u poreskoj sferi. Vidi test zakonitosti – da li je postojao dovoljno jasan pravni osnov za poništavanje odluka kojima se podnosiocima predstavke odobrava oslobađanje od poreza i nalaže im da plate porez na promet nekretnina (paragrafi 62 do 74) – i test proporcionalnosti s obzirom na iznos poreske stope u ovom slučaju (paragrafi 77 do 79).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
Član 14. a u vezi sa članom 8.	<p>T.C. protiv Italije, br. 54032/18</p> <p>19. maj 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Razlika u tretmanu roditelja u odgoju djeteta na osnovu vjerskih uvjerenja.</p> <p>Predmet se odnosio na spor između podnosioca predstavke i majke njegove kćerke iz prethodne veze oko vjerskog odgoja njihovog djeteta. Podnosilac predstavke je postao Jehovin svjedok nakon što je veza prekinuta. Nakon postupka koji je majka pokrenula pred sudovima, podnosiocu predstavke je naređeno da se uzdrži od aktivnog uključivanja svoje kćerke u svoju vjeru. Pritužba podnosioca predstavke na nepotrebnu razliku u tretmanu između njega i njegove bivše partnerice na osnovu njegovih vjerskih uvjerenja.</p> <p>Odsustvo diskriminacije: Domaći sudovi imali su za cilj pomirenje prava svake strane, fokusirajući se prije svega na interes djeteta da odrasta u otvorenom i mirnom okruženju, uz usklađivanje u najvećoj mogućoj mjeri prava i uvjerenja oba roditelja, bez ograničenja prava na starateljstvo i posjete (uporedite prethodne predmete citirane u paragrafu 49.). Mjera je imala za cilj da očuva slobodu izbora djeteta uzimajući u obzir obrazovne stavove njenog oca (paragraf 50).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 14. a u vezi sa članom 8.</p>

<p>Član 3. u vezi sa članom 14. EK.</p>	<p>Oganezova protiv Armenije, br. 71367/12 i 72961/12</p> <p>17. maj 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Diskriminacija zasnovana na seksualnoj orijentaciji. Nasilje motivirano mržnjom.</p> <p>Slučaj se odnosio na agresivnu homofobičnu kampanju protiv podnositeljice predstavke, poznate članice LGBT zajednice u Armeniji, nakon emitovanja njenog intervjua u kojem je spomenula svoje učešće u gej paradi ponosa.</p> <p>Ovo je kulminiralo podmetnutim požarom u kafiću čiji je suvlasnik i menadžer. U narednim sedmicama, nju i njeno osoblje su zastrašivale i maltretirale grupe ljudi okupljenih ispred kafića, a imovina je oštećena. Parlamentarci i visokopozicionirani političari davali su netolerantne izjave javno podržavajući izvršioce paljevine. Podnositeljica predstavke je također bila izložena prijetnjama smrću i zlostavljanju, uključujući govor mržnje na internetu, što ju je dovelo do toga da trajno napusti Armeniju i zatraži azil u Švedskoj. Mjere policijske zaštite su uvedene na nekoliko dana. Dvije osobe povezane sa neonacističkom grupom uhapšene su ubrzo nakon podmetanja požara: oni su priznali da su zapalili lokal, jer je bio mjesto okupljanja pripadnika LGBT populacije. Iako su proglašeni krivim za namjerno oštećenje imovine i uslovno osuđeni na dvije godine kazne zatvora, kasnije su amnestirani. Podnositeljica predstavke se žalila da je vlasti nisu zaštitile od uznemiravanja, napada i prijetnji zbog njene seksualne orijentacije, nisu uzeli u obzir homofobični motiv i efikasno istražili njene pritužbe.</p> <p>- Član 3. u vezi sa članom 14.: Vidi sažetak sudske prakse o dužnostima država da spriječe nasilje motivirano mržnjom od strane pojedinaca i da istraže postojanje moguće veze između diskriminatornog motiva i čina nasilja, bilo fizičkog ili verbalnog: paragrafi 77 do 86.</p> <p>- Prag težine prema članu 3. (primjenjivost): Podnositeljica predstavke nije zadobila nikakvu fizičku povredu tokom predmetnih događaja, ali je bila meta agresivne homofobične kampanje u kontekstu preovlađujućeg negativnog stava prema pripadnicima LGBT zajednice u njenoj zemlji: paragrafi 88 do 97, naročito 96.</p> <p>- Istraga (paragrafi 98 do 125): za razliku od sličnih predmeta, u ovom predmetu motiv mržnje bio je prisutan od samog početka, čak i prije nego što je policija pokrenula istragu. Bez obzira na to, vlasti su krivično djelo opisale samo kao „namjerno oštećenje imovine“: paragraf 102. Što se tiče ukidanja mjera policijske zaštite u odnosu na podnositeljicu predstavke nakon podmetanja požara i govora mržnje, vidi paragrafe 109 do 122., a posebno 112 do 114.</p> <p>- Pozitivna obaveza država u pogledu govora mržnje protiv seksualne orijentacije i seksualnog života osoba, koja zahtijeva zaštitu u okviru krivičnog zakona: paragrafi 117 do 122 i naročito paragraf 20.</p> <p>Vidi i međunarodne dokumente o govoru mržnje: paragrafi 59 do 64.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. u vezi sa članom 14.</p>
<p>Član 3.</p>	<p>M. protiv Francuske (odluka), br. 42821/18</p> <p>26. april 2022. (pisani otpravak 19. maj 2022.)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Medicinske intervencije koje se obavljaju na pacijentu bez informiranog pristanka i druge radnje koje utiču na fizički integritet.</p> <p>Predmet se odnosio na podnositeljicu predstavke koja je interspolna osoba, rođena 1977. godine i koja je bila podvrgnuta (kao beba i adolescent) medicinskim zahvatima „normalizacije“. Podnositeljica predstavke je to otkrila kada je bila punoljetna i smatrala je da joj je ovaj proces nanio ozbiljnu psihijatrijsku/psihološku štetu i doveo do toga da joj se prizna status invalida rada. Podnositeljica predstavke je u novembru 2015. godine podnijela krivičnu prijavu protiv nepoznatih osoba za napad, te zahtjev da se uključi u postupak kao stranka. Međutim, istražni sudija je odbio da pokrene istragu s obrazloženjem da je rok zastare nastupio u novembru 2005. godine, odnosno deset godina nakon što je žrtva postala punoljetna. Podnositeljica predstavke je bezuspješno tvrdila da je ljekari koji su je liječili nisu na odgovarajući način informirali.</p>

		<p>- Član 3: vidi rekapitulaciju sudske prakse o medicinskim intervencijama, medicinskim zahvatima koji se obavljaju na pacijentu bez njegovog/njenog informiranog pristanka i drugim radnjama koje utiču na fizički integritet: paragrafi 59 do 63 i međunarodne materijale u paragrafima 39 do 48. Primjenljivost člana 3. ostavljena je otvorena, jer revizija postupka nije pokrenuta, čak ni suštinski, pred Kasacionim sudom (član 35. st. 1.).</p> <p>- Član 6. st. 1. (pristup sudu radi utvrđivanja građanskih prava podnositeljice predstavke zbog odluke da se ne nastavi sa sudskom istragom u vezi sa njenom prijavom i njenim zahtjevom da se uključi u postupak kao parnična stranka): Rok zastare na koji se poziva kao odgovor na krivičnu prijavu gdje su drugi pravni lijekovi još uvijek bili dostupni: vidi paragrafe 78 do 84, te primjena načela sudske prakse Nicolae Virgiliu Tănase protiv Rumunije [Vv].</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova.</p>
--	--	---

Sedmični pregled sudske prakse
23. - 27. maj 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3.	Dokukiny protiv Rusije , br. 1223/12 24. maj 2022. Odjel III	<p>Zlostavljanje od strane policije i propust vlasti da provede učinkovitu istragu.</p> <p>Podnositeljice predstavke su majka i kćerka. Kćerka je u vrijeme događaja imala četiri godine. Predmet se odnosio na njihovo navodno zlostavljanje od strane policije nakon što su zaustavljene u parku nešto prije ponoći sa svojim mužem/ocem i drugom porodicom. Dvojica očeva su privedeni u policijsku stanicu zbog „remećenja javnog reda i mira uz upotrebu vulgarnog jezika na javnom mjestu”. Sutradan su pušteni na slobodu. Podnositeljice predstavke su tvrdile da su ih gurali i udarali nogama dok je policija odvodila njihovog muža/oca.</p> <p>Vidi potrebu da istražni organi pruže dodatnu zaštitu navodima u vezi sa djetetom: vidi paragrafe 22 - 25; oslanjanje na Bouyid protiv Belgije [Vv], 2015.</p> <p>- Ugroženost maloljetnika i uslovi u vezi sa planiranjem i izvođenjem hapšenja i drugih policijskih operacija u situacijama u kojima se nalaze djeca: paragrafi 28 i 29.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 30. maj – 3. juni 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 3.</p> <p>Član 5. stav 1. i 4.</p>	<p>H.M. i drugi protiv Mađarske, br. 38967/17</p> <p>2. juni 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Uslovi u tranzicionoj zoni. Novo pitanje u vezi upotrebe lisica u kontekstu imigracija. Nezakonito lišavanje slobode.</p> <p>Predmet se odnosio na pritvor jedne iračke porodice u tranzitnoj zoni na granici između Mađarske i Srbije nakon što je pobjegla iz Iraka. Bili su smješteni u kontejner u porodičnom dijelu koji su smjeli da napuste samo da bi otišli na ljekarski ili drugi pregled i uvijek pod policijskom pratnjom. Majka je bila trudna i, kako je bilo nekih komplikacija, njena trudnoća se smatrala visokorizičnom. Nekoliko puta je morala ići u bolnicu. Jednom takvom prilikom, njen suprug je bio s njom u pratnji, te su mu stavljeni lisice na ruke i povodac pred djecom i u prisustvu medicinskog osoblja. Morao je ostati u lisicama tokom cijele posjete bolnici dok je prevodio za svoju suprugu.</p> <p>- Vidi sa kakvim su se uslovima trudna majka i djeca suočili tokom četveromjesečnog boravka u tranzitnoj zoni: paragrafi 17 i 18.</p> <p>- Novo pitanje vezano za lisice (i upotrebu povodca) u kontekstu imigracije: vidi paragrafe 22 i 27 uključujući upućivanje na predmet Bouyid protiv Belgije [Vv].</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. i člana 5. stav 1. i 4.</p>
<p>Član 5. stav 1., 3. i 5. EK</p> <p>Član 10.</p>	<p>Taner Kiliç (br. 2) protiv Turske, br. 208/18</p> <p>31. maj 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Određivanje i produženje istražnog pritvora. Sloboda izražavanja.</p> <p>Predmet se odnosio na prvobitni i produženi pritvor podnosioca predstavke koji je u relevantno vrijeme bio predsjedavajući turskog ogranka nevladine organizacije <i>Amnesty International</i>. Vlasti su ga optužile, između ostalog, za korištenje ByLock servisa za razmjenu poruka. Podnosilac predstavke osporava odluku o njegovom stavljanju u istražni zatvor i o njegovom produženju. Navodi da nije bilo dokaza koji bi potkrijepili postojanje vjerovatnih razloga za sumnju da je počinio krivično djelo zbog kojih su te mjere bile potrebne. Također, tvrdi da sudske odluke o određivanju i produženju pritvora nisu bile dovoljno obrazložene i da se nisu temeljile ni na jednom konkretnom dokazu, te ukazuje na brojne poteškoće (izostanak obavijesti o mišljenju državnog odvjetnika, snimanje njegovih izjava audiovizualnim računarskim sistemom, snimanje njegovih razgovora s advokatom, ispitivanje njegovih zahtjeva na osnovu pisane dokumentacije tj. bez saslušanja, itd.) koje su ga spriječile da efikasno pobija predmetne odluke. Dalje, pozivajući se na povredu člana 10. i 11. Konvencije, smatra da mu je istražni zatvor određen i produžen zbog njegovog statusa predsjedavajućeg nevladine organizacije i da to predstavlja neopravdanu povredu njegovog prava na slobodu izražavanja i udruživanja.</p> <p>- Prihvatljivost: vidi prigovor Vlade prema članu 35. st. 2 (b) Konvencije u vezi sa Radnom grupom UN-a koja se bavi pitanjima proizvoljnog pritvaranje (WGAD): paragrafi 61 do 64 (Peraldi protiv Francuske (odluka)).</p> <p>- Član 10. 'Ograničavanje prava' koje je posljedica stavljanja u pritvor aktiviste za ljudska prava zbog radnji koje su bile direktno povezane s njegovom aktivnošću kao aktiviste za ljudska prava: vidi elemente koje treba uzeti u obzir pri ocjeni postojanja takvog „ograničavanja” u kontekstu zaštite aktivnosti onih koji prate i posebno brane ljudska prava ili aktivisti takvih organizacija prema Konvenciji: paragrafi 142 do 151, a naročito paragraf 147.</p> <p>- Vidi pod članom 5. st. 1. nedostatak osnova sumnje da je podnosilac predstavke počinio krivično djelo, i članove 5. st. 3. i 5; paragrafi 99 do 128.</p> <p>- Vidi također uslov zakonitosti iz člana 5. i 10. Konvencije koji imaju za cilj zaštitu pojedinca od proizvoljnosti i njihovu međusobnu povezanost: paragrafi 156 i 157.</p>

		Utvrđena povreda člana 5. stav 1., 3. i 5., te člana 10.
Član 14. u vezi sa članom 8.	<p>Arnar Helgi Lárusson protiv Islanda, br. 23077/19</p> <p>31. maj 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pristup javnoj zgradi osobe sa invaliditetom. Predstavka se odnosila na nemogućnost pristupa za podnosioca predstavke, koji koristi invalidska kolica, dvama javnim kulturnim i društvenim objektima koje vodi njegova općina.</p> <p>- Ovo je prvi put da Sud prihvata da pristup javnoj zgradi osobe sa invaliditetom spada „u okviru“ člana 8. u smislu člana 14: vidi paragrafe 40 do 46.</p> <p>Državno polje slobodne procjene da se bavi potrebama pristupačnosti javnim zgradama, a posebno društvenim i kulturnim: vidi paragrafe 55 do 65, uključujući tumačenje člana 14. u svjetlu člana 30. Konvencije UN-a o pravima osoba sa invaliditetom u vezi sa učešćem u društvenom i kulturnom životu (paragraf 59).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 14. u vezi sa članom 8.</p>
Član 1. Protokola broj 12.	<p>X i drugi protiv Albanije, brojevi 73548/ 17 i 45521/ 19</p> <p>31. maj 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Zabrana diskriminacije. Segregacija u školama. Podnosioci predstavke su albanski državljani romskog i egipćanskog etničkog porijekla koje čine različita domaćinstva. Smatrali su da su njihova djeca bila diskriminirana kao rezultat neuspjeha Vlade da provede brze i sveobuhvatne mjere desegregacije u osnovnoj školi, koju pohađaju gotovo isključivo djeca romske i egipćanske manjine. Tužbe za segregaciju Evropskog centra za prava Roma (ERRC) i drugih organizacija rezultirale su obavezujućom odlukom Povjerenika za zaštitu od diskriminacije u septembru 2015. godine, kojom je utvrđeno da su romska i egipćanska djeca te škole pretrpjela indirektnu diskriminaciju zbog svoje prezastupljenosti u školi, te se naložilo nadležnim organima da preduzmu mjere desegregacije. Podnosioci predstavke su se žalili da vlasti nisu sprovele takve mjere.</p> <p>- Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova (član 35. st. 1.) kada podnosioci predstavke sami nisu koristili nijedan domaći pravni lijek. Vidi u paragrafima 59 do 65 situaciju u kojoj se od podnosilaca predstavke nije tražilo da podnesu tužbu za diskriminaciju domaćim sudovima, što bi u suštini imalo isti cilj kao i tužba koju je na domaćem nivou pokrenulo nezavisno administrativno tijelo (ovdje ERRC).</p> <p>- Školska segregacija i da li je Vlada ispoštovala svoju pozitivnu obavezu da preduzme korake da ispravi faktičku nejednakost podnosilaca predstavke i izbjegne ponavljanje diskriminacije koja je rezultat njihove prevelike zastupljenosti u školi: vidi paragrafe 79 do 87.</p> <p>- Mjere koje treba preduzeti prema članu 46. (paragraf 83).</p> <p>Utvrđena povreda člana 1. Protokola broj 12.</p>
Član 6.	<p>Mierla i drugi protiv Rumunije (dec.), brojevi 25801/17 i 2 druga</p> <p>17. maj 2022. (pisani otpisak 2. juni 2022.)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Pravo na pravično suđenje (parnični i krivični aspekt). Podnosioci predstavke su se žalili na značajna kašnjenja u primanju punog teksta/obrazloženja sudskih presuda nakon donošenja odluka.</p> <p>- Sudske prakse o tome šta predstavlja krajnju tačku dužine postupka i o primjenjivosti člana 6. Vidi paragrafe 76 do 83.</p> <p>- Vidi također, prema članu 35. stav 1, ocjenu iscrpljenosti domaćih pravnih lijekova u ovom specifičnom kontekstu: paragrafi 87 do 113.</p> <p>Nedopustiva predstavka.</p>

<p>Član 11. u vezi sa članom 10.</p> <p>Član 6 stav 1.</p>	<p>Straume protiv Latvije, br. 59402/14</p> <p>2. juni 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pravo na pravično suđenje - javnost suđenja i javno izricanje sudske odluke.</p> <p>Podnositeljica predstavke je bila kontrolorka letenja i predsjednica sindikata. Predmet se ticao njenog tretmana od strane poslodavca i konačnog otpuštanja zbog izjava datih u vezi sa sigurnošću vazdušnog saobraćaja u pismu državnim zvaničnicima koji nadgledaju njenog poslodavca, a koji je državna kompanija. Pismo je poslato u ime sindikata. Slanjem dopisa podnositeljica predstavke je djelovala kao zastupnica sindikata. Pismo je imalo za cilj zagovaranje socio-ekonomskih interesa članova sindikata i određenih sigurnosnih pitanja. Nije objavljen niti na drugi način distribuiran široj javnosti. Podnositeljica predstavke je pretrpjela razne sankcije: većinu izričito zbog toga što je poslala ovo pismo (konkretno, disciplinska istraga, suspenzija s posla, zabrana rada, ukidanje plate i konačno otpuštanje). Podnositeljica predstavke je pokrenula neuspješan parnični postupak, osporavajući mjere koje su protiv nje preduzete. Postupak je bio zatvoren za javnost, a presuda po skraćenom postupku je izrečena na zatvorenom ročištu. Podnositeljica predstavke je bezuspješno uložila žalbu Vrhovnom sudu.</p> <p>- Pitanje da li su negativne posljedice koje je podnositeljica predstavke pretrpjela zaista rezultat njenog djelovanja kao sindikalne predstavnice moralo se ispitati prema članu 11., tumačenom u svjetlu člana 10., i predstavljalo je 'ograničavanje prava' (paragrafi 89 do 97).</p> <p>Sindikalna sloboda izražavanja: vidi relevantne elemente za procjenu da li su domaći sudovi uspostavili pravičnu ravnotežu između prava podnositeljice predstavke na slobodu udruživanja, s jedne strane, i zaštite interesa poslodavca, s druge strane: vidi paragrafe 103 do 113.</p> <p>- Član 6. st. 1. (građanski) i pravo na javnu raspravu i javno izricanje presuda: vidi primjenu načela u kontekstu ovog predmeta paragrafi 124 do 133.</p> <p>Utvrđena povreda člana 11. u vezi sa članom 10., te člana 6 stav 1.</p>
--	---	---

Sedmični pregled sudske prakse 6. - 10. juni 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1</p>	<p>Savickis i drugi protiv Latvije, br. 49270/11</p> <p>9. juni 2022.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>Različito postupanja za obračun penzije na osnovu državljanstva.</p> <p>Nakon obnove nezavisnosti Latvije, uspostavljen je novi sistem penzija, koji je omogućio da se periodi zaposlenja van njene teritorije uzimaju u obzir za obračun penzije za državljane Latvije. Budući da su podnosioci predstavke bili „nedržavljeni sa stalnim boravkom“, njihove godine službe izvan Latvije tokom sovjetske ere nisu uzete u obzir za obračun njihovih penzija. Pozivajući se na član 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1, podnosioci predstavke su se žalili da su s obzirom na njihov statusu "nedržavljana sa stalnim boravkom" bili nepravedno tretirani u odnosu na državljane Latvije u pogledu visine njihove penzije i prava na prijevremeno penzionisanje.</p> <p>U predmetu Andrejeva protiv Latvije [Vv], 2009., Sud je utvrdio da ova razlika u postupanju predstavlja povredu člana 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1. Nekoliko prisutnih podnosilaca predstavke bezuspješno se prijavilo za ponovni obračun penzija. Ustavni sud je 2011. godine proglasio osporeno pravilo kompatibilnim sa Ustavom i Konvencijom, praveći jasnu razliku između Andrejeve i podnosilaca predstavke. Ustavni sud se oslanjao na <i>doktrinu državnog kontinuiteta</i>, koja je potakla uspostavljanje sistema penzija.</p> <p>- Primjer dijaloga u pravosuđu sa državnim višim sudom. Vidi posebno (i) način na koji Sud ocjenjuje opravdanost različitog postupanja na osnovu državljanstva u specifičnom kontekstu obnove nezavisnosti države nakon decenija nezakonite okupacije i aneksije, što uključuje specifične istorijske, ekonomske i demografske okolnosti; (ii) faktore relevantne za određivanje odgovarajućeg stepena slobodne procjene; i (iii) značaj koji se daje ličnom izboru u vezi sa pravnim statusom ili državljanstvom u pitanjima koja se odnose na finansijske beneficije. Sud je također podržao način na koji je Ustavni sud izdvojio Andrejevu. Vidi paragrafe 180 do 220.</p> <p>- Nema razlike između predmeta Andrejeva i ovog predmeta u pogledu primjenjivosti <i>ratione materiae</i> člana 14. Konvencije u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 (paragrafi 119 do 122.).</p> <p>- Vidi također, prema članu 35. st. 1., sudsku praksu o šestomjesečnom roku u vezi sa zahtjevom za ponavljanje domaćeg postupka i ustavnu tužbu: paragrafi 130 do 137; pristup iscrpljivanju domaćih pravnih lijekova: paragrafi 140, te 143 i 144.; i član 35. st. 3. a): paragraf 149.</p> <p>Vidi i međunarodne i evropske dokumente, paragrafi 70, 89, 102 i 103.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1</p>	<p>Maria Azzopardi protiv Malte, br. 22008/20</p> <p>9. juni 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Naknada za eksproprijirano zemljište.</p> <p>Predmet se odnosio na eksproprijaciju zemljišta koje se nalazi u gradu, koje je pripadalo podnosiocu predstavke, nakon donošenja Zakon o građenju. Nakon što su vlasti ušle u posjed zemljišta podnosioca predstavke, imovina je podijeljena na nekoliko parcela i prodana trećim licima. Nakon toga je izgrađeno nekoliko stambenih kuća u privatnom vlasništvu. Podnositeljica predstavke se žalila da iznos naknade koju su domaći sudovi procijenili za oduzimanje njenog zemljišta, prema zakonu, nije bila srazmjerna vrijednosti zemljišta. Njen prigovor se posebno ticao činjenice da je naknada obračunata na osnovu poljoprivredne oznake zemljišta, za koju je smatrala da ju je dovelo u nepovoljan položaj bez posebnog društvenog cilja.</p>

		<p>- Pojam „javnog interesa“ nije ograničen na osiguranje stambenog prostora za pojedince kojima je potrebna socijalna pomoć: eksproprijacija je imala za cilj obezbjeđivanje stambenih objekata u kontekstu ekonomske i planske politike države (paragrafi 53 i 60); i stepen slobodne procjene države (paragrafi 55 i 60).</p> <p>- Iznos naknade: paragrafi 54 do 56, te 61 do 67, a posebno domaće odluke kojima se zemljište označava kao poljoprivredno u svrhu kompenzacije (paragraf 63), kao i postojanje procesnih i drugih mjera zaštite (paragrafi 65 do 68).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju</p>	<p>Fine Doo i Canoski i drugi protiv Sjeverna Makedonija (dec.), br. 37948/13</p> <p>17. maj 2022. (pisani otpisak 9. juni 2022.)</p> <p>Odjel II</p>	<p>Rušenje poslovne zgrade.</p> <p>Podnosioci predstavke su se žalili na osnovu člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju da je rušenje njihove poslovne zgrade bilo nezakonito, da nije služilo legitimnom cilju i da je bilo nesrazmjerno.</p> <p>Prvi podnosilac predstavke je društvo sa ograničenom odgovornošću, drugi i treći podnosilac predstavke su bračni par koji su vlasnici kompanije - podnosioca predstavke.</p> <p>- Član 34. Dok je prvi podnosilac predstavke bio jedina stranka u domaćem postupku, Sud je uzeo u obzir činjenicu da su drugi i treći podnosilac predstavke, članovi istog domaćinstva, bili njegovi osnivači i suvlasnici: vidi paragrafe 29 i 30. i Albert i drugi protiv Mađarske [Vv], 2020.</p> <p>- Član 35 st. 1.: Upravni postupak se bavio pitanjem navodnog nezakonitog rušenja zgrade. Nekoliko godina kasnije, Specijalno tužilaštvo je podiglo optužnicu i pokrenut je krivični postupak (još u toku) pred prvostepenim sudom protiv više javnih funkcionera osumnjičenih da su svjesno, vršenjem svojih ovlaštenja u službenom svojstvu, nanijeli značajnu materijalnu štetu podnosiocu predstavke rušenjem predmetnog poslovnog objekta; uveden je odštetni zahtjev.</p> <p>Vidi, u ovom slučaju, posebne okolnosti koje opravdavaju izuzetak od opštih načela o pravilu iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova: paragrafi 32 do 36.</p> <p>Predstavka nedopuštena (preuranjena).</p>
<p>Član 9.</p>	<p>Teliatnikov protiv Litvanije, br. 51914/19</p> <p>7. juni 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Jehovin svjedok - služenje vojnog roka.</p> <p>Podnosilac predstavke je Jehovin svjedok koji se žalio na državni propis o prigovoru savjesti. Neuspješno je tražio da ga se oslobodi i obavezne i alternativne službe vojnog roka za koje je smatrao da nisu analogne stvarnoj civilnoj službi.</p> <p>Domaći zakon ne pretpostavlja mogućnost stvarnog civilnog služenja vojnog roka.</p> <p>Član 35. st. 1. (iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova): Alternativna služba vojnog roka nije bila pravni lijek koji bi mogao pružiti naknadu u odnosu na tužbe podnosioca predstavke. Vidi također član 37. st. 1. (b), paragrafi 72 do 74.</p> <p>- Iako podnosilac nikada nije bio osuđivan, odbijanje njegovog zahtjeva za status prigovarača savjesti može se smatrati „ograničavanjem“ njegovog prava na slobodu misli i savjesti: vidi paragrafe 91 do 111.</p> <p>Utvrđena povreda člana 9.</p>

<p>Član 9.</p> <p>Član 10.</p> <p>Član 11.</p> <p>Član 5.</p> <p>Član 1 . Protokola br. 1</p>	<p>Taganrog LRO i drugi protiv Rusije, brojevi 32401/10 i 19 drugih</p> <p>7. juni 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Prisilno raspuštanje vjerskih organizacija Jehovinih svjedoka zbog proglašavanja publikacije Jehovinih svjedoka „estremističkom“. Krivično gonjenje i oduzimanje imovine Jehovinih svjedoka.</p> <p>Predmet se, između ostalog, odnosio na prisilno raspuštanje vjerskih organizacija Jehovinih svjedoka u Rusiji, zabranu njihove vjerske literature i web stranice pod optužbom za ekstremizam, oduzimanje dozvole za distribuciju vjerskih časopisa, krivično gonjenje pojedinih Jehovinih svjedoka i oduzimanje njihove imovine.</p> <p>- Vidi opsežan pregled relevantne sudske prakse o slobodi vjeroispovijesti i izražavanja, te široku definiciju „ekstremističkih aktivnosti“: paragrafi 145 do 159, 199 do 207, te 244 i dalje; i međunarodne dokumente: paragrafi 128 do 136.</p> <p>Vidi također (i) slobodu prihvatanja ili odbijanja određenog medicinskog liječenja ili odabira alternativnog oblika liječenja, odbijanje transfuzije krvi i obavezu države da se suzdrži od ograničavanja individualne slobode izbora u sferi zdravstvene zaštite (paragrafi 162 do 165); (ii) pravo „pokušati uvjeriti svog komšiju“ da preferira alternativnu civilnu službu (paragrafi 167 di 170.); djeca i vjerski običaji te pravo Jehovinih svjedoka da organiziraju svoj život (paragrafi 171 do 189); i odluka da se međunarodna web stranica Jehovinih svjedoka proglasi „ekstremističkom“: paragrafi 223 do 233., uključujući pitanje žrtve mjere blokiranja pristupa web stranici (paragraf 225).</p> <p>- Pravne formalnosti ne smiju se koristiti za ometanje slobode udruživanja skupina koje se vlastima ne sviđaju ili zagovaraju ideje koje vlasti žele suzbiti: paragraf 243. Jesu li pobijane javne radnje bile rezultat neutralne primjene zakonskih odredbi ili su otkrile naznake politike netolerancije vlasti prema vjerskim običajima: paragraf 254.</p> <p>- Krivično gonjenje zbog ostvarivanje prava na slobodu vjere u zajednici s drugima i usko polje procjene države: paragrafi 267 do 273.</p> <p>- Naznaka prema članu 46. da se poduzmu sve potrebne mjere za prekid krivičnog postupka protiv Jehovinih svjedoka koji je u toku i za puštanje na slobodu onih koji su u zatvoru, s obzirom na tri usvojena mišljenja radne grupe Vijeća za ljudska prava UN-a koja se bavi pitanjem proizvoljnog pritvaranja: paragraf 290.</p> <p>Utvrđena povreda člana 9. u vezi sa članom 11., člana 10., člana 5., te člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju i dr.</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Patricio Monteiro Telo de Abreu v. Portugal, br. 42713/15</p> <p>7. juni 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Satira kao oblik umjetničkog izražavanja i društvenog komentara.</p> <p>Podnosilac predstavke je član političke stranke. Predmet se odnosio na njegovu osuđujuću presudu i izricanje novčane kazne i naknade štete zbog teške klevete općinskog vijećnika, zbog objave na vlastitom blogu tri karikature koje je nacrtao jedan umjetnik. Karikature o kojima je riječ bile su dio niza ranije objavljenih karikatura koje su satirički prikazivale lokalnu politiku.</p> <p>- Satira kao oblik umjetničkog izražavanja i društvenog komentara; obilježja političke satire i nužnost da se dotične karikature stave u kontekst političke rasprave koja je u toku: paragrafi 40, te 42 do 45.</p> <p>- Izricanje kaznenih sankcija za takvo ponašanje moglo je imati obeshrabrujući učinak na satirične oblike izražavanja o političkim temama: paragrafi 46 i 47.</p> <p>Utvrđena povreda člana 10.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Hasanali Aliyev i drugi protiv Azerbejdžana, br. 42858/11</p>	<p>Pravo na dom. Stambene jedinice u državnom vlasništvu.</p> <p>Predmet se odnosi na deložaciju porodice iz državnog stana u vojnom naselju koji je bio dodijeljen ocu tokom njegove vojne službe. U toku sudske postupka, podnosioci predstavke su iznijeli brojne argumente u prilog svom stavu da su nastavili da žive u</p>

	<p>9. juni 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>predmetnom stanu uprkos tome što su bili prijavljeni na drugoj adresi, da nemaju gdje da žive i da će završiti na ulici ako budu deložirani.</p> <p>- Pojam „doma“ u smislu člana 8. i činjenica da su neki podnosioci predstavki bili prijavljeni na drugoj adresi tokom određenog perioda: da li se potpuno namješten stan može smatrati „domom“ podnosioca predstavke: vidi paragrafe 32 do 37. - uporedi paragrafe 38 do 39.</p> <p>- Deložacija koja se odvija u kontekstu upravljanja stambenim jedinicama u državnom vlasništvu i relevantna sudska praksa o gubitku doma: vidi paragrafe 46 i 47.</p> <p>- Odbijanje domaćih sudova da ispituju stvarnu stambenu situaciju podnositelja predstavke i njihovo formalističko oslanjanje na administrativne prijave koje se smatraju nespojivima sa članom 8., vidi paragrafi 48 i 49.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>
<p>Član 6. stav 1.</p>	<p>Xavier Lucas protiv Francuske, br. 15567/20</p> <p>9. juni 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Novo pitanje. Pravo na pravično suđenje (građanski aspekt). Pristup sudu i obaveza podnošenja žalbe elektronskim putem.</p> <p>Predstavka se odnosila na zakonsku obavezu da se žalba pred žalbenim sudom uloži elektronskim putem (e-pravda). Predmet se odnosio na arbitražnu odluku protiv koje advokat podnosioca predstavke nije uložio žalbu elektronskim putem. Ipak, Apelacioni sud je smatrao da se papirnata predstavka za poništavanje arbitražne odluke može uzeti u obzir na osnovu toga što onlajn obrazac nije dozvoljavao korisnicima da unesu tu vrstu predstavke ili svojstvo u kojem su stranke navedene. Kasacioni sud je zauzeo suprotan stav, smatrajući da je predstavku trebalo podnijeti elektronskim putem, ne osvrćući se na praktične prepreke sa kojima se podnosilac predstavke suočavao u ovom konkretnom slučaju.</p> <p>- Pristup sudu i obaveza podnošenja žalbe elektronskim putem (e-pravda): vidjeti paragrafe 46 do 58. uključujući sudske prakse Suda o zahtjevu za elektronsko slanje podnesaka za postupke u kojima je zastupanje bilo obavezno, te o postojanju zajedničke digitalne platforme za redovne i privredne sudove (paragraf 51).</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 13. - 17. juni 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju	Goulandris i Vardinogianni protiv Grčke , br. 1735/13 16. juni 2022. Odjel I	Ne bis in idem. Predmet se odnosio na izricanje novčanih kazni podnosiocima predstavke u upravnom postupku vezanom za urbanističko planiranje u vezi sa dva kamena zida koja su izgrađena na njihovoj imovini bez potrebne građevinske dozvole, te njihovo suđenje i kažnjavanje u krivičnom postupku koji je rezultirao kaznom od sedam mjeseci zatvora. Podnosioci predstavke su tvrdili da je time povrijeđeno njihovo pravo da ne budu suđeni ili kažnjeni dvaput za istu stvar. - Vidi rekapitulaciju načela sudske prakse, paragrafi 49 do 55 i posebno Mihalache protiv Rumunije [Vv], 2019., i primjenu načela <i>ne bis in idem</i> u ovom kontekstu, paragrafi 56 do 80. Utvrđena povreda člana 4. Protokola br. 7.
Član 6. stav 1. Član 10.	Žurek protiv Poljske , br. 39650/18 16. juni 2022. Odjel I	Sloboda izražavanja sudija. Odustvo sudskog preispitivanja (pristup sudu). Podnosilac predstavke je sudija koji je tvrdio da mu je bio uskraćen pristup sudu radi osporavanja prevremenog i navodno samovoljnog prestanka njegovog mandata kao sudijskog člana Državnog sudskog vijeća - organa koji ima ustavnu odgovornost za očuvanje nezavisnosti pravosuđa - i njegovog portparola (član 6. st. 1.). Bio je biran za člana ovog tijela na četiri godine, kako je predviđeno Ustavom i imao je pravo da ostane na funkciji za vrijeme trajanja mandata. Prema članu 10. žalio se da je gomilanje mjera koje su vlasti preduzele protiv njega i njegova konačna smjena povezana sa stavovima koje je javno iznio, u svom profesionalnom svojstvu, o zakonodavnim reformama koje utiču na pravosuđe i funkcionisanje pravosudnog sistema. Član 6. (građanski): Primjenjivost na spor koji je proizašao iz prijevremenog prestanka mandata podnosioca predstavke kao sudije člana Državnog sudskog vijeća, dok je još uvijek bio na funkciji sudije: vidi paragrafe 130 do 134, sažetak i primjenu: Grzęda protiv Poljske [Vv], 2022.; i odsustvo sudskog preispitivanja (pristup sudu): paragrafi 147 i 148. Član 10. Primjena i razvoj opštih principa u vezi sa slobodom izražavanja sudija utvrđenih u predmetu Baka protiv Mađarske [Vv], 2016.: - Akumulacija mjera preduzetih protiv podnosioca predstavke (uključujući reviziju njegovih imovinskih kartona i inspekciju njegovog rada), koje treba sagledati u kontekstu i s obzirom na slijed događaja (sve mjere su uslijedile nakon uzastopnih izjava podnosioca predstavke), su zaista bile povezane sa podnosiočevim uživanjem slobode izražavanja (vidi ocjenu, paragrafi 210 do 213). - Visok stepen zaštite koja se pruža svakom sudiji koji koristi svoju slobodu izražavanja – u skladu s principima utvrđenim u predmetu Baka protiv Mađarske [Vv] – u cilju odbrane vladavine prava, nezavisnosti sudstva ili drugih sličnih vrijednosti koje spadaju u raspravu o pitanjima od opšteg interesa; opšte pravo na slobodu izražavanja sudija da se bave pitanjima koja se tiču funkcionisanja pravosudnog sistema može se transformisati u odgovarajuću dužnost da se izjašnjava u odbrani vladavine prava i nezavisnosti pravosuđa kada su te osnovne vrijednosti ugrožene (vidi paragrafe 221 i 222). - Izjave koje pozivaju na visok stepen zaštite (paragrafi 223 i 224.): kritike, iz strogo profesionalne perspektive, zakonodavnih reformi koje se odnose na funkcionisanje pravosudnog sistema, status Državnog sudskog vijeća, nezavisnost i nesmjernjivost sudija, te smanjenje starosne granice za penzionisanje sudija.

		<p>- Strategija usmjerena na zastrašivanje (ili čak učutkavanje) podnosioca predstavke u vezi sa stavovima koje je iznio u odbrani vladavine prava i nezavisnosti sudstva (paragrafi 225 do 228).</p> <p>Vidi i međunarodne dokumente (paragrafi 102 do 112).</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1., te člana 10.</p>
<p>Član 2. st. 2. Protokola br. 4</p>	<p>L.B. protiv Litvanije, br. 38121/20</p> <p>14. juni 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Sloboda kretanja i napuštanja zemlje.</p> <p>Podnosilac predstavke, koji ima stalni boravak u Litvaniji, a nije državljanin Litvanije, žalio se na odbijanje da mu se izda pasoš za strance, na osnovu toga što su ruski državljani koji žive u inostranstvu mogli da zatraže takav dokument online od nadležnih organa. Podnosilac predstavke zakonito boravi u Litvaniji, nema ruski pasoš i nema nikakve važeće lične dokumente osim onih koje su mu izdale litvanske vlasti, a prema domaćem zakonu, boravišna dozvola koju posjeduje ne daje mu pravo putovati u inostranstvo.</p> <p>- Primjenjivost odredbe člana 2. st. 2. Protokola br. 4 (paragrafi 56 do 62).</p> <p>- Prvi slučaj u kojem domaće vlasti nisu tražile da ograniče podnosioca predstavke u odlasku u inostranstvo: njihovo odbijanje da mu izdaju pasoš za strance bilo je zasnovano na činjenici da je mogao da dobije putnu ispravu od ruskih vlasti; situacija stranog državljanina kojem je odobrena supsidijarna zaštita i koji kaže da se boji kontaktirati vlasti svoje zemlje porijekla radi izdavanja pasoša: paragrafi 79 do 97.</p> <p>Utvrđena povreda.</p>
<p>Član 9.</p>	<p>Abdullah Yalçın protiv Turske (br. 2), br. 34417/10</p> <p>14. juni 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Novo pitanje. Pravo na slobodu vjeroispovijesti u zatvoru visoke sigurnosti.</p> <p>Podnosilac predstavke, koji je služio kaznu u zatvoru visoke sigurnosti, zatražio je dozvolu za održavanje džuma-namaza i da klanja, kako to zahtijeva njegova vjera, islam (mogao je klanjati džumu-namaz u svojoj ćeliji). Njegov zahtjev je odbijen: držan je u zatvoru visoke sigurnosti, zbog bezbjednosnog rizika kolektivnih okupljanja i zato što u prostorijama zatvora nije bilo odgovarajuće prostorije koja bi se mogla koristiti u tu svrhu.</p> <p>- Primenljivost člana 9. (paragrafi 24 do 28).</p> <p>- Pravo na slobodu vjeroispovijesti u zatvoru visoke sigurnosti i pozitivne obaveze države: neophodnost balansiranja suprotstavljenih interesa sigurnosti i reda u zatvoru sa pravom na slobodu kolektivnog bogoslužjenja, te provođenje individualizirane procjene i traženje manje restriktivnih modaliteta. Ispitivanje razloga od strane Suda koje je navela uprava zatvora: vidi paragrafe 30 do 35.</p> <p>Utvrđena povreda člana 9.</p>
<p>Član 11.</p>	<p>Ecodefence i drugi protiv Rusije, br. 9988/13 i 60 drugih</p> <p>14. juni 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pravo udruživanja.</p> <p>Podnosioci predstavke su nevladine organizacije koje se bave pitanjima civilnog društva, ljudskim pravima, zaštitom životne sredine i kulturnog nasljeđa, obrazovanjem, socijalnom zaštitom i migracijama u Rusiji. Žalili su se na mjere koje su im nametnute na osnovu Zakona o stranim agentima iz 2012. godine, a koje su rezultirale izricanjem administrativnih kazni, finansijskim izdacima, ograničavanjem aktivnosti organizacija podnositeljica predstavke i pokretanjem krivičnog postupka protiv direktora jedne organizacije. Mnoge od njih su likvidirane zbog kršenja uslova koji se odnose na „strane agente“ ili su morale da donose odluke o samolikvidaciji jer nisu mogle platiti kazne ili da bi izbjegle nove sankcije. Ukazano je na privremenu mjeru prema pravilu 39 Poslovnika Suda kako bi se obustavilo izvršenje rješenja o njihovom prestanku rada.</p> <p>Član 11., tumačen u svjetlu člana 10.</p>

		<p>- Raspuštanje udruženja, bilo da su ga njegovi članovi izvršili pod prisilom / iz straha da će biti sankcionisani, bilo da su im domaće vlasti to naložile, predstavljalo je „ograničavanje“ prava na slobodu udruživanja: paragrafi 84 i 85.</p> <p>- „Kvaliteta zakona“ u pogledu NVO-a (paragraf 118.); štetne posljedice upotrebe stigmatizirajućeg jezika za opisivanje udruženja; izvori finansiranja nevladinih organizacija i ograničenja njihove mogućnosti da primaju grantove ili druge finansijske doprinose (paragrafi 165 do 173). „Sud se slaže sa Sudom evropske unije u tome da cilj povećanja transparentnosti finansiranja udruženja, iako je legitiman, ne može opravdati zakone koji se zasnivaju na načelnoj pretpostavci da je svaka finansijska podrška stranog subjekta i svaka organizacija civilnog društva koja prima takvu finansijsku podršku suštinski podložna da ugrozi političke i ekonomske interese države i sposobnost njenih institucija da rade bez miješanja u njihov rad.</p> <p>Regulatorni okvir treba da odgovara scenariju dovoljno ozbiljne prijetnje temeljnom interesu društva, a koju bi te obaveze trebale spriječiti“ (paragraf 166.).</p> <p>- Uticaj novčanih kazni na sposobnost NVO da nastavi svoj rad (paragrafi 182 i 183) i posebno „nepredvidive“ sankcije/kazne (zakon o novčanim kaznama ostavlja prostor za proizvoljnost): vidi paragraf 184.</p> <p>- Član 34. (ometanje ostvarivanja prava na predstavku): Propust države da ispoštuje privremenu mjeru na koju je Sud ukazao prema Pravilu 39 u ovom konkretnom kontekstu (izvršenje naloga za prestanak rada nevladine organizacije): paragrafi 192 do 194.</p> <p>Utvrđena povreda člana 11.</p>
<p>Član 14. u vezi sa članom 8.</p>	<p>L.F. protiv Ujedinjenog Kraljevstva (dec.), br. 19839/21</p> <p>24. maj 2022. (pisani otpisak 16. juni 2022.)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Pravo na dom. Različit tretman zbog vjerske pripadnosti.</p> <p>Podnositeljica predstavke je samohrana majka sa četvoro djece, od kojih je dvoje imaju poremećaj iz spektra autizma. Žive u Londonu. Viši sud je naložio da se porodica premjesti u „smještaj koji pruža sigurno okruženje“ za djecu. Dok je bila u privremenom smještaju lokalnih vlasti, podnositeljica predstavke je saznala za nekoliko četvorosobnih nekretnina u vlasništvu dobrotvorne organizacije koja je osiguravala smještaj za članove Ortodoksnе jevrejske zajednice (OJZ). Kao dio aranžmana lokalne vlasti za dodjelu smještaja, dobrotvorna organizacija bi dio svog smještaja stavila na raspolaganje pojedincima koji su se prijavili za socijalni smještaj. Međutim, u skladu sa svojim ugovorima sa dobrotvornom organizacijom, lokalna vlast bi u praksi samo „imenovala“ potencijalne zakupce za te nekretnine ako su članovi OJZ-a. Podnositeljica predstavke stoga nije uzeta u razmatranje od strane dobrotvorne organizacije. Podnositeljica predstavke - koja je bila smještena u privremeni smještaj - žalila se na ograničenja na imovinu koja joj je na raspolaganju za dugotrajniji smještaj.</p> <p>Podnositeljica predstavke je drugačije tretirana zbog toga što nije član vjerske zajednice. Široko polje slobodne procjene države u ovoj oblasti: domaći sudovi pažljivo su razmotrili da li postoji razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići spornim aranžmanom između dva subjekta koji se bave socijalnim pitanjima, na svakom nivou nadležnosti, te su se složili da je isto objektivno i razumno opravdano. Aranžman između lokalne vlasti i dobrotvorne organizacije za dodjelu smještaja nije premašio široku slobodu procjene koja je data nacionalnim vlastima u takvom slučaju: vidi paragrafe 42 do 49, uključujući pozivanje domaćih sudova na sudsku praksu Evropskog suda.</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom.</p>
<p>Član 2. u vezi sa članom 14.</p>	<p>Stoyanova protiv Bugarske, br. 56070/18</p>	<p>Nasilni napadi privatnih osoba motivirani neprijateljstvom prema stvarnoj ili pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji žrtve.</p> <p>Trojica muškaraca pretukla su i davila sina podnositeljice predstavke do smrti u parku: napali su ga jer su mislili da izgleda kao homoseksualac. U nekoliko su navrata ranije napadali druge iz istog razloga. Podnositeljica predstavke prigovorila je da domaće vlasti</p>

	<p>14. juni 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>nisu dale odgovarajući pravni odgovor na homofobne motive u podlozi ubistva njezina sina, posebno zato što Krivični zakon ne tretira homofobne motive kao zakonsku otežavajuću okolnost kada se radi o ubistvu.</p> <p>-Vidi sažetak sudske prakse o dužnosti država da istraže i kazne nasilne napade privatnih osoba motivirane neprijateljstvom prema stvarnoj ili pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji žrtve: paragrafi 62 do 65. Nedostatak krivičnopravne odredbe koja posebno izdvaja ubistvo motivisano stvarnom ili pretpostavljenom seksualnom orijentacijom žrtve. Iako su nacionalni sudovi jasno utvrdili da je napad na sina podnositeljice predstavke bio motivisan neprijateljstvom napadača prema ljudima za koje su smatrali da su homoseksualci, nije bilo opipljivih pravnih posljedica tog nalaza; ovaj propust je uglavnom nastao zbog činjenice da krivični zakon nije na odgovarajući način omogućio sudovima da tako postupe. Nepostojanje odgovarajućeg odgovora (paragrafi 70 do 76).</p> <p>Vidi materijal EU o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, paragraf 50.</p> <p>- Član 46.: Država treba osigurati da se nasilni napadi (posebno fatalni) motivirani neprijateljstvom prema stvarnoj ili pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji žrtve na neki način tretiraju kao otežavajuća okolnost u smislu krivičnog prava – u potpunosti u skladu s tim da se krivični zakon ne smije ekstenzivno tumačiti na štetu optuženog (paragraf 79).</p> <p>Utvrđena povreda člana 2. u vezi sa članom 14.</p>
--	---------------------------------------	--

Sedmični pregled sudske prakse 20. - 24. juni 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 8.</p>	<p>Haščák protiv Slovačke, br. 58359/12 i 2 druga</p> <p>23. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Tajni nadzor trećih lica i zadržavanje materijala od strane obavještajne službe.</p> <p>Podnosilac predstavke je bio poslovni partner podnosioca predstavke u predmetu Zoltán Varga protiv Slovačke. Nacionalna obavještajna služba je 2005. i 2006. godine vršila nadzor koji je bio odobren sudskim nalogima i imao je za cilj praćenje gospodina Varge i još jedne osobe. Podnosilac predstavke tvrdi da je druga osoba bio on i da se posebno žalio na nedostatak zaštite osoba koje su nasumično pogođene mjerama tajnog nadzora. Godine 2011. postojanje te operacije postalo je javno poznato pod kodnim imenom „Gorilla“. Za opšti kontekst predmeta, vidi Zoltán Varga protiv Slovačke, 2021.</p> <p>- Član 8. (tajni nadzor trećih lica): Dva otežavajuća i dodatna faktora u poređenju sa predmetom Zoltána Varge, uključujući to da važeći zakon ne pruža zaštitu za osobe koje su nasumično pogođene mjerama tajnog nadzora (paragraf 95).</p> <p>- Član 6. stav 2.: Navodna povreda pretpostavke nevinosti protiv podnosioca predstavke u vezi sa različitim javnim izjavama datim u vezi sa istragom „Gorila“: istraga pokreće važna društvena pitanja i „prirodno je da je predmet javne rasprave“. Podnosilac predstavke nije javno pominjan na način koji ide izvan granica člana 6. st. 2. ili ide dalje od građanskopravne odgovornosti za klevetu: vidi paragrafe 103 do 106 i uporedi Allenet de Ribemont protiv Francuske, 1995.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 5. stav 1., 2., 4. i 5.</p> <p>Član 13.</p>	<p>Akkad protiv Turske, br. 1557/19</p> <p>21. juni 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Protjerivanje i nemogućnost osporavanja odluke o protjerivanju. Tretman tokom prebacivanja u Siriju.</p> <p>Turske vlasti su 2018. godine uhapsile podnosioca predstavke, državljanina Sirije, u blizini granice između Turske i Grčke, dok je ilegalno pokušavao da uđe u Grčku. On je imao važeću boravišnu dozvolu u Turskoj i 2014. godine je tamo dobio status „privremene zaštite“. Dva dana kasnije prebačen je u Siriju. Čini se da su vlasti dobile potpis podnosioca predstavke na unaprijed odštampanom obrascu za njegov dobrovoljni povratak u Siriju i brzo ga udaljile u tu zemlju (gdje je uhapšen), protiv njegove volje i u nedostatku naloga za protjerivanje. Pritužbe podnosioca predstavke su se također odnosile na to da je bio vezan liscama u paru s drugim neoženjenim Sirijcima tokom putovanja autobusom prema sirijskoj granici, koje je trajalo oko 20 sati.</p> <p>- Član 3. (premještanje u Siriju): Činjenica da zvanične vlasti u Siriji nisu imale kontrolu nad sjevernim dijelom zemlje, u koji je podnosilac predstavke premješten, ne bi uticala na rizike s kojima se suočavao. Općepoznato je da se u relevantno vrijeme radilo o ratnoj zoni koju nije kontrolirala ni sirijska vlada, ni njeni protivnici. Vidi paragrafe 70 do 76, uključujući i nepostojanje odricanja od strane podnosioca predstavke (paragrafi 40 do 74).</p> <p>- Vidi pod članom 13. (djelotvorni pravni lijek) uzet u vezi sa članom 3., nemogućnost podnosioca predstavke da ospori svoje udaljenje u Siriju: paragrafi 90 do 92. Korištenje pravnih lijekova od strane podnosioca predstavke, dostupnih po turskom zakonu – kojih se podnosilac predstavke nije odrekao (paragraf 90) – bilo je otežano ishitrenim i obmanjujućim postupcima vlasti prije njegovog premještanja.</p> <p>- Član 3. (ponižavajuće postupanje) i stavljanje lisica na ruke podnosiocu predstavke tokom njegovog prevoza autobusom, vidi paragrafi 111 do 115.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3., člana 5. stav 1., 2., 4. i 5., te člana 13. u vezi sa članom 3.</p>

<p>Član 8.</p>	<p>H protiv Ujedinjenog Kraljevstva (dec.), br. 32185/20</p> <p>31. maj 2022. (pisani otpravak 23. juni 2022.)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Surogat majčinstvo. Priznavanje biološkog oca.</p> <p>Podnositeljica predstavke je rođena u skladu sa ugovorom o surogat majčinstvu u Ujedinjenom Kraljevstvu. Godine 2015. A i B, koji su istospolni partneri, postigli su dogovor o surogat majčinstvu sa bračnim parom, C i D. C je naknadno zatrudnila koristeći doniranu spermu od A i B. Kasniji DNK test je potvrdio da je A genetski otac podnosioca predstavke. Nakon što su A i B pokrenuli postupak pred Porodičnim sudom, priznata im je roditeljska odgovornost zajedno sa C i D, a donesena je i odluka o podizanju djeteta, kao posljedica čega podnositeljica predstavke živi sa A i B; ima njihova prezimena u svome prezimenu; a A i B imaju zakonsko pravo da donose sve "roditeljske odluke".</p> <p>Podnositeljica predstavke se žalila na automatsko priznavanje D, a ne A, kao njenog oca u njenom izvodu iz matične knjige rođenih, u skladu sa Zakonom o humanoj oplodnji i embriologiji iz 2008.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legitimni cilj zaštite prava i sloboda drugih pružanjem pravne sigurnosti i jasnoće koga je zakon tretirao kao roditelja: paragraf 49. - Nepostojanje konsenzusa među državama ugovornicama kada je u pitanju prihvatanje aranžmana surogat majčinstva (paragrafi 48 do 50). - Faktori koje treba uzeti u obzir pri određivanju širine granice slobodne procjene koju treba da uživa država i relevantna sudska praksa: vidi paragraf 51 i dalje. <p>Vidi i uporedno-pravno istraživanje (2019): paragraf 49. Uporedi i suprotstavi prethodne predmete.</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom.</p>
<p>Član 5. stav 1.</p> <p>Član 14. u vezi sa članom 5.</p>	<p>P.W. protiv Austrije, br. 10425/19</p> <p>21. juni 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Prinudna hospitalizacija osobe sa mentalnim poremećajem.</p> <p>Predmet se odnosio na pritužbe podnositeljice predstavke u vezi sa njenom hospitalizacijom u instituciju za mentalno oboljele prijestupnike nakon što je pokušala da se odupre hapšenju od strane policije. Ona se posebno pozvala na članove 5. stav 1.e) i član 14. u vezi sa članom 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Član 5. st. 1.: Prinudna hospitalizacija podnositeljice predstavke u trajanju od oko tri godine bila je opravdana njenim stalnim mentalnim poremećajem potvrđenim na osnovu objektivnog medicinskog vještačenja. Sud je primio k znanju trenutnu raspravu o sveobuhvatnoj reformi sistema preventivnih mjera u Austriji, posebno u cilju usklađivanja sa sudsom praksom Suda, ojačanja principa proporcionalnosti u sistemu preventivne hospitalizacije i značajnog poboljšanja kvaliteta prognoze rizika: paragrafi 47 do 67, uključujući rezime relevantnih načela sudske prakse, paragrafi 47 do 58. <p>Podnositeljica predstavke se žalila da, prema domaćem zakonu, ne bi bilo krivično djelo koje bi opravdalo njenu hospitalizaciju u instituciju za mentalno oboljele da je udarila nekoga ko nije državni službenik. Pitanje da li je u ovom slučaju bilo razlike u tretmanu osoba u uporedivim situacijama na osnovu prepoznatljivog „statusa“. Pitanje da li se situacija podnositeljice predstavke odnosila na različit tretman na osnovu „statusa“ u smislu člana 14., ostavljeno je otvorenim: vidi paragraf 81. S obzirom na definiciju krivičnog djela za koje je podnositeljica predstavke optužena, a to je otpor državnoj vlasti, podnositeljica predstavke koja se opirala policiji nije bila u uporedivoj situaciji sa osobom koja je udarila neslužbeno lice: paragraf 81. Predstavka je u ovom dijelu odbačena kao očigledno neosnovana.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 5.</p>

<p>Član 8.</p>	<p>Alleleh i drugi protiv Norveške, br. 569/20</p> <p>23. juni 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Protjerivanje iz države.</p> <p>Podnosioci predstavke su državljanka Džibutija, državljanin Norveške i njihovo četvoro djece koji su norveški državljani i žive u Oslu. Predmet se odnosio na protjerivanje majke koja je po dolasku u Norvešku 2001. godine dala lažne informacije imigracionim vlastima o svojoj zemlji porijekla i podnijela zahtjev za azil na lažnim osnovama. Podnosioci predstavke su se žalili da je protjerivanje prvog podnosioca predstavke, uz dvogodišnju zabranu ponovnog ulaska, dovelo do povrede prava članova porodice na poštovanje njihovog porodičnog života.</p> <p>- Napominjemo da je „Vrhovni sud pažljivo ispitao sudsku praksu Suda kako bi primijenio relevantne pravne standarde prema članu 8. i na način u skladu sa Konvencijom prilikom odlučivanja u slučaju protjerivanja prvog podnosioca predstavke“. Takav pristup je, za ESLJP „ključan za raspodjelu odgovornosti između Suda i domaćih sudova, kako bi se osiguralo da su odgovarajući standardi primijenjeni na domaćem nivou“ (paragrafi 96 do 104).</p> <p>- Situacija u kojoj bi posebno značajni interesi u kontroli imigracije opravdavali sporno protjerivanje, dok bi, u isto vrijeme, protjerivanje nametnulo značajne poteškoće ostatku porodice (paragraf 105.). U ovom predmetu, ne postoje izuzetne okolnosti koje kao takve zahtijevaju od tužene države da povuče nalog o protjerivanju kako bi se podnosiocima predstavke omogućilo da zadrže i nastave da razvijaju porodični život u Norveškoj: paragrafi 105 i 106.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 8. (porodični život).</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Rouillan protiv Francuske, br. 28000/19</p> <p>23. juni 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Sloboda izražavanja. Težina izrečene sankcije.</p> <p>Podnosilac predstavke, ranije osuđeni član terorističke grupe, osuđen je na kaznu od 18 mjeseci zatvora, uključujući dio od deset mjeseci uslovno, nakon što je osuđen kao saučesnik u djelu javne odbrane terorističkih djela zbog opaski koje je dao u radio emisiji, a koje su naknadno objavljene na web stranici medija, nakon nedavnih terorističkih napada. Iako je njegova kazna od 18 mjeseci bila deset mjeseci uslovna, podnosilac predstavke je bio podvrgnut režimu elektronskog praćenja šest mjeseci i tri dana.</p> <p>- Opaske podnosioca predstavke prenijele su pozitivnu sliku o počiniocima terorističkih napada i izrečene su u vrijeme kada se francusko društvo još uvijek potresalo od smrtonosnih napada iz 2015. godine, a nivo terorističke prijetnje je ostao visok - prijetnje koju je izazvalo nekoliko drugih terorističkih napada koji su se dogodili u Francuskoj u junu i julu 2016. godine. Opaske preko radija i interneta mogle su doprijeti do šire publike. Indirektno poticanje na terorističko nasilje: paragrafi 70 i 71.</p> <p>- Razlika napravljena između sankcije: paragrafi 70 do 73 i njene težine u konkretnim okolnostima predmeta: paragrafi 74 do 77.</p> <p>- Priroda i težina izrečenih kazni elementi su koje treba uzeti u obzir kada je u pitanju mjerenje proporcionalnosti miješanja. S tim u vezi, a u kontekstu predmeta koji se odnose na član 10. Konvencije, izricanje krivične presude predstavlja jedan od najozbiljnijih oblika miješanja u pravo na slobodu izražavanja v. paragraf 74 (vidi i predmete, između ostalog, Reichman protiv Francuske, broj 50147/11, paragraf 73, 12. juli 2016., Lacroix protiv Francuske, broj 41519/12, paragraf 50, 7. septembar 2017., i Tête protiv Francuske, br. 59636/16, paragraf 68, 26. mart 2020.).</p> <p>- Zatvorska kazna izrečena u kontekstu rasprave o političkom ili opštem interesu kompatibilna je sa slobodom izražavanja zagaranтованом članom 10. Konvencije samo u izuzetnim okolnostima, posebno kada su druga osnovna prava ozbiljno povrijeđena, kao u slučaju, na primjer, širenja govora mržnje ili poticanja na nasilje (vidi, između ostalog Otegi Mondragon protiv Španije, broj 2034/07, 15. mart 2011., Stern Taulats i Roura Capellera protiv Španije, br. 51168/15, § 34, 13. mart 2018.).</p> <p>Utvrđena povreda člana 10.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 27. juni – 1. juli 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 8.</p> <p>Član 14. u vezi sa članom 8.</p>	<p>Paparrigopoulos protiv Grčke, br. 61657/16</p> <p>30. juni 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Priznavanje očinstva.</p> <p>DNK test je pokazao da je podnosilac predstavke biološki otac vanbračnog djeteta. On se posebno žalio da mu domaći zakon nije dao mogućnost da dobrovoljno prizna očinstvo, što je zauzvrat ograničilo njegovu roditeljsku odgovornost prema sopstvenoj kćerki. Domaći zakon podnosiocu predstavke u datom trenutku ne bi dozvolio da izvršava roditeljsku odgovornost, čak i kada bi to bilo u najboljem interesu djeteta. Takođe mu nije bilo omogućeno ni da dobije sudski nalog na osnovu kog bi se prevazišla situacija u kojoj je majka uskraćivala pristanak na podjelu roditeljske odgovornosti, iako ona nije poricala da je on otac djeteta.</p> <p>- Član 14. u vezi sa članom 8.: Razlika u postupanju prema očevima i majkama vanbračne djece i djece rođene u braku u vezi sa roditeljskom odgovornošću podnosioca predstavke (biološkog oca). Vidi paragrafe 37.-42. Iako domaći organi imaju široku diskrecionu slobodu u odlučivanju u pitanjima roditeljske odgovornosti, polazna tačka u većini država članica je da se odluke o roditeljskoj odgovornosti trebaju zasnovati na najboljim interesima djeteta i da u slučaju neslaganja roditelja one moraju biti predmet ispitivanja od strane domaćih sudova (paragraf 40).</p> <p>- Za utvrđivanje dužine trajanja postupka kod sudskog utvrđivanja očinstva primjenjen je član 8. (devet godina i četiri mjeseca na tri nivoa nadležnosti). U predmetima koji se tiču odnosa osobe sa sopstvenim djetetom, domaći sudovi imaju obavezu izuzetno pažljivog postupanja imajući u vidu rizik da bi protek vremena mogao dovesti do <i>de facto</i> odlučivanja o predmetnom pitanju, posebno u slučajevima u vezi sa priznavanjem očinstva: vidi paragrafe 49 i 50.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8 zbog dužine trajanja postupka, te člana 14. u vezi sa članom 8.</p>
<p>Član 1.</p> <p>Protokola br. 1</p>	<p>BTS Holding, a.s. protiv Slovačke, br. 55617/17</p> <p>30. juni 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Neizvršenje arbitražne odluke.</p> <p>U 2006. godini, kompanija podnosilac predstavke, BTS Holdings, uspješno je dala ponudu za kupovinu većinskog udjela u aerodromu Bratislava tokom procesa privatizacije. Zbog neodobrenja transakcije od strane organa za zaštitu konkurencije, Fond za državnu imovinu Slovačke je poništio ugovor i iznos kupoprodajne cijene je vraćen podnosiocu predstavke. Međutim, nastao je spor u vezi sa kamatom koja se plaća kompaniji - podnosiocu predstavke, što je nakon provedene arbitraže riješeno odlukom u njenu korist. Trenutni predmet se odnosi na izvršenje te odluke. Kompanija - podnosilac predstavke navodi da kao rezultat samovolje arbitražna odluka nije izvršena.</p> <p>- Član 1. Protokola br. 1: Domaći sudovi su utvrdili da izvršenje dosuđenog potraživanja u korist kompanije- podnosioca predstavke nije moguće. Domaći sudovi nisu naveli osnov za navedenu odluku i/ili ista prevazilazi pravni okvir za neizvršenje strane arbitražne odluke kako je to propisano odredbama domaćeg zakona i Njujorškom konvencijom o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka (paragraf 71).</p> <p>Utvrđena povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 6. stav 1.</p> <p>EK</p>	<p>Boutaffala protiv Belgije, br. 20762/19</p>	<p>Pravo na pravično suđenje. Krivična osuda za pružanje otpora policiji i napad na policajca.</p> <p>Događaji su vezani za situaciju prilikom koje je podnosioca predstavke na ulici zaustavila policija, što je za rezultat imalo dva postupka: jedan protiv podnosioca predstavke (predmet ove predstavke), koji je optužen za pružanje otpora i napad na policajce koji su ga zaustavili, i drugi postupak protiv tih službenih lica (predmet prethodne predstavke, Boutaffala protiv Belgije (dec.), br.</p>

	<p>27. juni 2022. (pisani otpravak 20. juli 2022.)</p> <p>Odjel III</p>	<p>48302/15), u kome je jednostrana izjava belgijske vlade pred Sudom kojom se priznaje da je policija svojim radnjama prekršila član 3. ulaže u spis.</p> <p>- Podnosilac predstavke tvrdi, prema članu 46. u vezi sa članom 3., da su belgijski sudovi pogrešno protumačili jednostranu izjavu vlade u drugom postupku (paragrafi 44 i 54) i oslonili se na izjave policajaca koji su izvršili hapšenje. Posebno pogledajte sljedeće: „U duhu zajedničke odgovornosti država i Suda da se osigura poštovanje prava iz Konvencije, podnosioci predstavke imaju pravo da od domaćih organa vlasti, uključujući i domaće sudove, očekuju izvlačenje odgovarajućih zaključaka iz jednostrane izjave Vlade kojom se priznaje kršenje člana 3. Konvencije i odluke Suda kojom se izjava ulaže u spis” (paragrafi 51 do 53.).</p> <p>- Podnosilac predstavke se žalio da je njegova osuda za pružanje otpora policiji bila suprotna članu 6, posebno zbog pogrešnog tumačenja jednostrane izjave Vlade od strane belgijskih sudova, što je dovelo do toga da se u velikoj mjeri oslanjaju na dokaze policijskih službenika (za koje se priznaje da su prekršili član 3. EK kada su ga uhapsili) u domaćem postupku protiv podnosioca predstavke zbog pružanja otpora hapšenju. Konkretno scenario, vidi paragraf 71. Vidi obaveze domaćih sudova nakon jednostrane izjave Vlade prema članu 3. i odbijajuće odluke koja je uslijedila: paragrafi 71 do 75, a s obzirom na podjelu vlasti (vlada/sudovi) i njen uticaj na pravednost kasnijih i povezanih krivičnih postupaka: paragrafi 83, 85 i 88.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>M.D. i ostali protiv Španije, br. 36584/17</p> <p>28. juni 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pravo na privatni život. Sačinjavanje policijskih izvještaja koji sadrže lične podatke i fotografije. Curenje u štampu podataka iz policijske baze podataka kojoj su samo nadležni imali pristup.</p> <p>Predstavku je podnijelo dvadeset sudija koji su radili u Kataloniji. Oni su potpisali manifest u kome su iznijeli svoje pravno mišljenje u korist mogućnosti korištenja takozvanog „prava na odlučivanje” katalonskog naroda u okviru španskog ustava i međunarodnog prava. Domaći list koji izlazi u cijeloj zemlji nakon toga je objavio članak pod naslovom „Zavjera trideset troje sudija separatista”, sa fotografijama i ličnim podacima podnosioca predstavke (kao što su njihova imena i prezimena, sudovi u kojima su radili i komentari o njihovim političkim uvjerenjima). Po mišljenju podnosioca predstavke, ti podaci su izvučeni iz podataka koje su oni dostavili za bazu podataka španske policije (policijska baza identifikacionih podataka). Podnosioci predstavke su uložili pritužbu, što je dovelo do pokretanja krivičnog postupka pred istražnim sudijom. Sud je konstatovao postojanje policijskog izvještaja u vezi sa podnosiocima predstavke; podaci iz izvještaja sadržavali su lične podatke, fotografije i određene profesionalne podatke (djelimično izvučene iz policijske baze ličnih podataka); podaci koji se odnose na neke od podnosioca predstavke tiču se njihovih političkih stavova. Pritužba je na kraju odbačena. Protiv podnosioca predstavke je na osnovu pritužbe sindikata pokrenut disciplinski postupak (dakle nije pokrenut po službenoj dužnosti od strane bilo kog javnog organa). Nisu izrečene nikakve sankcije i postupak je okončan.</p> <p>- Član 8. (privatni život): Podaci koji se odnose na političko mišljenje spadaju u posebne kategorije osjetljivih podataka koji zahtijevaju veći stepen zaštite (paragraf 55). (i) Sačinjavanje izvještaja od strane policije nije nešto što je predviđeno zakonom; a budući da su državni organi koristili lične podatke u druge svrhe mimo one koja je opravdavala njihovo prikupljanje, „samo postojanje predmetnog policijskog izvještaja, koji je sačinjen u odnosu na pojedince čije ponašanje nije uključivalo bilo kakvu kriminalnu aktivnost, predstavlja kršenje člana 8.” (paragraf 64). (ii) Curenje u štampu podataka iz policijske baze podataka kojoj su samo nadležni imali pristup: za takvo nezakonito otkrivanje privatnih podataka koje čuvaju javni organi, pozitivna obaveza iz člana 8. podrazumijevala je „obavezu sprovođenja djelotvorne istrage” kako bi se utvrdile okolnosti pod kojima su novinari dobili pristup podacima i, ako je potrebno, sankcionisanje lica odgovornih za načinjene propuste: vidi paragrafe 65 do 71.</p> <p>- Član 10.: sama činjenica da je disciplinski postupak pokrenut ne ukazuje ni na kakvu vrstu sankcije/odmazde od strane državnih organa protiv podnosioca predstavke ili obeshrabrivanje legitimnog ostvarivanja prirodnih i zakonskih prava pod prijetnjom zakonske sankcije, a s obzirom na ishod tog postupka, kao i činjenicu da on nije pokrenut po službenoj dužnosti od strane Generalnog savjeta pravosuđa, već kao rezultat pritužbe koju je uložila treća strana (paragraf 90).</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>

<p>Član 6. stav 1. i 3</p>	<p>Rusishvili protiv Gruzije, br. 15269/13</p> <p>30. juni 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Nedostatak obrazloženja u presudi. Pravo na odbranu/izbor advokata. Odbijanje dokaza odbrane.</p> <p>Podnosilac predstavke posebno se žalio da je njegova osuđujuća presuda bila utemeljena na presudi porote koja nije sadržavala nikakvo obrazloženje i da je žalbeni sud odbio njegovu žalbu na neutemeljen način. Predstavka se također odnosila na navodne povrede prava podnositelja predstavke na pravnu pomoć po vlastitom izboru i navodne nepravilnosti postupka u vezi s prihvatljivošću dokaza.</p> <p>- Član 6. st. 3.: Zastupanje od strane advokata po vlastitom izboru (paragrafi 39 do 45).</p> <p>- Nedostatak obrazloženja u presudi porote: vidi rekapitulaciju sudske prakse u paragrafima 58 do 62, te 64 i 69. U ovom predmetu, činjenica da je podnosiocu predstavke bilo dozvoljeno da bira između suđenja pred porotom ili pred sudijom, zajedno sa konkretnim procesnim garancijama koje su mu bile pružene tokom cijelog postupka, bila je dovoljna kao protuteža nedostatku obrazloženja u presudi porote (paragraf 71).</p> <p>- U kontekstu suđenja sa porotom, ključna uloga apelacionog suda i njegova dužnost da navede detaljno obrazloženje: vidi paragrafe 74 do 80.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1 u pogledu nedostataka obrazloženja presude kojom se odbije žalba. Nije utvrđena povreda ovog člana u pogledu prava na izbor advokata, niti u pogledu navodnog proizvoljnog odbijanja dokaza odbrane.</p>
-----------------------------------	---	---

Sedmični pregled sudske prakse 4. - 8. juli 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 2.</p> <p>Član 3.</p>	<p>Safi i drugi protiv Grčke, br. 5418/15</p> <p>7. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Novo pitanje. Migranti. Obaveza zaštite života i provođenja istrage. Neispunjavanje pozitivne obaveze države. Ponižavajuće postupanje.</p> <p>Predstavku je podnijela grupa od 16 podnosilaca, koju čini 13 državljana Afganistana, dva državljana Sirije i jedan državljanin Palestine. Slučaj se odnosio na potonuće ribarskog broda koji je prevezio 27 migranata u Egejskom moru 2014. godine. Brod se prevrnuo dok je grčka obalska straža pokušala da ga odvuče, što je rezultiralo smrću jedanaest lica, uključujući bliske rođake podnosilaca predstavke. Novi scenario u kontekstu imigracije.</p> <p>Ovo je prva primjena pricipa iz predmeta Osman protiv Velike Britanije [VV] u pogledu pozitivne obaveze preduzimanja preventivnih operativnih mjera za zaštitu migranata tokom operacije spašavanja na moru.</p> <p>Posebno vidjeti konkretne propuste i kašnjenja državnih organa u provođenju i organizovanju operacije spašavanja izbjeglica čiji je brod potonuo, uzrokujući time više smrtnih slučajeva, te neprovođenje efikasne istrage o potonuću broda koji je prevezio izbjeglice: paragrafi 115 do 167.</p> <p>Izbjeglice koje su preživjele, odnosno koje su izvučene na ostrvo, od strane pripadnika snaga sigurnosti su bile podvrgnute tjelesnom pregledu, na način da su im naredili da se skinu svi u isto vrijeme i na istom mjestu u prisustvu najmanje trinaest ljudi: paragrafi 193 do 198.</p> <p>Vidi takođe pregled sudske prakse u vezi sa pretresom skidanjem do gola (paragrafi 188 do 192).</p> <p>Utvrđena povreda člana 2. i 3.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 14. u vezi sa članom 3.</p>	<p>M.S. protiv Italije, br. 32715/19</p> <p>7. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zastara krivičnog gonjenja u predmetu nasilja u porodici/zlostavljanja.</p> <p>Predmet se odnosi na nasilje u porodici kome je podnositeljica predstavke bila izložena od strane supruga, a u kontekstu razvoda. Njena žalba se ticala zastare krivičnog gonjenja za više krivičnih djela.</p> <p>U cilju efikasne zaštite od zlostavljanja, uključujući nasilje u porodici, sa stanovišta procesnih obaveza koje proizilaze iz člana 3. neprihvatljivo je da se istrage u ovim krivičnim djelima okončaju zastarom koja je posljedica neaktivnosti nadležnih organa (paragrafi 136 do 144). U obzir treba uzeti i specifičnost ove vrste nasilja/uznemiravanja (paragraf 142), a krivična djela povezana sa nasiljem u porodici treba da budu kvalifikovana kao najteža krivična djela (paragraf 144). Potrebna je posebna pažnja (paragraf 148), a od država se očekuje da strogo sankcionišu djela povezana sa nasiljem u porodici (paragrafi 149 i 150).</p> <p>Član 14., u vezi sa članom 3.: Vidi sažetak sudske prakse u paragrafima 157 do 160 i upućivanje na provođenje Istanbulske konvencije na domaćem planu i mjera usvojenih nakon presude iz 2017. godine u predmetu Talpis protiv Italije. Nema dokaza o generalnom diskriminatornom stavu vlasti u ovom predmetu (paragrafi 161 do 166).</p> <p>Utvrđena povreda člana 3.</p>

<p>Član 8.</p>	<p>Jurišić protiv Hrvatske (br. 2/, br. 8000/21</p> <p>7. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Neizvršenje sudskih odluka koje se odnose na pravo na susrete i druženje sa djetetom.</p> <p>U presudi u predmetu Jurišić protiv Hrvatske iz 2020. godine, br. 29419/17, Sud je utvrdio povredu člana 8. Konvencije zbog neizvršenja sudskih odluka kojima je podnositelju zahtjeva dodijeljeno pravo na susrete i druženje sa sinom, I.R., rođenim 2006. godine, što je za posljedicu imalo da podnositelj predstavke nije mogao da ostvari nikakav značajniji kontakt sa svojim sinom praktično od rođenja. Izvršenje te presude još uvijek je u toku pred Komitetom ministara. Nakon ove presude iz 2020. godine, hrvatski sudovi su donijeli nove odluke o postepenom ponovnom uspostavljanju kontakta između podnosioca predstavke i njegovog sina, dok je majka proglašena krivom za opstrukciju. Podnositelj predstavke podnio je novi zahtjev Sudu tvrdeći da su naknadna odluka donesena u njegovu predmetu i njegova kontinuirana nemogućnost ostvarivanja susreta i druženja sa sinom dovele do novog kršenja njegovih konvencijskih prava.</p> <p>Sud naglašava da, u posebnom kontekstu kontinuirane povrede nekog konvencijskog prava nakon donošenja presude u kojoj je Sud utvrdio povredu tog prava tokom određenog vremenskog razdoblja, nije neobično da Sud ispita drugi zahtjev koji se odnosi na povredu tog prava u naknadnom razdoblju. (...) U takvim slučajevima „<i>novo pitanje</i>” proizlazi iz nastavka povrede na kojoj se temeljila prvobitna odluka Suda. Međutim, ispitivanje od strane Suda ograničeno je na dotična nova razdoblja i sve nove prigovore iznesene u tom pogledu.</p> <p>Sud primjećuje da su tokom vremenskom perioda koje spada u njegovu nadležnost domaća tijela poduzela niz koraka kako bi omogućila kontakt podnosioca predstavke sa sinom. Donijela su novi raspored susreta i druženja, u skladu s utvrđenim najboljim interesima djeteta, te su organizovala više pokušaja održavanja tih susreta i druženja, koji su uglavnom bili neuspješni zbog ponašanja oba roditelja. Također su proglasila M.R. krivom za sprječavanje susreta i druženja podnosioca predstavke sa sinom u dva krivična postupka, te su podnijela tri krivične prijave protiv nje u tom pogledu. Imajući na umu da su pozitivne obaveze države u predmetima ove vrste obaveze sredstva, a ne rezultata, te u svjetlu upitnog ponašanja samog podnosioca predstavke, Sud ne smatra da se neizvršenje rješenja o susretima i druženju može pripisati nedostatku revnosti nadležnih tijela. Iz toga slijedi da nije došlo do povrede članka 8. Konvencije.</p> <p>Vidi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontinuirano neizvršavanje sudskih odluka kojima je podnosiocu predstavke dato pravo na viđanje sina (paragrafi 41 do 48). - Pregled sudske prakse o pozitivnoj obavezi države u vezi sa brzim ostvarenjem prava na kontakt s djetetom (paragrafi 42 do 44). - Obim zadatka i ograničenja koji se postavljaju pred domaće organe kada su suočeni sa (i) negativnim/nekooperativnim stavom roditelja sa kojim dijete živi, (ii) upitnim ponašanjem podnosioca predstavke i (iii) odbijanjem djeteta da se sastane sa drugim roditeljem (paragraf 48). <p>Druga predstavka u kontekstu kontinuirane povrede njegovog prava nakon donošenja prve presude u kojoj je Sud utvrdio povredu tog prava tokom određenog vremenskog perioda: vidi paragrafe 29 do 33.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 8.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Chocholáč protiv Slovačke, br. 81292/17</p>	<p>Izdržavanje kazne zatvora. Pravo na poštivanje privatnog života.</p> <p>Podnositelj predstavke služi doživotnu kaznu u zatvoru zatvorenog tipa u kome nisu dozvoljene bračne posjete. Nakon rutinske pretrage, kod njega su pronađene slike iz časopisa za odrasle koje su prikazivale "klasične" heteroseksualne odnose odraslih. Utvrđeno je da se radi o pornografskom sadržaju koji kao takav predstavlja prijetnju moralu u smislu Zakona o izvršenju kazne</p>

	<p>7. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>zatvora. Podnosilac predstavke je oglašen krivim za disciplinski prekršaj, zbog čega mu je izrečena opomena. Njegova žalba je bila neuspješna, a njegova ustavna žalba je takođe odbačena.</p> <p>- Oduzimanje spornog materijala od podnosioca predstavke i opomena koju je dobio zbog njegovog posjedovanja predstavljali su ograničavanje prava na poštovanje privatnog života. Vidi paragrafe 52 do 56.</p> <p>- Pitanje je da li se moglo pozivati na legitimne ciljeve zaštite morala i zaštite prava i sloboda drugih, budući da je predmetni materijal držan isključivo u privatne svrhe i ni u jednoj fazi nije bilo nagovještaja da je bio namijenjen ili da će biti stavljen na raspolaganje bilo kojoj drugoj osobi: paragrafi 62 i 63.</p> <p>- Široko polje slobodne procjene država u vezi sa sredstvima za zaštitu morala: paragrafi 70 do 72, prekoračeno je ovim opštim i neselektivnim ograničenjem koje ne dozvoljava potrebnu ocjenu srazmjernosti u pojedinačnim slučajevima (paragrafi 65 do 77)</p> <p>Vidi posebno nepostojanje zakonodavnog okvira za uzimanje u obzir bilo kakvih pojedinačnih interesa, zatvorska uprava u praksi nije bila u mogućnosti da u svakom pojedinačnom slučaju postupa na odgovarajući način, dok je Ustavni sud smatrao da nije nadležan da problem rješava postupajući u pojedinačnim tužbama, uzimajući za pretpostavku da je zakonodavac donio zakone koje su prošli potrebnu ocjenu struke.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>
<p>Član 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1</p>	<p>Dimici protiv Turske, br. 70133/16</p> <p>5. juli 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Obaveza zaštite od diskriminacije na osnovu spola u građanskoj parnici.</p> <p>Predmet se odnosio na način kako je regulisana raspodjela viška prihoda od strane Fondacije osnovane 1536. godine, tokom osmanskog perioda, pri čemu je u postupanju prema licima koja ostvaruju ovo pravo uvedena razlika na osnovu spola. U skladu sa osnivačkim dokumentom Fondacije, koji datira iz 16. vijeka, samo muški potomci ostvaruju pravo na višak prihoda Fondacije, što je rezultiralo time da je pokojnoj supruzi jednog podnosioca predstavke i majci tri druga podnosioca bilo uskraćeno pravo na taj prihod.</p> <p>Relevantne odredbe jasno su pokrenule pitanje koje se tiče načela nediskriminacije i ravnopravnosti muškaraca i žena. Iako je u pitanju građanska parnica, država nije izuzeta od obaveze donošenja neophodnih mjera u cilju sprečavanja diskriminacije između privatnih lica (vidi paragrafe 127, 128, 137, te 139 do 144).</p> <p>- Diskriminatorska nastojanja pojedinca koji koristi privilegije koje proizilaze iz prava vlasništva ne mogu imati primat nad načelom nediskriminacije iz Konvencije, instrumenta evropskog javnog poretka, koji podrazumijeva načelo rodne ravnopravnosti (vidi paragrafe 125, te 140 do 144, uključujući hijerarhiju normi).</p> <p>- Zakonitost prakse u trenutku njenog usvajanja nije mogla sama po sebi garantovati nikakav primat ili imunitet u poređenju sa sadašnjim standardima javnog reda i Konvencijom (paragraf 145).</p> <p>- Vidi i vremensko trajanje povrede utvrđene u ovoj presudi u odnosu na načelo pravne sigurnosti (paragraf 152. - ne utiče na prethodne slične radnje ili situacije) i klauzulu o ponovnom pregovaranju prema članu 41. (paragraf 158).</p> <p>Utvrđena povreda člana 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Drousiotis protiv Kipra, br. 42315/15</p>	<p>Pravo na slobodu izražavanja.</p>

	<p>5. juli 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Domaći sudovi su osudili podnosioca predstavke, novinara, za klevetu zbog članka objavljenog u dnevnim novinama o produženju mandata tadašnjem visokorangiranom pravobranioocu od strane Vlade, mimo starosne granice za obavezni odlazak u penziju. Podnosiocu predstavke i novinskoj kući naloženo je, između ostalog, da plate odštetu u iznosu od 25.000 eura plus zakonske kamate.</p> <p>- Nosioc pravosudne funkcije je funkcija uporediva sa “nosiocem javne funkcije” prema kriterijima iz predmeta Von Hannover protiv Germany (br. 2) [VV], kojim je obuhvaćeno više faktora: (i) njegova pozicija u Pravobranilaštvu Republike Kipar, (ii) njegovo nastojanje da postane sljedeći državni pravobranilac i kandidatura za tu funkciju, i (iii) njegovo učešće u javnim raspravama kroz objave u štampi i njegove knjige političkog sadržaja: vidi paragraf 51.</p> <p>- Oštre kritike štampe, koje su imale zajedljiv i ironičan prizvuk, korištenje oštih izraza s ciljem izazivanja kontroverzi, provociranja javnosti i privlačenja pažnje, što potpada pod zaštitu Konvencijom, uključujući određene senzacionalističke izraze: vidi paragraf 54.</p> <p>- Ono što predstavlja problem u ovom slučaju jeste težina izrečene sankcije budući da je njen iznos neuobičajeno visok u apsolutnom smislu. Odšteta u tom iznosu za sobom povlači temeljito preispitivanje njene srazmjernosti prema članu 10. Činjenica da je tužilac nakon objavljivanja spornog članka imenovan na funkciju zamjenika državnog pravobranioaca može predstavljati indikaciju o stvarnom i konkretnom obimu štete koju je pretrpio u pogledu svog ugleda i statusa. Vidi paragrafe 59 i 60.</p> <p>Utvrđena povreda člana 10.</p>
<p>Član 6.</p>	<p>Loizides protiv Kipra, br. 31029/15</p> <p>5. juli 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pravo na pravično suđenje (krivični aspekt). Predmet se odnosi na pravičnost žalbenog krivičnog postupka pred Vrhovnim sudom zbog odbacivanja žalbe podnosioca predstavke nakon jednakog broja glasova „za“ i „protiv“.</p> <p>Jednak broj glasova ne predstavlja samo po sebi kršenje člana 6., ali presuda treba biti detaljno obrazložena. Vidi paragrafe 43, te 46 do 49.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 6.</p>
<p>Član 11.</p>	<p>Udruženje državnih službenika i Sindikat za kolektivno pregovaranje protiv Njemačke, br. 815/18 i 4 druga</p> <p>5. juli 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Novo pitanje. Sindikati. Kompatibilnost sa Zakonom o uniformnosti kolektivnih ugovora kojim se uređuju sukobi koji nastaju ako je više kolektivnih ugovora primjenjivo u jednoj poslovnoj jedinici privrednog društva. Predmet se tiče sindikalnih prava i posebno propisa o suprotstavljenim kolektivnim ugovorima. Konkretno, u slučaju međusobne suprotstavljenosti, važeći je kolektivni ugovor najvećeg sindikata. Novela.</p> <p>Vidite načela sudske prakse koji se tiču ograničavanja sindikalnog djelovanja i slobodne procjene države u ovom konkretnom kontekstu: paragrafi 54 do 74.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 11.</p>
<p>Član 2.</p>	<p>Tagiyeva protiv Azerbejdžana, br. 72611/14</p>	<p>Obaveza države da zaštiti pravo na život. Efikasnost istrage o smrti muža podnositeljice predstavke. Predmet se odnosi na smrt supruga podnositeljice predstavke nakon što je 2011. godine izboden nožem od strane nepoznatog počinioca. On je bio poznati pisac i kolumnista. Posebno je bio poznat po svojim kritičkim stavovima o islamu, a Iran je 2006. godine izdao fetvu kojom se poziva na njegovu smrt nakon objavljivanja serije članaka pod nazivom “Studije Istok-Zapad”, čiji je</p>

	<p>7. juli 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>on autor. Krivični postupak je pokrenut odmah nakon napada nožem, ali je obustavljen dvije godine kasnije zbog nemogućnosti otkrivanja počinitelja krivičnog djela.</p> <p>Podnositeljica predstavke se žali da je država propustila da zaštiti pravo na život njenog supruga, da krivična istraga koja se vodi u vezi ubistva njenog supruga nije efikasna i da je on ubijen zbog svojih publikacija.</p> <p>- Novela se odnosi na fetvu i pozitivnu obavezu države da zaštiti pravo na život. Nije isključeno da "u nekim okolnostima fetvu koju izda vjerski službenik, koja ima značajan vjerski i politički uticaj na zajednicu, može za sobom povući obavezu države da djeluje preduzimanjem preventivnih operativnih mjera" (paragraf 63) - ali ne i u okolnostima ovog slučaja. Vidi paragrafe 58 do 66.</p> <p>- Procesni aspekt (uključenost porodice preminulog): Iako je podnositeljici predstavke u istrazi priznat status žrtve, više puta joj je odbijen pristup spisima predmeta, obzirom da pozitivni domaći propisi ne predviđaju pravo pristupa, što Sud nalazi neprihvatljivim. Kao rezultat toga, podnositeljica predstavke je bila onemogućena da zaštiti svoje legitimne interese, a javnost nije u dovoljnoj mjeri imala uvid u istragu. Vidi paragrafi 71 do 74.</p> <p>Utvrđena povreda člana 2. u procesnom smislu u vezi sa obimom učešća podnositeljice predstavke u istrazi. Nema povrede člana 2. u materijalnom smislu.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Thibaut protiv Francuske (dec.), br. 41892/19 i 41893/19</p> <p>Odjel V</p>	<p>Navodi o ugrožavanju životne sredine, posebno izlaganje elektromagnetnim poljima, te zaštita doma, privatnog i porodičnog života.</p> <p>Podnosioci predstavke su članovi udruženja koje se protivi zamjeni postojećeg voda sa vodom ekstra visokog napona, najvećim dijelom nadzemnog, kako bi se dva grada povezala sa nekih 20 kablova oslonjenih na 78 stubova na visini od 70 metara u dužini od oko 30 kilometara. Njihove kuće se nalaze nešto više od 115 metara od trase voda. Projekat je proglašen projektom od javnog interesa. Brojna udruženja, uključujući i ona kojima pripadaju podnosioci predstavke, opštine i izabrani predstavnici, bezuspješno su se obraćali sudu s ciljem povlačenja ministarske naredbe kojom je projekat proglašen za javni interes.</p> <p>- Član 35. stav 1 (iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova od strane posebno formirane nevladine organizacije, koja je pred domaćim sudovima zastupala interese podnosilaca predstavke, koji nisu stranka u postupku pred domaćim pravosuđem): vidjeti paragrafe 26 do 30 i sažetak načela sudske prakse.</p> <p>Vidi obaveze podnosilaca predstavke da potkrijepe svoje navode u vezi sa rizikom kojem bi bili lično izloženi i da pruže dokaze kojima bi doveli u pitanje rješenje doneseno od strane najvišeg suda: vidi paragrafe 38 do 48.</p> <p>Predstavka proglašena neprihvatljivom.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 11. - 15. juli 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 46. stav 1 Konvencije	<p>Postupak u skladu sa članom 46., st. 4 Konvencije u predmetu Kavala protiv Turske, br. 28749/18</p> <p>11. juli 2022.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>(Ne)ispunjenje obaveza iz pravosnažne presude Suda.</p> <p>Komitet ministara uputio je Sudu pitanje da li je Turska izvršila svoju obavezu prema članu 46. stav 1. kako bi provela presudu Suda iz 2019. godine u predmetu <i>Kavala</i> (br. 28749/18), prema kojoj je tužena država morala „da izvrši momentalno puštanje podnosioca predstavke na slobodu“.</p> <p>U <i>Kavala</i> presudi od 10.12.2019. godine koja je postala pravosnažna 11.05.2020. godine, Sud je jednoglasno zaključio da je došlo do povrede člana 5. stav 1 i 4 Konvencije, te člana 18. u vezi sa članom 5. stav 1 u vezi njegovog privremenog lišenja slobode zbog sumnje u vezi sa događajima u Gazi Parku i pokušajem izvršenja državnog udara 15. jula 2016. godine. Presudom je Vlada obavezana da poduzme sve potrebne mjere kako bi podnosilac predstavke bio odmah pušten na slobodu. Zaključak Suda je da je pritvor određen bez prisustva razumne sumnje, utemeljenoj na objektivnoj procjeni, odnosno da sumnja protiv g. Kavale nije dosegla zakonom propisan minimum. Također, Sud je utvrdio da dužina trajanja postupka ispitivanja zakonitosti određenog pritvora od strane Ustavnog suda Turske nije u skladu sa „<i>brzinom</i>“ koju zahtjeva član 5. stav 4. Konvencije.</p> <p>Od juna 2020. godine do februara 2022. godine g. Kavala je uputio Komitetu ministara 19 dopisa u kojima između ostalog navodi da presuda ESLJP nije nikada izvršena, te da državni sudovi nisu postupili po zaključcima ESLJP, da nije pušten iz pritvora i da je njegovo zadržavanje u pritvoru zasnovano na istim činjenicama koje su prekvalifikovane u drugo krivično djelo.</p> <p>Vlada Republike Turske je obavijestila Komitet Ministara o mjerama koje su poduzete da bi se presuda ESLJP izvršila, navodeći da je ista u potpunosti izvršena, te da se g. Kavala od 9. marta 2020. godine nalazi u pritvoru zbog drugih optužbi koje se odnose na vojnu i političku špijunažu u smislu člana 328. Krivičnog zakona.</p> <p>Sud je zaključio da odluka o pritvoru, kao ni optužnica ne sadrže nove činjenice, odnosno da se nova optužnica za vojnu ili političku špijunažu temelje na istim činjenicama koje su već ispitane u presudi <i>Kavala</i> (paragraf 63), a koje ne mogu opravdati novu sumnju. Puka prekvalifikacija istih činjenica ne može u načelu izmijeniti osnovu za zaključke provorbitne presude, obzirom da bi takva prekvalifikacija bila samo drugačija ocjena činjenica koje je Sud već ispitao (vidi paragraf 143). Da to nije slučaj, obaveza poštivanja presude koju je donio Sud bi bila lišena sadržaja u praksi.</p> <p>- Obaveze država potpisnica u vezi sa izvršenjem presuda ESLJP prema članu 46. stav 1. i postupkom u vezi ispunjenja obaveza iz presude ESLJP (član 46. stav 4).; presuda mora biti izvršena u dobroj vjeri i na način koji je u skladu sa "zaključcima i duhom" te presude: paragrafi 127 do 135, te konačni zaključak Suda u ovom predmetu: paragrafi 169 do 174.</p> <p>- Primjena opštih načela utvrđenih u predmetu Ilgar Mammadov protiv Azerbejdžana [VV], i pojašnjenje određenih pitanja u vezi sa ulogama i institucionalnom ravnotežom između Suda i Komiteta ministara (paragrafi 136 do 174). Za razliku od predmeta <i>Ilgara Mammadova</i>, prvobitna presuda u predmetu <i>Kavala</i> sadržavala je izričito pozivanje na član 46, odnosno naloženo je da se podnosilac predstavke odmah pusti na slobodu: Sud je pojasnio smisao takvog pozivanja u paragrafima 146 do 148.</p> <p>Utvrđena povreda člana 46. st. 1.</p>

<p>Član 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1</p>	<p>Savjetodavno mišljenje P16-2021-002</p> <p>13. juli 2022.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>Savjetodavno mišljenje u vezi navodnog različitog tretmana udruženja vlasnika zemljišta prema Zakonu o zaštiti okoliša.</p> <p>Savjetodavno mišljenje dato je na zahtjev francuskog Državnog vijeća (Conseil d'État), a tiče se različitog tretmana/postupanja prema Zakonu o zaštiti okoliša između udruženja koja su postojala na dan osnivanja općinskog lovačkog saveza u odnosu na udruženja osnovana nakon osnivanja ovog saveza, a koji ima za cilj spriječiti nezakonit lov i promovirati racionalno korištenje divljači, poticanjem prakse lova na stabilnim i velikim terenima.</p> <p>Sud je dao mišljenje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primarno je na sudu koji je podnio zahtjev da ocijeni može li takva razlika u postupanju spadati u obim člana 14. Konvencije u vezi s članom 1. Protokola br. 1, te ako spada odnosi li se na osobe u analogno istim ili sličnim situacijama; 2. Ukoliko je odgovor na ova preliminarna pitanja potvrđan, na sudu koji je podnio zahtjev je da utvrdi da li je razlika u postupanju o kojoj je riječ "legitimna i razumna", i prema tome, u skladu s članom 14. Konvencije u vezi s članom 1. Protokola br. 1; 3. Pri ocjeni proporcionalnosti mjere kojima je propisano različito postupanje, sud koji je podnio zahtjev trebao bi uzeti u obzir, između ostalog, prirodu kriterija razlikovanja uvedenog zakonom i njegov utjecaj na polje slobodne procjene nacionalnih tijela, izbor sredstava koja se koriste za postizanje željenog cilja, prikladnost upotrijebljenih sredstava u odnosu na cilj(eve) koji se želi(e) postići i uticaj korištenih sredstava. <p>Smjernice/pojašnjenje u vezi sa praktičnom primjenom pravila o nediskriminaciji, a posebno u vezi sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (i) izrazom „drugi status“ sadržan u članu 14. i, posebno, u pogledu razlike u tretmanu na osnovu datuma osnivanja pravnog lica – vidi paragrafe 59 do 62; - (ii) konceptom "analognih ili relevantnih sličnih situacija" i primjenjivog tereta dokazivanja u svrhu člana 14. – vidjeti paragrafe 64 - 71; - (iii) "legitimnim ciljem" kome se teži osporenom razlikom u tretmanu i činjenicom da se zaštita životne sredine poklapa sa "opštim interesom" u smislu Konvencije, uprkos tome da se nijedna odredba Konvencije ne odnosi posebno na osiguravanje opšte zaštite životne sredine – vidjeti paragrafe 73 do 83 i - (iv) ocjena proporcionalnosti razlike u tretmanu – vidjeti paragrafe 84 110. <p>- Vidi također prema članu 1. Protokola br. 1 načelo pravne sigurnosti i <i>ex post facto</i> zakonodavstvo: paragrafi 88, 90, 91 i 92, i polje slobodne procjene država: paragrafi 98 do 100, te 110.</p>
<p>Član 7. Član 10.</p>	<p>Kotlyar protiv Rusije, br. 38825/16 i 2 druga</p> <p>12. juli 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Retroaktivna primjena zakona. Suđenje za krivično djelo koje u vrijeme izvršenja nije bilo propisano kao krivično djelo.</p> <p>Podnositeljka predstavke je krivično odgovarala jer je svoj stan namjerno lažno prijavljivala kao mjesto boravka stotina stranih državljana, koji u njemu zapravo nisu živjeli, a na osnovu čega su mogli podnijeti zahtjev za rusko državljanstvo. Navela je da su njeni postupci bili oblik građanske neposlušnosti kako bi se podigla svijest o teškoćama sa kojima se strani državljani suočavaju zbog Zakona o prijavi boravka stranaca.</p> <p>Član 7. Podnositeljica predstavke se žali da joj je suđeno za krivično djelo koje u vrijeme izvršenja predmetnih radnji nije bilo propisano krivičnim zakonom, odnosno za radnje koje u vrijeme izvršenja nisu bile propisane kao krivičnopravne radnje ni jednog krivičnog djela propisanog zakonom.</p> <p>Vidjeti paragrafe 28 do 34 u vezi sa retroaktivnom primjenom krivičnog zakona.</p> <p>Član 10. Podnositeljica predstavke navodi da je krivični postupak koji je vođen protiv nje pokušaj gušenja njenog prava na slobodu izražavanja. Podnositeljica zahtjeva je oglašena krivim za kršenje zakona koji u osnovi nije osmišljen da suzbija ili na bilo koji način ograničava njenu slobodu izražavanja ili drugi specifični oblik izražavanja, već je cilj istog bio isključivo usmjeren na to da informacije</p>

		<p>o boravištu migranata budu tačne i precizne, kako bi vlast mogla, između ostalog, da pravilno odredi broj javnih službi za migrante za svako područje i osigura da službena korespondencija bude pravilno adresirana i dostavljena. Dostavljanje netačnih informacija o mjestu boravišta narušava legitimne ciljeve države i vlasti mogu poduzeti mjere kako bi takva ponašanja spriječili, a lična uvjerenja podnositeljice predstavke ne mogu istu osloboditi od obaveze poštivanja zakona. Iz naprijed navedenih razloga, radnje za koje je oglašena krivim se ne mogu podvesti pod član 10. EKLJP.</p> <p>- Neprimjenjivost člana 10 u ovom predmetu: Pojašnjenje faktora relevantnih za ocjenu da li se zaštita prema članu 10. proširuje i na datu radnju ili ponašanje (vidjeti pojam "načini izražavanja"): paragrafi 38 do 45. Radnje podnositeljice predstavke se razlikuju od prethodnih slučajeva vezanih za član 10. u vezi sa krivično kažnjivim radnjama počinjenim putem objave nekog članka ili emitovanja, ili protestima kojima se ometaju aktivnosti koje podnosioci predstavke ne odobravaju: paragrafi 42 do 44. Značajna razlika između kažnjavanja za pružanje nekog oblika otpora zakonitim radnjama drugih i aktivnog učešća u krivično kažnjivim radnjama davanjem lažnih podataka nadležnim organima.</p> <p>Utvrđena povreda člana 7. u pogledu osude podnositeljice predstavke za radnje "fiktivne prijave prebivališta" izvršene prije 3. januara 2014. godine.</p>
<p>Član 6.</p>	<p>Krivtsova protiv Rusije, br. 35802/16</p> <p>12. juli 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pravo na pravično suđenje (građanski aspekt). Načelo pravne sigurnosti.</p> <p>Predmet se odnosio na postupak u vezi sa vlasništvom podnosioca predstavke nad zemljištem i navodne pravne nedosljednosti između dvije sudske odluke. Podnosilac predstavke se žalio na nepoštivanje načela pravne sigurnosti.</p> <p>- Vidi obim načela pravne sigurnosti i pregled relevantne sudske prakse: paragrafi 36 do 48.</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 18. – 22. juli 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 3. EK</p> <p>Član 8. EK</p> <p>Član 13. u vezi sa članom 3.</p>	<p>Darboe i Camara v. Italy, br. 5797/17</p> <p>21. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Novo pitanje. Procjena starosti za migrante koji traže međunarodnu zaštitu i tvrde da su maloljetni. Smještaj maloljetnika u prihvatnom centru.</p> <p>Podnosilac predstavke, državljanin Gambije i migrant, zatražio je azil i izjasnio se kao maloljetnik bez pratnje, star sedamnaest godina. Nakon što je prvobitno smješten u centar za djecu - strance bez pratnje, podnosilac predstavke je prebačen u prihvatni centar za odrasle. Mjesec dana kasnije, podnosilac predstavke je na osnovu rendgenskog pregleda zgloba i šake kategorisan kao odrasla osamnaestogodišnja osoba. Žalio se da je na osnovu postupka procjene starosti sprovedenog kršenjem nacionalnog i međunarodnog prava smatran punoljetnim i da je duže od četiri mjeseca bio smješten u prihvatnom centru za odrasle, gdje mu nisu bile osigurane mjere podrške i zaštite prilagođene uzrastu.</p> <p>Novina. Prvo ispitivanje po članu 8. pritužbe u vezi sa postupkom procjene starosti za migrante koji traže međunarodnu zaštitu i tvrde da su maloljetni, paragrafi 124 do 126.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propust vlasti da podnosiocu predstavke blagovremeno odrede zakonskog staratelja/zastupnika spriječilo ga je da na propisan i djelotvoran način podnese zahtjev za azil (paragrafi 143 i 144). - Interes države da spriječi pokušaje zaobilaženja imigracijskih pravila ne smije lišiti prava maloljetnika na zaštitu koja mu je zagarantovana, paragraf 152. - Načelo pretpostavke maloljetnosti smatra se neodvojivim elementom zaštite prava na poštovanje privatnog života stranog državljanina bez pratnje koji tvrdi da je maloljetan, paragraf 153. <p>Vidi rezime sudske prakse, uključujući i dio koji se odnosi na djecu sa i bez pratnje u paragrafima 167 do 173.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primjena principa iz predmeta V.M. i Ostali protiv Belgije, paragraf 35, (odbačena predstavka) [VV], u odnosu na drugog podnosioca predstavke (paragrafi 95 do 97). <p>Vidi međunarodne i dokumente EU o maloljetnim tražiocima azila bez pratnje (paragrafi 57 do 94, te 133 do 141).</p> <p>Utvrđena povreda člana 3., 8 i 13. u vezi sa članom 3.</p>
<p>Član 6. stav 1.</p> <p>Član 13.</p>	<p>Bieliński protiv Poljske, br. 48762/19</p> <p>21. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pravo na suđenje u razumnom roku. Pravo na djelotvoran pravni lijek.</p> <p>Predmet se odnosi na žalbu apelanta zbog pretjerano dugog trajanja sudskog postupka koji je pokrenuo zbog smanjenja penzije na osnovu odredbi novog zakona kojim je smanjen koeficijent za obračun penzije, a koji postupak je sud obustavio dok Ustavni sud ne riješi pravno pitanje koje je pokrenuto u drugom sličnom predmetu, a tiču se ustavnosti odredbi kojim se uvode nove metode obračunavanja starosne penzije. Apelant tvrdi da je takvim postupanjem došlo do povrede njegovog prava na suđenje u razumnom roku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Član 6. stav 1. (građanski aspekt) Države ugovornice imaju obavezu organizovanja pravosudnih sistema tako da njihovi sudovi mogu ispuniti svaki od zahtjeva ove odredbe, uključujući obavezu rješavanja predmeta u razumnom roku, paragraf 43. Države su odgovorne za kašnjenja koja se mogu pripisati postupanju njihovih pravosudnih ili drugih tijela. (...)Država se može smatrati odgovornom ne samo za kašnjenje u rješavanju određenog predmeta, već i za neuspjeh u povećanju resursa kao odgovor na zaostatke predmeta ili za

		<p>strukturne nedostatke u njenom pravosudnom sistemu koji uzrokuju kašnjenja, paragraf 44. Istina je da se Varšavski regionalni sud morao suočiti s iznimno velikim radnim opterećenjem nakon smanjenja socijalnih naknada za tisuće bivših funkcionera uniformiranih službi. Međutim, kako je prethodno navedeno, dužnost je države organizirati svoj pravosudni sistem tako da njezini sudovi mogu ispuniti obvezu odlučivanja o predmetima u razumnom roku, paragraf 46. Penzioni sporovi spadaju u posebnu kategoriju predmeta koji zahtijevaju posebnu angažovanost u njihovom ispitivanju od strane domaćih vlasti (<i>vidi Borgese protiv Italije, 26. februar 1992., § 18, serija A br. 228-B</i>) (paragraf 48).</p> <p>Razumna dužina postupka koji se ticao sredstava za život podnosioca predstavke. Trajanje je velikim dijelom posljedica dužine postupka pred Ustavnim sudom, čiji ishod može biti presudan za ispitivanje žalbe: paragraf 47. Izuzetno veliki priliv predmeta u pravosuđu nakon donošenja zakona kojim se umanjuju socijalna davanja za hiljade lica uključujući i samog podnosioca predstavke državu ne oslobađa njene dužnosti: paragraf 46.</p> <p>Član 13. Apelant se žalio da nije imao na raspolaganju efikasan pravni lijek protiv odluke o smanjenju visine njegove penzije, obzirom da sud koji je ispitivao njegovu žalbu na dužinu trajanja postupka je utvrdio da se njegovo trajanje moglo pripisati nužnosti prekida postupka zbog postupka pred Ustavnim sudom koji je u toku, a ne ponašanju regionalnog suda koji je odlučivao u meritumu.</p> <p>U ovom predmetu, ukupna dužina trajanja postupka nije u potpunosti proizašla iz propusta pojedinih sudova, nego je velikim dijelom bila uzrokovana vremenskim periodom tokom kojeg su postupci bili obustavljeni čekajući ishod predmeta pred Ustavnim sudom, a što je potvrdio i Apelacioni sud koji je ispitao apelantov prigovor na dužinu trajanja postupka (vidi paragraf 15). S druge strane, u poljskom pravnom sistemu ne postoji pravni lijek kojim se može prigovoriti dužini trajanja postupka u kojem se sudski postupak prekida do ispitivanja pravnog pitanja od strane Ustavnog suda. Shodno tome, obzirom da je i u ovom predmetu dužina trajanja postupka u velikoj mjeri zavisila o ispitivanju predmeta od strane Ustavnog suda, apelant nije imao na raspolaganju pravno sredstvo kojim bi dobio odgovarajući pravni lijek za povredu Konvencije pred domaćim vlastima.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1., te člana 13.</p>
<p>Član 8. stav 2.</p> <p>Član 6.</p>	<p>Katsikeros protiv Grčke, br. 2303/19</p> <p>21. juli 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pravo roditelja na kontakt sa maloljetnim biološkim djetetom.</p> <p>Predmet se odnosi na spor oko prava na kontakt sa maloljetnim biološkim djetetom podnosioca predstavke. Podnosilac predstavke je prekinuo vezu s majkom djeteta dok je bila trudna, a neposredno prije zakazanog vjenčanja s njom. Nakon rođenja djeteta, podnosilac predstavke je priznao očinstvo kod javnog bilježnika, bez saglasnosti majke.</p> <p>Podnosilac predstavke se žalio da je raspored viđanja djeteta koji su odredili sudovi veoma restriktivan ne dozvoljavajući mu da uspostavi snažnu vezu sa svojom kćerkom. Osporena ograničenja su se odnosila na sate koje je podnosilac predstavke mogao da provede sa kćerkom, mjesto viđanja i osobe koje su morale biti prisutne u prostoriji, odnosno majka djeteta i srodnik po njenom izboru (paragraf 56). Pri tom, podnosilac predstavke se pozvao na sudsku praksu Suda navodeći da „<i>unatoč činjenici da dijete nije rođeno u braku, on ima pravo da raspored viđanja bude definisan tako da on može razviti snažnu emotivnu vezu sa svojom kćerkom</i>“, te da su vlasti sa navedenim ograničenjima uradile upravo suprotno, odnosno otuđile oca od kćerke.</p> <p>Vidi pregled sudske prakse u vezi sa primjenjivošću člana 8. pod stavkom „porodični život“ na (i) krvno srodstvo između biološkog roditelja i djeteta u odsustvu bilo kakvog bliskog ličnog odnosa; i (ii) namjeravani odnos sa biološkim djetetom u cilju stvaranja porodičnog života: vidjeti paragrafe 42 do 48 i scenario prema kome namjeravani odnos roditelja sa biološkim djetetom ne povlači zaštitu "porodičnog života" u smislu člana 8.</p> <p>Vidi takođe sažetak sudske prakse u vezi sa srazmjernošću ograničavanja prava na viđanje, paragrafi 52 do 55. Pomenuto je i ponašanje/nedostatak saradnje podnosioca predstavke. Razlozi koje su naveli domaći sudovi u vezi sa viđanjem djeteta su bili relevantni i dovoljni: paragrafi 57 do 63.</p>

		<p>Navodni nedostatak nepristrasnosti. Podnosilac predstavke je sudija koji se žalio na pristrasnost suda budući da su neke od sudija u sudskom vijeću koje su učestvovalе u donošenju odluke o pravnom pitanju, također učestvovalе u donošenju odluke da on ne bude imenovan za sudiju apelacionog suda zbog spora u vezi sa njegovim djetetom.</p> <p>Posebna pažnja koja se očekuje od stranke kada se u pitanje dovodi nezavisnost i/ili nepristrasnost sudije (zahtjev za izuzeće pred domaćim sudom) i od dotičnog sudije (samoizuzeće): vidjeti paragrafe 86 do 88. Slučaj u kome je podnosilac predstavke trebao zatražiti izuzeće sudija, bez obzira na obavezu sudija da, u interesu očuvanja integriteta pravosuđa, zatraže svoje izuzeće iz predmeta u kojima postoji legitiman razlog koji može dovesti u pitanje njihovu nepristrasnost: paragrafi 89 do 95.</p> <p>Podnosilac predstavke trebao je zatražiti izuzeće sudija, bez obzira na obavezu sudija da se povuku, u slučajevima u kojima postoji opravdan razlog za strah od njihove nepristrasnosti, no on to nije uradio iako je bio upoznat sa sastavom vijeća koje je odlučivalo o njegovom imenovanju. Stoga je prigovor koji se odnosi na navodni nedostatak nepristrasnosti nedopušten prema članu 35. stav 1. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih lijekova.</p> <p>Nema povrede člana 6., niti povrede člana 8. stav 2 (porodični/privatni život).</p>
--	--	--

Sedmični pregled sudske prakse 29. avgust – 2. septembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8.	<p>Thörn protiv Švedske, br. 24547/18</p> <p>1. septembar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Novo pitanje. Pravo na privatni život. Korištenje kanabisa za uklanjanje boli naspram općeg interesa u provođenju kontrole narkotika i lijekova.</p> <p>Predstavka se tiče postupka u kojima su domaći sudovi podnosiocu predstavke izrekli novčanu kaznu od približno 520 eura (EUR) zbog proizvodnje i upotrebe kanabisa, koji je u domaćem zakonodavstvu klasifikovan kao narkotik, u svrhu ublažavanja bolova, ali bez recepta.</p> <p>Podnosilac predstavke je u invalidskim kolicima, nakon što je u saobraćajnoj nesreći slomio vrat, te stoga trpi mnoge bolove vezane za zdravstvene probleme. Medicinski kanabis je dostupan u Švedskoj, ali općenito samo za osobe koje pate od multiple skleroze i vrlo je skup. Podnosilac predstavke je uvidio da mu je to manje efektivno u uklanjanju boli od drugog oblika kanabisa. Stoga je odlučio da sam uzgaja kanabis za vlastitu konzumaciju, što mu je znatno poboljšalo kvalitet života. Domaći sudovi su mu izrekli kaznu od oko 520 eura, jer je uzgajao i koristio kanabis: iako je bio korišten za smanjenje boli u domaćem zakonu klasificiran je kao narkotik, a podnosilac za to nije imao recept. Vrhovni sud nije doveo u pitanje tvrdnje podnosioca predstavke o njegovoj boli i da mu je kanabis koji je uzgojio pomogao. Također je smatrao razumljivim da se podnosilac zahtjeva okrenuo uzgoju i korištenju kanabisa i da je prekršaj opravdan. Stoga je Vrhovni sud klasificirao djelo podnosioca predstavke kao prekršaj.</p> <p>- Novela. Kontrola narkotika i kanabisa za liječenje nakon saobraćajne nesreće. Pitanje je jesu li, u postizanju ravnoteže (interes podnosioca predstavke da ima pristup sredstvu koje mu umanjuje bol i opći interes u provođenju sistema kontrole narkotika i lijekova) domaće vlasti ostale u okviru njihove široke slobode procjene: vidjeti paragrafe 46 do 59.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 8.</p>
Član 8.	<p>Y.G. protiv Rusije, br. 8647/12</p> <p>30. avgust 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Zaštita zdravstvenih podataka.</p> <p>Podnosilac predstavke se žalio da je baza podataka koja sadrži njegove zdravstvene podatke bila dostupna za prodaju na tržištu. Naveo je da je baza podataka pripadala organima za provođenje zakona, koji su u nju nezakonito prikupljali, pohranjivali i unosili njegove zdravstvene podatke. Takođe se požalio da vlasti nisu osigurale povjerljivost njegovih podataka i sprovele efikasnu istragu o njihovom otkrivanju.</p> <p>Podnosilac predstavke je HIV pozitivan i boluje od hepatitisa. Registriran je u moskovskom Centru za prevenciju i kontrolu AIDS-a. Baza podataka je sadržavala lične podatke o više od 400.000 ljudi registriranih da žive u Moskvi i moskovskoj regiji, uključujući podnosioca predstavke. Podnosilac predstavke je podnio krivičnu prijavu. Istražni organi i sudovi su smatrali da nije bilo razloga da pokrenu istragu.</p> <p>- Vidjeti važnost odgovarajućih sigurnosnih mjera da bi se spriječila komunikacija i otkrivanje zdravstvenih podataka, te pozitivna obaveza Države da osigura adekvatnu zaštitu prava na poštovanje privatnog života u ovom kontekstu (paragrafi 40 do 52).</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>

<p>Član 2.</p>	<p>Traskunova protiv Rusije, br. 21648/11</p> <p>30. avgust 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Novo pitanje. Kliničko testiranje novog lijeka. Ovaj predmet se ticao smrti kćerke podnositeljice predstavke prilikom učešća u kliničkom testiranju novog lijeka za šizofreniju, tokom kojeg je pala u komu i umrla.</p> <p>Podnositeljica predstavke je pozvana da učestvuje i učestvovala je u dva sukcesivna klinička testiranja eksperimentalnog lijeka u periodu od decembra 2004. do aprila 2006. godine. Tri izvještaja vještaka otkrila su da je imala nedijagnosticiranu kardiovaskularnu bolest i da je uzimanje eksperimentalnog lijeka, koji je imao kardiotskični efekat, moglo uznemiriti njeno stanje i time indirektno dovesti do smrti. Podnositeljica predstavke nije uspjela pokrenuti disciplinski postupak protiv odgovornih i pokrenuti krivični postupak zbog smrti. Podnositeljica predstavke je navela povredu pozitivne obaveze države prema članu 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novela. Sigurnost tokom kliničkog testiranja novog lijeka odobrenog od vlasti. - Značajna pozitivna obaveza države u vezi medicinskog liječenja u kontekstu zdravstvene zaštite i da li su, prilikom kliničkog testiranja novog medicinskog proizvoda na kćerci podnositeljice predstavke, vlasti ispunile svoju pozitivnu obavezu da osiguraju, putem sistema pravila i sistema dostatne kontrole, da je rizik po njen život bio sveden na razuman minimum. Posebno, kćerka podnositeljice predstavke nije dobila pune informacije koje bi joj omogućile da procjeni potencijalne rizike u njenoj situaciji i da donese informiran izbor u vezi njenog učešća, a u pogledu njene ranjivosti, važno je da psihički bolesnici uživaju veću zaštitu i da njihovo učešće u kliničkom testiranju prate posebno jake mjere zaštite: paragrafi 72 do 80. - Procesna obaveza prema članu 2. u kontekstu zdravlja: paragrafi 81 do 86. <p>Utvrđena povreda člana 2.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>C. protiv Rumunije, br. 47358/20</p> <p>30. avgust 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Novo pitanje. Privatni život lica/lični integritet. Obaveze države u slučaju navoda o seksualnom zlostavljanju. Predmet se ticao navoda o seksualnom uznemiravanju na radnom mjestu nakon što je podnositeljica predstavke, čistačica na željezničkoj stanici, podnijela krivičnu prijavu protiv upravnika željezničke stanice, optužujući ga da ju je opetovano pokušavao silovati i navodni propust države da se pozabavi sa tim pitanjem. Podnositeljica predstavke se žalila da tužioc i sudovi nisu dovoljno reagirali na njene pritužbe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novela. Da li je u krivičnom postupku u vezi navoda o seksualnom zlostavljanju podnositeljice predstavke država dovoljno zaštitila njena prava prema članu 8. Vidjeti pozitivne obaveze države prema članu 8. u ovom konkretnom kontekstu (vidjeti njegovu primjenjivost, paragrafi 50 do 54), uključujući i potrebu da se zaštiti dostojanstvo i osjetljivost žrtve, motivacija domaćih odluka, zaštita prava i interesa žrtava, uključujući i među ostalim, zaštitu od sekundarne viktimizacije. <p>Vidjeti i međunarodne i EU dokumente (paragrafi 41 do 47).</p> <p>Utvrđena povreda člana 8.</p>
<p>Član 2.</p>	<p>Pârvu protiv Rumunije, br. 13326/18</p> <p>30. avgust 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Zaštita prava na život u kontekstu policijskih akcija. Podnositeljica predstavke se žalila da je njen muž ubijen od strane policije povredom člana 2. i da su organi državnih vlasti propustili da provedu efektivnu istragu ubistva njenog muža.</p> <p>Predmet se ticao policijske akcije u kojoj je muž podnositeljice predstavke bio ustrijeljen u glavu nakon što su ga policajci pobrkali sa međunarodnim bjeguncem. Policajci su intervenirali da bi uhapsili međunarodnog bjegunca sa evropske potjernice i smatralo ga se opasnim zbog krivičnih djela koja je počinio, odnosno ubistva i pljačke. Prema pravomoćnoj domaćoj odluci, policajci su</p>

		<p>otvorili vatru da bi zaustavili osumnjičenog u bjekstvu, koji je, prema tvrdnjama nadležnih, pokušao ubiti/ugroziti zdravlje tri policajca. Kriminalistička istraga smrtonosne prostrijelne povrede trajala je više od jedanaest godina.</p> <p>- Član 2. (materijalni aspekt): predmet u kojem je sud suočen sa različitim verzijama činjenica u vezi sa stvarnošću legitimne odbrane ili slučajnog gađanja, ili oboje zajedno; pitanja u vezi sa planiranjem i kontrolom operacije namijenjene hapšenju potencijalno opasnog osumnjičenog, a koja uključuje veliki broj policajaca: paragrafi 71 do 88.</p> <p>- Član 2. (procesni aspekt): organi vlasti su samo površno adresirali pitanje planiranja i kontrole akcije: paragrafi 89 do 98.</p> <p>Član 46. Opće mjere na državnom nivou nalažu izvršenje presude: paragrafi 107 do 113.</p> <p>Utvrđena povreda člana 2.</p>
<p>Član 3.</p>	<p>W protiv Francuske, br. 1348/21</p> <p>30. avgust 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Izvršenje naloga za deportaciju.</p> <p>Ovaj zahtjev je podnio ruski državljanin čečenskog porijekla koji je dobio status izbjeglice. Nakon ukidanja ovog statusa, zbog povezanosti sa aktivnostima u doticaju sa terorizmom u inostranstvu, protiv njega je donesen nalog za protjerivanje u Rusiju. Podnosilac prijave navodi rizik od povrede članova 2., 3., 8. i 13. Konvencije ukoliko se ova mjera provede.</p> <p>Podnosilac predstavke se žalio da, kako su ga francuske vlasti sumnjičile za radikalizaciju i pripadnost čečenskom oružanom otporu, postojale su sumnje koje su francuske vlasti prenijele ruskim vlastima, tako da je rizikovao da bude uhapšen i mučen ako bi se vratio u Rusku Federaciju.</p> <p>- Vidjeti važnost borbe protiv terorizma (paragrafi 64 i 65) i u ovom slučaju posebno pitanje povezano sa činjenicom da su vlasti deportirajuće države poslale kopiju spisa o podnosiocu predstavke vlastima prijemne države, koji je sadržavao sumnje o ilegalnim aktivnostima, što, u ovom slučaju, zajedno sa drugim relevantnim elementima koje je dao podnosilac predstavke, pokazuje da su postojali ozbiljni razlozi za vjerovati da bi, u slučaju deportacije, podnosilac predstavke bio izložen stvarnom riziku postupanja koje predstavlja povredu člana 3.: paragrafi 78 do 83, uključujući i pristup dokazima pred Sudom.</p> <p>Utvrđeno da bi došlo do povrede člana 3. u slučaju izručenja podnosioca predstavke Rusiji.</p>
<p>Član 6. stav 1.</p> <p>Član 11.</p>	<p>Makarašvili protiv Gruzije, br. 23158/20 i 2 drugih</p> <p>1. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Hapšenje i kažnjavanje demonstranata zbog nepoštivanja naredbi policije. Pravo na pravično suđenje.</p> <p>Predmet se odnosi na pritužbu podnosioca predstavke da su njihovo hapšenje na demonstracijama i njihova osuda za upravni prekršaj nepoštivanja zakonitih naredbi policije bili u suprotnosti sa članom 6. i članom 11. Konvencije.</p> <p>Podnosioci predstavke su aktivisti civilnog društva. Predmet se ticao njihovog hapšenja 2019. godine prilikom kojeg su svi ulazi u zgradu parlamenta Gruzije bili blokirani u znak protesta zbog propusta parlamenta da usvoji reforme izbornog sistema usmjerene ka unaprijeđenju demokratskog procesa u zemlji. U upravno-prekršajnom postupku koji je uslijedio, podnosioci predstavke su na kraju osuđeni za nepoštivanje zakonitih naređenja policije i dobili kazne zatvora (12 dana prvom podnosiocu predstavke, četiri dana drugom i sedam dana trećem podnosiocu predstavke). Sankcija nije bila izrečena za organiziranje i/ili učestvovanje u protestima, već za blokiranje ceste tokom pokušaja policije da ponovno omogućiti pristup zgradi parlamenta.</p> <p>- Član 6. (krivični): u vezi upravno-prekršajnog postupka u kojem ne učestvuje tužilac vidjeti paragrafe 59 do 60; pristup dokazima koje su dali policajci, od kojih su neki također djelovali kao organ gonjenja u postupku i "pretpostavka dobrog vladanja" od strane policajaca i njihovo profesionalno znanje u vezi situacija na koje bi se odnosile njihove izjave (paragrafi 61 do 64.).</p>

		<p>- Član 11.: (i) vidjeti aspekt primjenjivosti u paragrafima 89 do 94, jer se odnosi na namjerno djelo usmjereno ka opstruiranju običnog toka života da bi ozbiljno narušili aktivnosti parlamenta; i (ii) test srazmjernosti u pogledu demonstracija koje su bile strukturirane s namjerom da prouzrokuju remećenje normalnog toka života društva putem blokade aktivnosti demokratski izabranog zakonodavnog tijela dok se ne ispune određeni politički zahtjevi u izričitoj povredi relevantnih pravila i propisa: vidjeti paragrafe 98 do 101, uključujući i široku slobodu procjene države i neophodnost onih koji organiziraju i učestvuju u demonstracijama, kao akteri demokratskog procesa, da poštuju pravila koja upravljaju tim procesom tako što će ispoštovati važeće propise; i (iii) prema Konvenciji, srazmjernost kazni zatvora koje su izrečene radi blokade ceste prilikom pokušaja policije da obezbjedi pristup zgradi parlamenta (paragrafi 103 i 106).</p> <p>- Vidjeti također, prema članu 35. st. 1., prilagođavanje metode kalkulacije šestomjesečnog pravila zbog pandemije Covid-19, v. paragraf 47.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1., kao i člana 11.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1</p>	<p>Safarov protiv Azerbejdžana, br. 885/12</p> <p>1. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Zaštita prava intelektualnog vlasništva. Pozitivne obaveze države.</p> <p>Ovaj slučaj se odnosi na pritužbu podnosioca predstavke o propustu države da zaštiti njegove interese intelektualne svojine u vezi sa povredom njegovih autorskih prava zbog neovlašćenog umnožavanja njegove knjige i online publikacije.</p> <p>Podnosilac predstavke je autor knjige objavljene 2009. godine, koja uživa zaštitu autorskog prava prema domaćim zakonima. 2010. godine omladinski NVO je objavio elektronsku verziju knjige na web sajtu jednog od njihovih projekata, ali ju je nakon zahtjeva podnosioca predstavke uklonio sa web sajta. Tužba podnosioca predstavke za kršenje autorskih prava je odbačena.</p> <p>- Vidjeti zaštitu prava intelektualnog vlasništva između privatnih stranaka i pozitivne obaveze države: paragrafi 30 do 37.</p> <p>- Vidjeti i međunarodne dokumente o intelektualnom vlasništvu i autorskim pravima (paragrafi 21 do 25).</p> <p>Utvrđena povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 14. u vezi sa članom 1. Protokola 1.</p>	<p>P.C. protiv Irske, br. 26922/19</p> <p>1. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Uskraćivanje starosne penzije zbog izdržavanja kazne zatvora.</p> <p>Predmet se ticao diskvalifikacije podnosioca predstavke da dobije starosnu penziju prilikom služenja kazne zatvora.</p> <p>Podnosilac predstavke je tvrdio da je ova diskvalifikacija, predviđena zakonom, predstavljala miješanje u njegova prava iz člana 1. Protokola br. 1, te da ga je također diskriminisala suprotno članu 14. u vezi sa članom 1. Protokola br. 1. Također se žalio da Vrhovni sud, kojem se obratio za zaštitu njegovih prava, nije odlučio o njegovim prigovorima u vezi s Konvencijom tako da mu je uskraćen učinkovit pravni lijek, suprotno članu 13.</p> <p>- Član 1. Protokola broj 1./član 14.: vidjeti pitanja primjenjivosti i razliku koja je napravljena. Isplate penzija (uskraćene podnosiocu predstavke zbog izdržavanja kazne zatvora) ne mogu se smatrati "imovinom" prema članu 1. Protokola broj 1. vidjeti paragrafe 46 do 50; uporediti sa idejom "vlasničkog interesa" prema članu 14. i njegovoj kasnijoj primjenjivosti u paragrafima 53 i 54.</p> <p>- Član 14.: Ne može se smatrati da su pritvorenici i osuđeni zatvorenici u relevantno sličnoj situaciji glede nastavka socijalne pomoći koja je sporna u ovom predmetu: paragrafi 66 do 92.</p> <p>- Član 13.: Podnosilac predstavke je bio kritičan prema činjenici da Vrhovni sud nije odlučio o njegovoj tužbi na osnovu člana 14. Vrhovni sud je potvrdio prigovor podnosioca predstavke na zakonsku diskvalifikaciju po drugom osnovu na koji se pozvao.</p>

		<p>Zatim je navedeno da nije bilo neophodno nastaviti sa punim razmatranjem argumenata na temelju Konvencije koji su izneseni pred Vrhovnim sudom, jer time ne bi došlo do ničeg novog u postupku. Vidjeti paragrafe 107 do 109 o slobodi procjene domaćih sudova prilikom ispunjavanja svojih obaveza iz člana 13. Mora se shvatiti da ova sloboda procjene obuhvata "diskreciono pravo domaćeg suda, koji je nadležan da odlučuje po ustavnim pitanjima i pitanjima Konvencije, da potvrdi prigovor zakonu na nekim, ne svim, osnovama koje su stranke koristile." Sud također nije razmotrio da, iz perspektive člana 13., Vrhovni sud može biti kritiziran zbog načina na koji je odlučio da upravlja i strukturira ovaj postupak (kompleksna pitanja o ustavnom principu koji iziskuje dodatne podneske stranaka i vijećanje suda).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 14. u vezi sa članom 1. Protokola 1.</p>
--	--	---

Sedmični pregled sudske prakse 5. - 9. septembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3.	<p>J.I. protiv Hrvatske, br. 35898/16</p> <p>8. septembar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zaštita žrtve silovanja i nasilja u porodici od zastrašivanja i ponovne viktimizacije.</p> <p>Otac podnositeljice predstavke je bio zatvoren po nekoliko tačaka optužnice za silovanje i incest protiv nje. Tokom svog odsustva iz zatvora, on je preko njihovih rođaka navodno prijetio da će je ubiti, jer je smatrao odgovornom za njegovo zatvaranje. Podnositeljica predstavke se žalila na neodgovarajući odgovor vlasti na njene navode o ozbiljnoj prijetnji od strane njenog oca, tvrdeći da je bila diskriminirana na osnovu svog romskog porijekla.</p> <p>Podnositeljica predstavke je kontaktirala policiju nekoliko puta, kao i nakon što je vidjela B.S. na autobuskoj stanici. Policija nijednom nije pokrenula istragu, iako prema domaćem zakonu ozbiljna prijetnja od strane člana porodice predstavlja krivično djelo za koje počinitelj treba biti krivično gonjen po službenoj dužnosti. Tužba podnositeljice predstavke o postupanju policije rezultirala je neuspješnom internom istragom u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Ustavni sud je odbacio njenu tužbu.</p> <p>Član 3. Novi činjenični scenario: podnositeljica predstavke, ekstremno traumatizirana žrtva silovanja i nasilja u porodici, indirektno je primila prijetnje smrću od svog zlostavljača, koji je, dok je služio kaznu, dobio zatvorsko odsustvo. Fizički i psihološki integritet podnositeljice predstavke, posebno njena ranjivost zbog njenog spola, etničkog porijekla (Romkinja) i prošle traume. Zastrašivanje i ponovna viktimizacija. Obaveza da se efektivno istraži navod posebno ranjive žrtve silovanja o ozbiljnoj prijetnji po njen život: Vidjeti paragrafe 83 do 100.</p> <p>Vidjeti i međunarodne i EU dokumente (paragrafi 44 do 47).</p> <p>Utvrđena povreda člana 3.</p>
Član 10.	<p>Gaši i Drugi protiv Srbije, br. 24738/19</p> <p>6. septembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Zaštita novinara. Postupanje tužilaštva po podnesenoj krivičnoj prijavi.</p> <p>Predmet se odnosi na pritužbu podnosioca predstavke o navodnoj povredi njihove slobode izražavanja zbog propusta državnih vlasti da ispune svoju pozitivnu obavezu i zaštite ih od prijetnji i medijske kampanje protiv njih.</p> <p>Podnosioci predstavke su novinari i aktivisti civilnog sektora koji su učestvovali u protestima protiv rušenja određenih kuća i instalacija, u kontekstu velikog građevinskog projekta u Beogradu, te promjena u upravi regionalne radio-televizijske stanice. Nakon objavljivanja relevantnih članaka i emitiranja TV programa, podnosioci predstavke su naveli da su se osjećali pod prijetnjom, što je bio razlog zbog kojeg su podnijeli krivičnu prijavu. Na osnovu prikupljenih informacija, tužilac je odbacio krivičnu prijavu podnosioca predstavke, jer nije bilo osnove za vjerovanje da je bilo ko počinio ijednu od radnji navedenih u krivičnim prijavama. Tužilac je također tvrdio da nije bilo osnove za vjerovanje da je bilo počinjeno neko drugo krivično djelo za koje se može krivično goniti. Podnosioci predstavke su nastavili tvrditi da su državne vlasti imale obavezu pažljivo procijeniti sve činjenice i zaštititi ih, ali da u tome nisu uspjele.</p> <p>- Nalazi tužioca nisu bili proizvoljni ili očigledno nerazumni, niti su se oslanjali na neprihvatljivu procjenu relevantnih činjenica. Tužena Država je ponudila brojna druga efektivna sredstva za zaštitu podnosioca prijave, a koja oni nisu iskoristili (paragrafi 80 do 84).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 10.</p>

<p>Član 10.</p>	<p>Ete protiv Turske, br. 28154/20</p> <p>6. septembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Sloboda izražavanja. Ponašanje kao oblik izražavanja koji je kao takav zaštićen članom 10. EK.</p> <p>Podnosilac predstavke je bio uslovno osuđen na kaznu od 10 mjeseci zatvora zbog optužbi da je širio propagandu u korist terorističke organizacije, jer je rezao rođendansku tortu na kriške, te ih dijelio na tanjirima na demonstracijama za koje se smatralo da su bile održane u proslavu rođendana lidera PKK.</p> <p>- Razmatranje predmeta prema članu 10. - vidjeti paragrafe 16 i 17 presude u vezi ponašanja kao oblika izražavanja zaštićenog članom 10. U vezi provođenja testa proporcionalnosti, v. paragrafe 27 do 30.</p> <p>Utvrđena povreda člana 10.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju</p>	<p>Koršunova protiv Rusije, br. 46147/19</p> <p>6. septembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Zapljena stana zbog krivične osude trećeg lica.</p> <p>Predmet se ticao zapljene i prodaje stana u vlasništvu podnositeljice predstavke, zbog sumnje da je stan kupljen novcem koji je stečen kriminalnom aktivnošću za koju je osuđen muž prodavačice nekretnine. Mjera je bila izrečena u kontekstu istrage i osuđujuće presude mužu prodavačice nekretnine, a u korist građanskih stranaka, da bi se nadoknadila šteta pričinjena kriminalom.</p> <p>Podnositeljica predstavke se žalila zbog toga što je naređena prisilna prodaja njenog stana zbog ponašanja treće stranke.</p> <p>- Vidjeti paragrafe 36 do 42, uključujući zahtjev postavljen pred domaće vlasti da uspostave ravnotežu između interesa žrtve/gr građanske stranke s jedne strane i interesa kupca, s druge.</p> <p>Utvrđena povreda člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.</p>
<p>Član 8.</p> <p>Član 13. u vezi sa članom 8. EK</p>	<p>Jansons protiv Latvije, br. 1434/14</p> <p>8. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Nezakonita deložacija iz doma.</p> <p>Predmet se odnosio na tužbu podnosioca predstavke protiv novog vlasnika koji je nezakonito i nasilno ušao u njegov dom i tako mu spriječio dalji pristup istom, te na njegovu kasniju deložaciju od strane sudskog izvršioca. Podnosilac predstavke je na kraju bio neuspješan u svom pokušaju da pokrene krivični i građanski postupak protiv novog vlasnika i sudskog izvršioca.</p> <p>- Pojam "doma": činjenica da je podnosilac predstavke bio prisilno istjeran iz stana – što je jedan od aspekata tužbe pred Sudom - ne može se koristiti za tvrdnju da je stan time prestao biti njegov "dom," jer bi time zaštita od proizvoljnog miješanja bila besmislena. Vidjeti paragrafe 52 do 54.</p> <p>- Država ima pozitivnu obavezu da osigura efektivnu zaštitu prava podnosioca predstavke na njegov dom: vidjeti paragrafe 74 do 81 i principe postavljene u ovoj oblasti.</p> <p>- Nezakonita deložacija podnosioca predstavke iz njegovog doma od strane sudskog izvršioca: deložacija nije bila utemeljena na naredbi; mjere zaštite treba da budu obezbjeđene prema domaćem zakonu kako bi se spriječilo proizvoljno miješanje u prava stanara: vidjeti paragrafe 82 do 90.</p> <p>O članu 13. u vezi sa članom 8., vidjeti paragrafe 95 do 102.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8., te člana 13. u vezi sa članom 8. EK.</p>
<p>Član 8. (privatni život)</p>	<p>Drelon protiv Francuske br. 3153/16 i 27758/18</p>	<p>Odbijanje zahtjeva za darivanje krvi zbog seksualne orijentacije. Zaštita zdravstvenih podataka.</p>

	<p>8. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Predstavka se odnosi, s jedne strane, na prikupljanja i čuvanja ličnih podataka koji odražavaju navodnu seksualnu orijentaciju podnosioca predstavke i, s druge strane, na odbijanja zahtjeva za davanje krvi zbog njegove seksualne orijentacije.</p> <p>Podnosilac predstavke je pokušao da daruje krv na zbirnom mjestu Francuske službe za davanje krvi i odbili su da ga prihvate za darovaoca krvi na osnovu pretpostavke da je homoseksualac. Iako je podnosilac predstavke odbio odgovoriti na pitanja u vezi njegovog seksualnog života tokom medicinskog razgovora prije darivanja krvi, podaci su sadržavali i kontradikciju u vezi davanja krvi koja se specifično odnosila na muškarce koji spolno opće sa drugim muškarcima. Naposljetku je Kasacioni sud odbio krivičnu prijavu podnosioca predstavke 2015. godine. 2016. godine podnosilac predstavke je još jednom pokušao darovati krv, ali uzalud. 2017. godine Državno vijeće je odbacilo njegovu tužbu povodom pravila o isključenju muškaraca koji su spolno općili s drugim muškarcima iz procesa darivanja krvi na godinu dana.</p> <p>Dalje, predmet se tiče i prikupljanja i zadržavanja ličnih podataka od strane Francuske službe davanja krvi koji se odnose na pretpostavljenu seksualnu orijentaciju podnosioca predstavke: vidjeti paragrafe 79 do 99 uključujući i sudske prakse o prikupljanju i zadržavanju ličnih podataka (paragrafi 82 do 84). Zaštita zdravlja i važnost da se obezbijedi sigurnost krvi. Prikupljanje podataka na osnovu puke špekulacije bez ikakve dokazane činjenične osnove. Pretjerana dužina zadržavanja podataka omogućila je da se podaci iznova i ponovno koriste protiv podnosioca predstavke, što je rezultiralo u tome da automatski bude isključen iz darivanja krvi.</p> <p>Vidjeti i međunarodne i EU dokumente u paragrafima 29 do 36, te 42 do 55.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8. (pravo na privatni život).</p>
--	--	---

Sedmični pregled sudske prakse 12. - 16. septembra 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 3. stav 2. Protokola 4.</p>	<p>H.F. i Drugi protiv Francuske, brojevi 24384/19 i 44234/20</p> <p>14. septembar 2022.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>Novo pitanje. Postojanje jurisdikcijske veze između Države i njenih "državljana"/repatrijacija državljana.</p> <p>Podnosioci predstavke, državljani Francuske, su roditelji kćerki koje su napustile Francusku zajedno sa svojim partnerima da bi otišle u Siriju, u teritoriju koja je pod kontrolom Islamske države (također poznate kao Daeš). Oni su također djedovi i nane djece koja su kasnije rođena tamo. Predmet se ticao odbijanja zahtjeva podnositelja predstavke od francuskih vlasti da izvrše repatrijaciju njihovih kćerki i unuka, koji su bili držani u kampovima u sjeveroistočnoj Siriji pod kontrolom Demokratskih snaga Sirije. Domaći sudovi su se oglasili nenadležnim na osnovu toga što se zahtjevi odnose na ponašanje Francuske u međunarodnim odnosima.</p> <p>- Član 34. o statusu podnositelja predstavke da postupaju u ime svojih kćerki i unuka u situaciji koja ih sprečava da direktno podnose predstavke Sudu. <i>Locus standi</i> podnositelja predstavke, pravno zastupanje pred Sudom bliskih rođaka u ovom specifičnom kontekstu (Lambert i Drugi protiv Francuske [VV], 2015.), vidjeti paragrafe 148 do 152.</p> <p>- Pitanje eksteritorijalne 'jurisdikcije' prema članu 1.: Vidjeti paragrafe 184 do 216. uključujući i državnu i diplomatsku ili konzularnu jurisdikciju, pravo ulaska u teritoriju države, i uticaj ovog pitanja na pokretanje postupka u Francuskoj. Nužnost tumačenja člana 3. Protokola broj 4. u svjetlu trenutnog međunarodnog konteksta (vidjeti paragrafe 210 i 211).</p> <p>- Član 3. Članovi porodice podnositelja predstavke su izvan 'jurisdikcije' Francuske glede tužbe prema članu 3. (navodno zlostavljanje u kampovima). paragraf 215. Nedopuštena predstavka po ovom osnovu.</p> <p>- Član 3. stav 2. Protokola br. 4: Podnosioci predstavke su naveli u podnesku da su vlasti Francuske dužne izvršiti repatrijaciju njihovih članova porodice da bi osigurali efektivnu zaštitu njihovog prava na povratak u Francusku. Novela. Prvi put Sud je presudio o postojanju jurisdikcijske veze između Države i njenih "državljana" glede tužbe prema članu 3. stav 2 Protokola br. 4 i preispitao je obim ove odredbe, uključujući i obim procesnih obaveza države u kontekstu odbijanja repatrijacije. Vidi paragrafe 189 do 284. uključujući i odsustvo općeg prava na repatrijaciju na osnovu prava da se uđe u državnu teritoriju prema članu 3. st. 2. Protokola br. 4 (paragraf 259). Postojanje rizika po život i fizičko dobrostanje članova porodice podnositelja predstavke, posebno njihovih unuka (paragraf 271); zaštita najboljih interesa djece, principi u vezi traženih mjera zaštite od proizvoljnosti, uključujući i tamo gdje je u pitanju državna sigurnost paragrafi 272 do 283.</p> <p>- Član 46. Konvencije: vidjeti paragrafe 293 do 295. Vidjeti također međunarodne, komparativne i EU dokumente u paragrafima 84 do 142 presude.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. stav 2. Protokola 4. (zabrana protjerivanja vlastitih državljana).</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Rabczewska protiv Poljske, br. 8257/13</p> <p>15. septembar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Sloboda izražavanja u kontekstu religije-</p> <p>Predstavka se odnosi na osudu podnositeljice predstavke za blasfemijske izjave koje je dala o Bibliji.</p> <p>Podnositeljica predstavke je popularna pop pjevačica. Predmet se ticao komentara koje je u jednom intervjuu dala o Bibliji, za koje su sudovi odlučili da su bili bogohulni. U intervjuu za informativni websajt, koji je kasnije objavljen u tabloidu, podnositeljica predstavke je dala izjave o Bibliji i njenim autorima. Konkretno, izjavila je da je više ubjeđena naučnim otkrićima, a ne onim što je opisala kao "pisanje nekoga naroljanog od ispijanja vina i pušenja trave." Dva pojedinca su se žalila javnom tužiocu da su izjave</p>

		<p>podnositeljice predstavke predstavljale krivično djelo prema Krivičnom zakoniku (vrijeđanje vjerskih osjećanja drugih osoba javno vrijeđajući predmet vjerskog obožavanja). Podnositeljica predstavke je osuđena i kažnjena novčanom kaznom. Njena žalba je bila neuspješna.</p> <p>- Sloboda izražavanja u kontekstu religije, vidjeti sažetak sudske prakse u paragrafima 46 do 53 (član 9. i član 10.). Oprečni interesi i široka sloboda procjene Države u ovom predmetu i nužnost domaćih sudova da identificiraju i pažljivo izvažuju sukobljene interese koji su u pitanju: vidjeti paragrafe 56 do 65.</p> <p>Vidjeti i međunarodne i EU dokumente (paragrafi 23 do 31).</p> <p>Utvrđena povreda člana 10.</p>
<p>Član 5. stav 1.</p>	<p>Gilanov protiv Republike Moldavije, br. 44719/10</p> <p>13. septembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Uračunavanje pritvora.</p> <p>Podnositelj predstavke se žalio da njegov pritvor u Bjelorusiji, duži od 30 dana, nije uzet u obzir prilikom računanja perioda njegovog pritvora u Moldaviji.</p> <p>- Procedura izručenja i odgovornost tužene Države: vidjeti paragrafe 40 do 45.</p> <p>- Podnositelj predstavke se poglavito žalio da njegov pritvor u Bjelorusiji, duži od 30 dana, nije uzet u obzir prilikom računanja perioda njegovog pritvora u Moldaviji.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 5. stav 1.</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Timur Sharipov protiv Rusije, br. 15758/13</p> <p>13. septembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Uklanjanje izbornih posmatrača.</p> <p>Podnositelj predstavke je bio posmatrač na izborima. Predmet se ticao njegovog uklanjanja sa biračkog mjesta gdje je radio kao posmatrač izbora tokom parlamentarnih izbora 2011. godine. Odluka o uklanjanju je donesena na osnovu toga jer je snimao na biračkom mjestu, što su kasnije domaći sudovi presudili da je bilo dobro utemeljeno.</p> <p>- Predmet preispitan prema članu 10. (vidi paragrafe 22, 25 i 26). Podnositelj predstavke je prikupljao informacije tako što je pratio izbore u svom svojstvu posmatrača izbora, a tu ga je postavila politička stranka da prenosi informacije javnosti.</p> <p>- Ograničenje nije „neophodno u demokratskom društvu“: vidjeti paragrafe 33 do 39. Status posmatrača izbora je dotičnom gospodinu davao veću zaštitu prema članu 10. sa "dužnostima i odgovornostima" (paragraf 35). Domaće vlasti trebaju predstaviti relevantne i dovoljne razloge za uklanjanje posmatrača sa izbornog mjesta.</p> <p>Vidjeti i međunarodne dokumente o izbornim posmatračima (paragrafi 19 i 20).</p> <p>Utvrđena povreda člana 10.</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Anatolij Yeremenko protiv Ukrajine, br. 22287/08</p> <p>15. septembar 2022.</p>	<p>Kleveta.</p> <p>Predmet se ticao sudske postupke zbog klevete kojeg su pokrenule sudije protiv podnosioca predstavke, novinara, nakon što je objavljen članak koji je napisao o navodnoj korupciji u pravosuđu. Izdata je mjera osiguranja kojom je naloženo da se sporni članak ukloni sa web sajta novina dok navodi o kleveti u predmetu ne budu preispitani. Privremene mjere osiguranja u kontekstu slobode štampe. Paragrafi 54 do 61.</p>

	Odjel V	<p>- Odštampani primjerci novina sa istim člankom mogli su ostati u opticaju. Domaći sudovi su zaključili da su izjave u nekim pasusima bile klevetničke i dosudili su naknadu nematerijalne štete. Takođe su naložili da se sporne izjave povuku, te da se ispravka takođe objavi.</p> <p>- Novinarski članak o funkcioniranju pravosudnog sistema/zaštita autoriteta pravosuđa: paragrafi 59, te 93 i 94.</p> <p>- Kleveta, "javni nadzor" i koncept odgovornog novinarstva: vidjeti paragrafe 96 do 104.</p> <p>- Priroda i ozbiljnost nametnute kazne: vidjeti paragraf 107.</p> <p>Nema povrede člana 10. Konvencije zbog odluke domaćih sudova u postupku o mjeri osiguranja.</p> <p>Utvrđena povreda člana 10. u pogledu postupka za utvrđivanje klevete.</p>
Član 3. Član 34.	<p>O.M. i D.S. protiv Ukrajine, br. 18603/12</p> <p>15. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Uklanjanje iz države bez preispitivanja rizika od zlostavljanja.</p> <p>Predstavka se odnosi na navodne povrede članova 3., 5. i 13. Konvencije zbog postupanja ukrajinskih vlasti prema podnosiocima predstavke, dok su bili u tranzitnoj zoni međunarodnog aerodroma i njihovog udaljavanja iz Ukrajine bez ikakvog ispitivanja njihovih navoda o riziku zlostavljanja i/ili protjerivanja u zavisnosti od države u koju će biti poslani. Podnosioci predstavke su se takođe žalili na osnovu člana 34. Konvencije da Ukrajina nije postupila u skladu sa privremenim mjerama na koje je Sud ukazao prema pravilu 39. Poslovnika Suda u ovom predmetu.</p> <p>- Član 3. (uklanjanje): principi primijenjeni u ovoj situaciji (vidjeti paragrafe 80 do 84.); navodi da bi prvi podnosilac predstavke riskirao zlostavljanje predstavljeno su ukrajinskim organima granične kontrole u mjeri koja je potrebna da podstakne Ukrajinu na izvršenje obaveza iz člana 3. EK (v. paragraf 91). Već je prije ustanovljeno pred Sudom da su organi granične kontrole deportovali prvog podnosioca iz Ukrajine bez preispitivanja navodnog rizika zlostavljanja (paragrafi 91 do 98).</p> <p>- Član 5. (pojam "lišavanja slobode"): Pitanje primjenjivosti. Mjere kontrole i nadzora od strane graničnih stražara u tranzitnoj zoni aerodroma; podnosioci predstavke koji putuju sa lažnim identifikacijskim ispravama (uporediti/kontrastirati sa prethodnim predmetima): vidjeti paragrafe 109 do 121. Nedopuštena predstavka u ovom dijelu.</p> <p>- Član 34. (ometanje ostvarivanja prava na predstavku): Propust Države da ispoštuje privremenu mjeru osiguranja koju je Sud donio prema Pravilu 39. Vlada je bila obaviještena o pomenutoj odluci oko dva sata prije polijetanja aviona podnosilaca predstavke, a kada su tu informaciju prenijeli Službi granične kontrole, avion je trebao poletjeti za oko 40 minuta: vidjeti paragrafe 125 do 129.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. Utvrđen propust države da ispoštuje svoje obaveze iz člana 34. Konvencije.</p>
Član 3. Član 5. st. 1.,4. i 5. Član 37.	<p>Kaganovskyy protiv Ukrajine, br. 2809/18</p> <p>15. septembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pritvaranje osobe sa mentalnim poremećajem. <i>Locus standi</i> udruženja za ljudska prava.</p> <p>Predstavka se odnosi na pritužbe podnosioca predstavke o njegovom pritvaranju u „jedinici pojačanog (intenzivnog) nadzora” Psihoneurološke rezidencijalne ustanove u Kijevu u periodu od 27. juna do 6. jula 2017. godine i na fizičke uslove takvog pritvora. Glavna pitanja koja postavlja su prema članu 5. stavovi 1, 4. i 5. (navodna nezakonitost zatvaranja podnosioca predstavke i nemogućnost da on ospori takvu odluku i ostvari naknadu štete) i prema članu 3. Konvencije (uslovi zatvaranja).</p>

	<p>Podnosioca predstavke zastupali su pred Sudom advokati iz ukrajinske Helsinške unije za ljudska prava. Podnosilac predstavke je preminuo tokom postupka i nijedan srodnik nije želio nastaviti sa predstavkom. Samo je ukrajinska Helsinška unija za ljudska prava izrazila takvu želju. Vlada je osporila da ukrajinska Helsinška unija za ljudska prava nema <i>locus standi</i> da nastavi sa predstavkom.</p> <p>- Situacija u kojoj "poštovanje ljudskih prava" zahtijeva od Suda da nastavi ispitivanje predstavke u skladu sa članom 37. stavom 1. Konvencije. Vidjeti paragrafe 67 do 72. Odluka da nastavi ispitivanje predstavke u skladu sa članom 37. stavom 1. Konvencije.</p> <p>- Član 3. Kratak period pritvora podnosioca predstavke sa mentalnim poremećajem u jedinici rezidentne institucije sa pojačanim nadzorom, u zajedničkoj prostoriji gdje je njegov lični prostor iznosio 2.5 kvadratnih metara i uz prisustvo drugih uznemirujućih aspekata, rezultirao je u značajnom emotivnom stresu i narušenom mentalnom zdravlju. Stanje podnosioca predstavke ga je učinilo ranjivijim od prosječnog pritvorenika.</p> <p>- Član 5. Protivpravno lišenje slobode i nepostojanje zakonske procedure da bi podnosilac predstavke pokrenuo sudski postupak za preispitivanje zakonitosti lišenja slobode. Pravo na odštetu nije osigurano. Paragrafi 82 do 115.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. EK, kao i člana 5. stav 1., 4. i 5.</p>
--	---

Sedmični pregled sudske prakse 19. - 23. septembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 3.</p> <p>Član 5.</p> <p>Član 13.</p>	<p>Thiam protiv Italije (dec.), br. 21329/16</p> <p>30. avgust 2022. (pisani otpravak 22. septembar 2022.)</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zakonitost i materijalni uslovi pritvora u tranzitnoj zoni.</p> <p>Podnosioca predstavke, državljanina Senegala, uhapsila je aerodromska policija i držala u zoni tranzita sa ciljem njegovog protjerivanja. Njegova boravišna dozvola je bila istekla i produženje iste mu je odbijeno. Uslovi pritvora, u očekivanju protjerivanja, u tranzitnoj zoni aerodroma gdje podnosilac predstavke nije bio izbjeglica, tražilac azila ili u ranjivom stanju, čekajući na prvi let u zemlju svog odredišta.</p> <p>Pritvor je trajao četiri dana i devet sati. Jedinica za pritvor nije bila prenapučena. Nije dostignut prag ozbiljnosti: paragrafi 32 do 41 odluke.</p> <p>Predstavka odbačena kao nedopuštena.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 8.</p>	<p>Y.P. protiv Rusije, br. 43399/13</p> <p>20. septembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Sterilizacija podnositeljice predstavke, bez njenog izričitog pristanka i nedostatak adekvatnog sudskog odgovora u vezi s tim.</p> <p>Tokom rutinske medicinske intervencije na podnositeljici predstavke (carski rez), ljekari su iznenada bili suočeni sa neočekivanom situacijom i s obzirom na to da su hitno morali donijeti odluku o obimu operacije, odlučili su da steriliziraju podnositeljicu predstavke. Odluku je donio tim doktora, na medicinskoj osnovi, što je kasnije potvrđeno u izvještaju vještaka. Ti stručnjaci su je smatrali nužnom da bi spriječili budući rizik po život podnositeljice predstavke.</p> <p>Podnositeljica predstavke je pokrenula građansku parnicu protiv bolnice, tražeći odštetu za nematerijalnu štetu koju je pretrpjela uslijed sterilizacije. Navela je da su doktori uzrokovali povredu postojećeg zakona i propisa zato što su je sterilizirali bez njenog pristanka. Prije operacije, podnositeljica predstavke je potpisala obrazac kojim pristaje na carski rez bez sterilizacije. Domaći sudovi odbacili su zahtjev podnositeljice predstavke za odštetom.</p> <p>- Član 3. (medicinski kontekst): U konkretnim okolnostima predmeta podnositeljica predstavke nije tretirana na takav način da se dosegne prag ozbiljnosti prema članu 3. Konvencije: vidjeti paragrafi 34 do 38, zbog čega je predstavka u ovom dijelu neprihvatljiva.</p> <p>- Član 8. (privatni život): Pravo na zdravlje i pozitivna obaveza države u ovom kontekstu: vidjeti sažetak principa u paragrafima 49 do 51 presude. Nedostatak informiranog pristanka na sterilizaciju: vidjeti paragraf 53. S obzirom na to da je podnositeljica predstavke bila mentalno sposobna i punoljetna pacijentica, njen informirani pristanak je bio predušlov za proceduru, čak i pretpostavljajući da je potonja bila nužna sa medicinskog stanovišta. Činjenica da su doktori smatrali spornu proceduru nužnom, jer bi u slučaju buduće trudnoće život i zdravlje podnositeljice predstavke bili ozbiljno ugroženi, ne može uticati na taj stav: vidjeti paragrafe 55 do 57. Odbacujući odštetni zahtjev podnositeljice predstavke domaći sudovi su, u suštini, podržali pristup koji je oprečan principu autonomije pacijenta, a koji je ustanovljen i u domaćim zakonima i na međunarodnom nivou: vidjeti paragrafe 58 i 59.</p> <p>Vidjeti i međunarodne dokumente (paragrafi 27 do 30).</p> <p>Utvrđena povreda člana 8. EK.</p>

<p>Član 6. stav 2</p> <p>Član 8.</p>	<p>McCann i Healy protiv Portugala, br. 57195/17</p> <p>20. septembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Presumpcija nevinosti. Povreda ugleda i reputacije.</p> <p>Predmet se odnosio na izjave bivšeg detektivskog inspektora - datih u knjizi, dokumentarnom filmu i intervjuu novinama - o navodnoj upletenosti podnosilaca predstavke u nestanak njihove kćerke, Madeleine McCann, koja je 2007.godine nestala u Portugalu. Dana 21. jula 2008. godine, tužilaštvo je donijelo odluku da obustavi istragu protiv podnosilaca predstavke uslijed nedostatka dokaza protiv njih.</p> <p>Dana 24. jula 2008. godine, policijski inspektor koji je vodio istragu, a sa te dužnosti je uklonjen u oktobru 2017. godine i poslije toga se penzionisao, objavio je knjigu, na osnovu javnog spisa istrage, u kojoj je optužio roditelje da su bili upleteni u nestanak svoje kćerke. Onda je dao intervju novinama koji je objavljen dana kada je knjiga izdana. Knjiga je također bila adaptirana u dokumentarni film, koji je emitiran na televiziji.</p> <p>Građanska parnica podnosilaca predstavke je u tom smislu bila neuspješna. Pred sudom su tvrdili da je njihovo pravo na ugled i pravo na pretpostavku nevinosti bilo povrijeđeno.</p> <p>- Član 8. (privatni život): Vidjeti paragrafe 78 do 102. Navodi bivšeg policijskog inspektora koji je vodio istragu i bio uklonjen sa istrage (paragraf 92). Da je knjiga bila objavljena prije odluke tužilaštva o obustavi istrage, sporne izjave su potencijalno mogle ugroziti pravo podnosilaca predstavke na presumpciju nevinosti, što je garantirano članom 6. stav 2. Konvencije, prejudicirajući procjenu činjenica od strane tužilaštva. S obzirom na to da su izjave date nakon što je istraga obustavljena i nakon što se inspektor penzionisao, u pitanju je bila reputacija podnosilaca predstavke, garantirana članom 8., kao i percepcija javnosti o njima. Povjerenje javnosti u funkcioniranje pravosuđa je također bilo relevantno pitanje (paragrafi 95 do 97.). Vrhovni sud je izvršio detaljnu analizu ravnoteže koju treba postići između prava podnosilaca predstavke na poštivanje njihovog privatnog života i prava policijskog inspektora na slobodu izražavanja, procjenjujući ih u svjetlu kriterija identificiranih u svojoj sudskoj praksi i naposljetku upućujući na sudsku praksu Suda (paragrafi 101 i 102.).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 8. EK.</p> <p>Navodna povreda člana 6. stav 2. Konvencije zbog obrazloženja presuda Vrhovnog suda (paragrafi 106 do 112). Nedopustiva predstavka u ovom dijelu.</p>
--------------------------------------	---	---

Sedmični pregled sudske prakse 26. - 30. septembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 14. u vezi sa članom 8. EK</p>	<p>S.W. i Drugi protiv Austrije (dec.), br. 1928/19</p> <p>6. septembar 2022. (pisani opravak 29. septembar 2022.)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Diskriminacija istospolnih brakova u vezi sadržaja djetetovog rodnog lista.</p> <p>Prva i treća podnositeljica predstavke su istospolni par koji zajedno živi u registriranom partnerstvu. Druga podnositeljica je biološka kćerka prve podnositeljice, rođena 2014. godine (njen biološki otac nepoznat je vlastima). Prva podnositeljica je registrirana kao majka. Treća podnositeljica je usvojila njeno dijete 2014. godine.</p> <p>Podnositeljice predstavke su se žalile na diskriminaciju istospolnih parova u vezi sadržaja djetetovog rodnog lista u ovoj situaciji, a tiče se njihovog zahtjeva da se u rodnom listu kao majke identifikuje i biološka majka i usvojiteljica djeteta (sam član 8. i u vezi sa članom 14.).</p> <p>Sud je utvrdio da nije bilo ograničenja prava na privatni i porodični život podnositeljica predstavke zbog načina na koji je djetetov rodni list izdat nakon što ju je druga roditeljka usvojila (paragrafi 43 do 51); te je također ustvrdio da nije bilo povrede člana 14., u vezi sa članom 8. EK (paragrafi 52 do 55).</p> <p>Aplikacija odbačena kao nedopuštena.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 3. - 7. oktobar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 6. st. 1</p> <p>Član 8. (privatni život)</p> <p>Član 18. Konvencije, u vezi sa članom 8</p> <p>Član 1. Protokola br. 1</p>	<p>Juszczyszyn protiv Poljske, br. 35599/20</p> <p>6. oktobar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Disciplinska odgovornost sudija. Suspenzija sa sudijske funkcije.</p> <p>Predmet se ticao disciplinske suspenzije podnosioca predstavke sa njegovih sudskih dužnosti od strane Disciplinskog vijeća Vrhovnog suda, za koje je podnosilac predstavke smatrao da ne ispunjava uslove "nezavisnog i nepristrasnog suda osnovanog po zakonu." Također je tvrdio da suspenzija predstavlja kršenje njegovog prava na poštivanje privatnog života i da je nametnuta restrikcija pomenutog prava bila primijenjena iz svrhe koja nije propisana Konvencijom, suprotno članu 18.</p> <p>- Član 6. st. 1 ("sudovi osnovani po zakonu"): Primjena Reczkowicz protiv Poljske u svjetlu testa koji se sastoji od tri koraka formuliranog u Reczkowicz protiv Poljske [VV]: vidjeti paragrafe 192 do 211.</p> <p>- Član 8. (privatni život): Suspenzija podnosioca predstavke je zasnovana na razlozima koji se odnose na izdavanje naredbe, te je time povezana sa izvršavanjem njegovih profesionalnih dužnosti: primjena općih principa iz predmeta Denisov protiv Ukrajine [VV] (pristup zasnovan na posljedicama); Isključujući princip iz predmeta Gillberg nije primjenjiv; podnosilac predstavke je spriječen da izvršava svoje sudske dužnosti više od 2 godine i 3 mjeseca, uključujući i smanjenje njegove plate; suspenzija ga je lišila prilike da nastavi raditi u pravosuđu i živjeti u profesionalnom okruženju gdje može ostvarivati svoje ciljeve profesionalnog i ličnog razvoja tokom relevantnog perioda: vidjeti paragrafe 227 do 237. Pitanje u vezi "kvalitete zakona": tumačenje i primjena zakona su očigledno bili nerazumni, te stoga podnosilac predstavke nije mogao predvidjeti da ga izdavanje naredbe može dovesti do suspenzije: paragrafi 271 do 280 uključujući i referencu na nalaze Evropskog suda pravde.</p> <p>- Član 18. Konvencije, u vezi sa članom 8.: Podnosilac predstavke je naveo da je njegova suspenzija (uplitanje u njegovo pravo na poštivanje njegovog privatnog života) bila sankcija da ga se razuvjeri od provjeravanja zakonitosti imenovanja sudija koji su bili nominirani u ispolitiziranoj proceduri. Sud je bio zadovoljan da je prevladavajuća svrha disciplinske mjere izrečene podnosiocu predstavke, koja je dovela do suspenzije, zaista i bila namijenjena da ga sankcionira/razuvjeri od ocjenjivanja statusa sudija koji su bili imenovani po preporuci restrukturiranog Državnog vijeća za pravosuđe, tako što su primijenili relevantne pravne standarde, kao i one koji proizilaze iz člana 6. stava 1. Konvencije. Nekompatibilnost sa temeljnim principima pravosudne nezavisnosti i vladavine prava. Vidjeti paragrafe 306 do 338 uključujući i referencu na nalaze Evropskog suda pravde.</p> <p>- Član 1. Protokola br. 1: Podnosilac predstavke se žalio na smanjenje plate od 40% tokom suspenzije.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1. EK - pravo na nezavisan i nepristrasan sud, povreda člana 8. EK, te člana 18. Konvencije, u vezi sa članom 8. EK.</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom u kontekstu člana 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 3. EK</p> <p>Član 5. stav 1. (f) EK</p>	<p>Liu protiv Poljske, br. 37610/18</p> <p>6. oktobar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Izručenje. Postupak pritvaranja neopravdano dug i proizvoljan.</p> <p>Predmet se ticao postupka izručenja podnosioca predstavke na kraju kojeg su 2020. godine poljski sudovi odobrili njegovo izručenje vlastima Narodne republike Kine, gdje ga je čekalo suđenje. Ukoliko bi bio izručen, podnosilac predstavke bi bio smješten u kineski zatvorski sistem, gdje se situacija može izjednačiti sa "općim nasiljem".</p> <p>- Podnosilac predstavke bi bio izložen stvarnom riziku da bude zlostavljan ukoliko bi bio izručen Kini (paragrafi 71 do 84.).</p>

		<p>Podnositelj predstavke se također žalio da je postupak u vezi njegovog pritvora do izručenja bio proizvoljan i neopravdano dug. Ukoliko je - kao što je to slučaj - postupak izručenja i dalje u toku, činjenica da je Sud donio privremenu mjeru prema pravilu 39 Poslovnika Suda ne oslobađa odgovarajuću Vladu od obaveze da dotični postupak provede sa istom dužnom pažnjom, kao i postupak izručenja koji podrazumijeva pritvor prema članu 5 st. 1. (f) (paragrafi 98 do 104).</p> <p>Utvrđeno je da bi u slučaju izručenja podnosioca predstavke Kini, došlo do povrede člana 3. Konvencije. Utvrđena je takođe povreda člana 5. stav 1 (f) EK.</p>
<p>Član 2. EK</p> <p>Član 8. EK (privatni i porodični život)</p>	<p>Mortier protiv Belgije, br. 78017/17</p> <p>4. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pravo na život vs. eutanazija.</p> <p>Predmet se ticao eutanazije majke podnosioca predstavke, bez prethodnog informiranja podnosioca ili njegove sestre. Majka podnosioca predstavke je patila od hronične depresije oko 40 godina. 2011. godine konsultirala je profesora D., te ga obavijestila o svojoj namjeri da pribjegne eutanaziji. Majka podnosioca predstavke nije željela obavijestiti svoju djecu o svom zahtjevu za eutanaziju uprkos mnogim savjetima doktora.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompatibilnost Konvencije sa djelom eutanazije koje je izvedeno u slučaju majke podnosioca predstavke koja je patila od mentalne bolesti: paragrafi 118 do 185. - Predstavka ispitana iz perspektive pozitivne obaveze Države da zaštiti pravo na život, uzimajući u obzir zakonodavni okvir u vezi djela prije eutanazije, poštivanje zakonodavnog okvira u predmetu majke podnosioca predstavke i revizija nakon eutanazije. - Član 8: Pozitivne obaveze države u vezi podnosioca predstavke i balansiranja između različitih interesa: vidjeti paragrafe 200 do 208. <p>Povreda člana 2. Konvencije zbog grešaka u reviziji nakon eutanazije. Nema povrede člana 2. Konvencije zbog zakonodavnog okvira, niti zbog uslova pod kojima je izvedena eutanazija.</p>
<p>Član 6. stav 1. EK</p> <p>Član 8. EK</p>	<p>Angerjäv i Greinoman protiv Estonije, br. 16358/18 i 34964/18</p> <p>4. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Isključivanje advokata iz sudskog postupka. Uticaj isključivanja advokata na njihov privatni život.</p> <p>Podnosioci predstavke su dva advokata. Njihova predstavka ticala se činjenice da im je bilo nemoguće preispitivati odluke kojima su ih sudije isključili iz sudskog postupka u kojem su zastupali klijente, zato što su postupali nekompetentno, neprikladno, neodgovorno i opstruirali postupak, te uticaj koji je to isključivanje imalo na njihov privatni život.</p> <p>Isključivanje podnositelja predstavke iz postupka nije bila sankcija izrečena u kontekstu disciplinskog postupka prema domaćem zakonu, već prije procesna mjera koju sudija može izreći u toku tekućeg sudskog postupka kako bi osigurao pravilno vođenje sudskog postupka. Podnositeljima predstavke nije oduzeta dozvola za obavljanje advokatske prakse, niti su njihove profesionalne aktivnosti bile suspendirane, mogli su nastaviti obavljati iste, kao i zastupati klijente u drugim sudskim postupcima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Član 6.: Isključivanje podnositelja predstavke iz sudskog postupka nije predstavljalo odlučivanje o krivičnoj optužbi protiv njih: vidjeti paragrafe 87 do 93. Ne može se smatrati da je osporavana mjera obuhvatala i utvrđivanje njihovog "građanskog prava" da se bave svojom profesijom: vidjeti paragrafe 95 do 101. - Član 8. (privatni život): Podnosioci predstavke su se žalili na profesionalni, društveni i finansijski efekat njihovog Isključivanje iz postupka. Primjena općih principa Denisov protiv Ukrajine [VV] (paragraf 119.) (pristup zasnovan na posljedicama) vidjeti paragrafe 123 do 127. <p>Član 6. stav 1. EK u ovom predmetu nije primjenjiv. Predstavka je nedopuštena prema članu 8.</p>

<p>Član 3. Protokola br. 1</p>	<p>Kara-Murza protiv Rusije, br. 2513/14</p> <p>4. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Poništenje kandidature za izbore zbog dvostrukog državljanstva.</p> <p>Predmet se odnosi na poništenja registracije podnosioca predstavke kao kandidata za izbore u regionalno zakonodavno tijelo na osnovu toga što ima dva državljanstva, automatskom primjenom blanketne zabrane višestrukih državljanstava.</p> <p>Zabrana koja je podnosiocu predstavke onemogućila da se kandiduje na izborima bila je posebno restriktivna mjera, bez obzira na široku slobodu procjene koje su državne vlasti imale u tome. Zabrana je formulirana apsolutnim riječima, te nije propisala izuzetke za višestruka državljanstva ili posebne okolnosti. Vidjeti paragrafe 37 do 51. i predmet Tănase protiv Moldavije [Veliko vijeće].</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 6. stav 1. EK</p>	<p>De Legé protiv Nizozemske, br. 58342/15</p> <p>4. oktobar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Priroda i obim privilegije zaštite od samooptuživanja.</p> <p>Predmet se tiče sudske naredbe o otkrivanju dokumenata o inostranom bankovnom računu i obimu zaštite privilegije od samooptuživanja prema Konvenciji. Podnosilac predstavke se žalio da mu je, kršenjem privilegije zaštite od samooptuživanja, naređeno presudom da, pod prijetnjom novčane kazne, domaćim fiskalnim organima preda dokumente koji su zatim korišteni u poreskom postupku u kojem su mu izrečene novčane kazne.</p> <p>Naredbu je izdao sudija za privremene mjere koji je specifično naložio koje dokumente podnosilac predstavke mora predati, jer je bio identificiran kao vlasnik računa banke u Luksemburgu. Među podacima kojima je raspolagala Poreska uprava također su bili i izvodi po računu različitih datuma.</p> <p>- Odbijanje prigovora zbog nepostojanja značajne štetnosti: bez obzira na to da li je podnosilac predstavke pretrpio značajnu štetu ili ne, poštivanje ljudskih prava u okviru značenja člana 35. stava 3. (b) Konvencije nalaže da se nastavi sa ispitivanjem predstavke. Presuda Suda po ovom pitanju će pružiti smjernice domaćem pravosuđu o primjeni i obimu privilegije zaštite od samooptuživanja: vidjeti paragrafi 52 i 53.</p> <p>- Pojašnjenje prirode i obima privilegije zaštite od samooptuživanja posebno u vezi prisile da se pribave dokumenti za poreski postupak u kojem su podnosiocu predstavke izrečene novčane kazne. Ti dokumenti su postojali od prije, organi vlasti su znali da oni postoje, te su specifično ukazali na to koje dokumente podnosilac predstavke treba predati (paragrafi 81 do 86). Vidjeti sveobuhvatni pregled sudske prakse Suda i pristup koji se treba primjeniti u ovom kontekstu, paragrafi 63 do 78.</p> <p>- Izricanje novčanih kazni koje bi se desilo da podnosilac predstavke nije ispoštovao naredbu sudije za privremene mjere ne može se smatrati kršenjem člana 3. Konvencije (paragraf 85).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 6. stav 1. EK.</p>
<p>Član 8.</p> <p>Član 14.</p>	<p>Paketova i Drugi protiv Bugarske, br. 17808/19</p> <p>4. oktobar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Pravo pripadnika romske populacije na mirno uživanje života u svojim domovima.</p> <p>Podnosioci predstavke su državljani Bugarske, pripadnici nekoliko porodica romskog porijekla. Naveli su da su bili prisiljeni da napuste svoje domove, a kasnije i spriječeni da se vrate zbog javnih protesta protiv romskih stanara i da su organi vlasti odbili da ih zaštite u okruženju punom neprijateljstva na rasnoj osnovi.</p> <p>- Jasna kontradikcija u stavu tužilaštva, nalazima upravnog suda i zapažanjima Vlade, što je rezultiralo u tome da je Sud morao provesti vlastitu procjenu relevantnih činjenica (paragrafi 157 i 158).</p> <p>- Činjenice koje treba razlikovati od ranijih predmeta, vidjeti paragrafe 154, 159 i 160: učestali protesti protiv Roma u selu mogli su opravdano isprovocirati strah podnosilaca predstavke, čak i ako nije ustanovljeno da su protestanti zaista došli u blizinu podnosilaca</p>

		<p>predstavke. To što su organi vlasti ponovo i javno pokazali da se protive povratku Roma predstavlja stvarnu prepreku mirnom povratku podnosioca predstavke: paragrafi 162 i 163.</p> <p>- Propusti vlasti (gradonačelnika, policije i tužilaštva) da se pozabave pritužbama pojedinaca na ponavljajuće radnje netolerancije koje ometaju mirno uživanje života u njihovim domovima: paragrafi 164 do 167.</p> <p>Vidjeti također pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova prema članu 35. st. 1 (samo su se neki od podnosioca predstavke formalno žalili na domaćem nivou): paragrafi 126 do 128.</p> <p>Privremena mjera izdata Vladi prema pravilu 39 Poslovnika Suda.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije u vezi sa članom 14. EK.</p>
<p>Član 6. stav 1.EK</p> <p>Član 1. Protokola 12</p>	<p>Pinkas i ostali protiv Bosne i Hercegovine, br. 8701/21</p> <p>4. oktobar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Različit tretman sudija u odnosu na sudske službenike. Naknade za topli obrok, putovanje i život/donošenje različitih odluka u sličnim pravnim situacijama/arbitrarnost.</p> <p>Podnosioci predstavke su bili ili su i dalje sudski službenici. Njihova predstavka ticala se pitanja naknade za topli obrok, putovanje i život odvojen od porodice za sudije i sudske službenike na nivou države. Iako se isti zakon odnosi na obje kategorije, domaći sudovi su odlučili da sudski službenici imaju pravo na te naknade tek od januara 2013. godine, ali da su sudije imale pravo na isto i za period prije januara 2013. godine.</p> <p>Član 6. (građanski aspekt): Oprečne odluke domaćih sudova. Vidjeti referencu u ovom kontekstu na Protokol br. 15. Konvencije (paragraf 45). Postupak pred ustavnim sudovima može biti formalniji (paragraf 48).</p> <p>Član 1. Protokola br. 12 – opšta zabrana diskriminacije: Oprečni zaključci u vezi jednog od ključnih pravnih pitanja postavljenih u sličnim predmetima. Sudski službenici i sudije Suda BiH su, bez obzira na različite pravne statute, bili u 'relevantno sličnoj situaciji', zato što se isti pravni okvir primjenjivao na obje kategorije državnih službenika u vezi naknada za topli obrok, putovanje i život odvojen od porodice (paragraf 60). Postoji situacija "indirektne diskriminacije" na osnovu "drugog statusa" zbog oprečnih sudskih odluka o sudskim službenicima i sudijama (paragraf 63), dok tužena Vlada nije dala nikakvo objektivno i razumno opravdanje: vidjeti paragrafi 57 do 66.</p> <p>Vidjeti također pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova prema članu 35. st. 1 (jedan od podnosioca nije se žalio na Ustavnom sudu): paragraf 29.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 12. Konvencije. Nije utvrđena povreda član 6. stav 1 EK.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 10. – 14. oktobar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 14. u vezi sa članom 8.	<p>Beeler protiv Švicarske, br. 78630/12</p> <p>11. oktobar 2022.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>Pravo na penziju udovca/različito postupanje na osnovu spola. Podnosilac predstavke se žali na različito postupanje na osnovu spola jer je, za razliku od udovice u sličnoj situaciji, izgubio pravo na penziju udovca, jer je njegova najmlađa kćerka postala punoljetna (diskriminacija na osnovu spola).</p> <p>- U svrhu primjenjivosti člana 14., pojašnjenje relevantnih kriterija koje treba primjeniti da bi se ograničilo ono što spada u opseg člana 8. pod aspektom "porodičnog života," u sferi beneficija socijalne pomoći: paragrafi 68 do 82. Penzija o kojoj je riječ imala je za cilj unaprijediti "porodični život" omogućavajući preživjelom roditelju da se brine o djeci bez potrebe da se bavi nekim zanimanjem, dok je primanje penzije nužno uticalo na način na koji je porodični život podnosioca predstavke organiziran tokom relevantnog perioda. Činjenice predmeta spadaju u opseg člana 8. Konvencije.</p> <p>- Nije bilo "vrlo jakih" ili "posebno krupnih i ubjedljivih" razloga koji bi opravdali različito postupanje na osnovu spola: paragrafi 93 do 116.</p> <p>- Član 41.: Vidjeti paragrafe 121 i 122. o mogućnosti da podnosilac predstavke potražuje odštetu na domaćem nivou.</p> <p>Utvrđena povreda člana 6. stav 1. EK.</p>
Član 6. stav 1. EK	<p>Cöçelli i Drugi protiv Turske, br. 81415/12</p> <p>11. oktobar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Neutralnost vještaka u upravnom postupku koji su podnosioci predstavke pokrenuli protiv Ministarstva okoliša i šumarstva u vezi izgradnje dvije cementare u blizini njihovog rodnog mjesta. Panel vještaka je izradio nalaz i mišljenje koje je Upravni sud koristio kao dokaz da odbije zahtjev podnosioca predstavke u njihovom predmetu. Podnosioci predstavke su naveli da vještaci nisu bili neutralni, naročito u vezi toga kako su ih nazvali u izvještaju (tako što su pristup podnosioca predstavke nazvali nepoštenim i bezobzirnim, ili upoređujući zabrinutost podnosioca predstavke zbog uticaja cementara na okoliš sa "prizivanjem propasti" ili "fantazijom"), te su se požalili na neefikasnu reakciju domaćih sudova na njihove pritužbe.</p> <p>- Građanski postupak u vezi prava podnosioca predstavke da žive u zdravom okolišu i mišljenje vještaka; važnost neutralnosti koja se očekuje od vještaka imenovanih od strane suda, s obzirom na to da njihovo mišljenje utiče na ishod postupka, posebno u ovoj specifičnoj situaciji u vezi procjene poštivanja standarda za zaštitu okoliša od strane industrijskih aktivnosti, što je tehnička oblast u kojoj upravni sud nije imao specijalističko znanje (paragraf 59). S obzirom na njihovu važnu ulogu u postupku, od vještaka se treba očekivati da u strankama pobuđuju povjerenje, tako što neće odavati dojam pristrasnosti. Odsustvo lične pristrasnosti (paragraf 60). Činjenica da upravni sud nije naručio novo vještačenje i da je prihvatio nalaze vještaka ne predstavlja problem za Sud, jer su vještaci bili nezavisni od tuženog i upletenih strana, a sumnje podnosioca predstavke u vezi nedostatka neutralnosti vještaka nisu bile objektivno opravdane u sadašnjem predmetu: paragrafi 54 do 64.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 6. stav 1. EK.</p>
Član 3. EK	<p>S.F.K. protiv Rusije, br. 5578/12</p>	<p>Prisilni prekid trudnoće/prisilni abortus. Podnositeljica predstavke, 20-ogodišnja buduća majka u vrijeme događaja, bila je prisiljena od strane svojih roditelja da prekine trudnoću nakon što je njen partner i budući otac djeteta uhapšen pod sumnjom da je počinio nasilan zločin. Medicinsku intervenciju</p>

	<p>11. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>izveo je doktor na dužnosti u javnoj bolnici. Procedura o kojoj je riječ ostala je neevidentirana, te je izvedena u odsustvu izričitog, slobodnog i informiranog pristanka podnositeljice predstavke. Podnositeljica predstavke je podnijela prijavu raznim organima za provođenje zakona pokušavajući da pokrene krivični postupak protiv svojih roditelja i relevantnih zdravstvenih radnika koji su povezani sa prisilnim prekidom trudnoće; također je pokrenula građanski postupak protiv bolnice.</p> <p>- Prisilni abortus podnositeljice predstavke, zajedno sa njenim osjećanjem straha i bespomoćnosti, bilo je dovoljno ozbiljno da dosegne stepen ozbiljnosti koji je potreban da bi to spadalo u opseg člana 3.: paragrafi 61 do 68.</p> <p>- Djelo suprotno ljudskom dostojanstvu podnositeljice predstavke (paragrafi 78 do 82) i neuspjeh Države da izvrši svoju dužnost da istraži pogrešno postupanje koje je podnositeljica predstavke pretrpjela, čak i ako je podnositeljica predstavke primila odštetu u svom građanskom postupku protiv bolnice (paragrafi 83 do 89).</p> <p>Vidjeti također pod članom 8. (privatni život), paragrafi 61, te 92 do 95.</p> <p>Utvrđena povreda člana 3. EK.</p>
<p>Član 8. EK</p> <p>Član 11. EK</p>	<p>Kotov i Drugi protiv Rusije, br. 6142/18 i 14 drugih</p> <p>11. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Efekti zagađenja uzrokovanog deponijama. Učestovanje u mirnim javnim skupovima.</p> <p>Podnosioci predstavke su se žalili na ekološke smetnje koje proizlaze iz deponije u blizini njihovih domova, s obzirom na to da vlasti nisu poduzele zaštitne mjere kako bi minimizirale ili eliminirale efekte zagađenja navodno uzrokovane nastavkom rada deponije.</p> <p>- Neophodnost da se postigne pravedna ravnoteža između općeg društveno-ekonomskog interesa u uspostavljanju zdrave politike upravljanja otpadom i djelotvornih praksi obrade otpada i individualnog interesa podnosioca predstavke da živi u povoljnim životnim uslovima: vidjeti paragrafe 100 do 136.</p> <p>- Vidjeti također pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova prema članu 35. st. 1: Svi podnosioci predstavke su na raspolaganju imali djelotvoran domaći pravni lijek; međutim samo jedan podnosilac predstavke je pokrenuo građanski postupak na sva četiri sudska nivoa. Drugi podnosioci predstavke nisu pribjegli tom pravnom lijeku, te nisu postojale specijalne okolnosti koje bi ih oslobodile od njihove dužnosti da tako postupaju: vidjeti paragraf 93 - uporediti/kontrastirati sa predmetom Pavlov i Drugi protiv Rusije.</p> <p>Podnosioci predstavke su se takođe žalili da su protiv njih, kao učesnika u mirnim javnim skupovima, poduzete nesrazmjerne mjere.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8. EK (privatni život), te člana 11. EK.</p>
<p>Član 8. EK</p>	<p>Pavlov i Drugi protiv Rusije, br. 31612/09</p> <p>11. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Efekti industrijskog zagađenja zraka na zdravlje.</p> <p>Predmet se ticao mjera poduzetih da se minimiziraju ili eliminiraju efekti industrijskog zagađenja zraka u gradu Lipetsku. Domovi podnosilaca predstavke se nalaze nekoliko kilometara od mjesta velikih industrijskih aktivnosti u Lipetsku. Podnosioci predstavke su se žalili da je ozbiljno industrijsko zagađenje u gradu ugrozilo njihovo zdravlje, te narušilo kvalitet njihovog života puno godina, te da u tom smislu Država nije poduzela efektivne mjere zaštite.</p> <p>- Primjenjivost: čak i ako životi i zdravlje podnosilaca predstavke nisu bili direktno ugroženi, podnosioci predstavke su bili prisiljeni živjeti u okruženju gdje su nivoi zagađenosti zraka prepoznati od strane domaćih vlasti kao stalno i abnormalno visoki, te su konzumirali vodu za piće za koju se otkrilo da je bila zagađena toksičnim supstancama. Predmet se razlikovao od drugih u kojima su podnosioci predstavke živjeli na značajnoj udaljenosti od izvora zagađenja i u kojima je Sud odlučio da član 8. nije primjenjiv.</p>

		<p>Nivoi zagađenja koje su podnosioci predstavke doživljavali više od dvadeset godina u toku njihovih svakodnevnih života nisu bili zanemarivi i premašivali su ekološke opasnosti koje su svojstvene životu u svakom modernom gradu: vidjeti paragrafe 61 do 71.</p> <p>- Zagađenje okoliša i pozitivna obaveza Države; mjere i politike koje provodi Država, vidjeti paragrafe 75 do 92.</p> <p>- Vidjeti također pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova u smislu člana 35. st. 1 (samo su neki od podnosilaca predstavke iscrpili domaće lijekove): paragraf 56 - uporediti/kontrastirati sa predmetom Kotov i Drugi protiv Rusije.</p> <p>Utvrđena povreda člana 8. EK (privatni život).</p>
<p>Član 9. EK</p>	<p>Konstantin-Lucian Spinu protiv Rumunije, br. 29443/20</p> <p>11. oktobar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Organizacija i nadzor vjerskih aktivnosti zatvorenika u vrijeme COVID-a.</p> <p>Predstavka se ticala odbijanja izdavanja dozvole zatvoreniku da prisustvuje crkvenoj službi van zatvora zbog mjera Covida-19, nakon čega je u zatvoru obezbjeđena online vjerska podrška.</p> <p>Odbijanje je propisano odredbama koje dozvoljavaju restrikcije jednodnevnih izlazaka zatvorenicima zbog pandemije COVID-19. Podnosilac predstavke je odbio da prisustvuje online službi. Prije početka javne zdravstvene krize, uprava zatvora mu je bila odobrila odsustvo radi prisustvovanja crkvenoj službi u okviru pravila koja su na snazi.</p> <p>- Promjenjiva i nepredvidljiva priroda javne zdravstvene situacije tokom pandemije COVID-19 sigurno je postavila niz izazova pred upravu zatvora u vezi organizacije i nadzora vjerskih aktivnosti zatvorenika; zbog toga se zatvorskoj upravi mora dati široko polje slobodne procjene. Uprava je ponudila alternative u vidu video konferencija (vidjeti referencu na preporuku Komiteta za prevenciju torture).</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 9. EK.</p>
<p>Član 10.EK</p>	<p>MGN Limited protiv Ujedinjenog Kraljevstva (dec.), br. 72497/17</p> <p>20. septembar 2022. (pisani otpravak 13. oktobar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Odgovornost novinara zbog nezakonitog narušavanja privatnosti. Troškovi advokata suprotne strane.</p> <p>Podnosilac predstavke, izdavač tri nacionalna lista, proglašen je odgovornim u postupku za nezakonito narušavanje privatnosti koji je protiv njega pokrenula grupa tužitelja. Žalio se na obavezu plaćanja honorara advokata suprotne strane, za koje se ispostavilo da su izuzetno visoki.</p> <p>- S obzirom na činjenicu da su aktivnosti podnosioca predstavke bile toliko udaljene od koncepta odgovornog novinarstva, a pošto objavljeni članci nisu bili ni blizu prenošenja informacija ili ideja o pitanjima od javnog interesa, njegovi interesi iz člana 10. nisu mogli imati veliku težinu u ravnoteži prilikom određivanja da li je miješanje bilo srazmjerno legitimnom cilju kojem se težilo. S druge strane, imajući u vidu ozbiljnost zadiranja u privatni život tužitelja, srazmjerno tome, više težine se mora dati njihovom pravu na pristup sudu.</p> <p>Nije prekoračeno široko polje slobodne procjene Države u smislu općih mjera u ostvarenju društvenog i ekonomskog interesa.</p> <p>Predstavka proglašena nedopuštenom.</p>
<p>Član 14. u vezi sa članom 8. EK</p>	<p>Zeggai protiv Francuske, br. 12456/19</p> <p>13. oktobar 2022.</p>	<p>- razlike u postupanju kod pristupa državljanstvu-</p> <p>Predmet se ticao odbijanja zahtjeva podnosioca predstavke za uvjerenje o francuskom državljanstvu zbog godina, iako je rođen u Francuskoj prije sticanja nezavisnosti Alžira od roditelja koji su tada bili Francusi I koji su stalno živjeli u Francuskoj I tamo se školovali. Imao je francusku ličnu i biračku kartu, a njegova braća, sestre I djeca su Francuzi.</p>

	<p>Odjel V</p>	<p>- Razlikovanje na koje se žalio podnosilac predstavke odnosilo se na okolnosti rođenja, tačnije na datum rođenja. Stoga je uglavnom zasnovano na vremenskom kriteriju koji odgovara "rođenju," osnovom za diskriminaciju koja je izričito zabranjena članom 14. (st. 55). Razlika u postupanju koja se ne odnosi na princip pristupa francuskom državljanstvu, već na dostupne puteve za takav pristup (st. 66). Razlika u postupanju na osnovu objektivnog i razumnog opravdanja: vidjeti st. 53.-68.</p> <p>Nije utvrđena povreda člana 14. u vezi sa članom 8. EK.</p>
<p>Član 10.EK</p>	<p>Bouton protiv Francuske, br. 22636/19</p> <p>13. oktobar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Sloboda izražavanja vs. pravo na poštivanje reda i morala.</p> <p>Predmet se odnosio na krivičnu presudu kojom je osuđena podnositeljica predstavke, feministička aktivistica, zbog djela "seksualnog egzibicionizma" (<i>exhibition sexuelle</i>) počinjenog u crkvi u Parizu tokom "performansa" izvedenog u znak protesta protiv stava Katoličke crkve o abortusu. Dobila je uslovnu kaznu zatvora.</p> <p>- Imajući u vidu da je priroda protesta da prenese, u simboličnom vjerskom objektu, poruku koja se odnosi na javnu i društvenu debatu o pravima žena, djelo podnositeljice predstavke moralo se posmatrati kao "performans" koji spada u opseg člana 10. Vidi paragrafe 30 i 48 presude. Polje slobodne procjene Države u ovom konkretnom kontekstu: vidjeti paragrafe 48 i 49.</p> <p>- Izricanje kazne zatvora za krivično djelo iz područja političkog govora bi se podudaralo sa slobodom izražavanja kako to garantira član 10. samo u izuzetnim okolnostima, kao na primjer, u slučaju govora mržnje ili poticanja na nasilje: vidjeti paragrafe 51 do 55.</p> <p>- Razlozi koje su domaći sudovi predstavili nisu bili dovoljni za Sud da kaznu izrečenu podnositeljici predstavke, imajući u vidu prirodu, ozbiljnost i efekte iste, smatra srazmjernom legitimnom cilju kome se težilo: vidjeti paragrafe 55 do 65.</p> <p>Utvrđena povreda član 10. EK.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 17. - 21. oktobar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 8.</p> <p>Član 14. u vezi sa članom 8.</p>	<p>M.T. i ostali protiv Švedske, br. 22105/18</p> <p>20. oktobar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Spajanje porodice. Ograničenje mogućnosti izdavanja boravišne dozvole.</p> <p>Predstavka se ticala odbijanja švedskih vlasti da izdaju boravišnu dozvolu majci i sinu, koji su bili u Siriji, zbog njihovih porodičnih veza sa drugim sinom/bratom kojem je bila odobrena supsidijarna zaštita u Švedskoj. Podnosioci predstavke su se žalili da je Zakon o privremenom ograničenju mogućnosti izdavanja boravišne dozvole u Švedskoj (koji je stupio na snagu 20. jula 2016. godine i ostao na snazi do 19. jula 2019.godine) ukinuo njihovo pravo na ponovno spajanje porodice što je povreda člana 8. Takođe su se žalili da, u pogledu ponovnog spajanja porodice, razlika u tretmanu osoba kojima je dodjeljen izbjeglički status i osoba (kao što je drugi podnosilac) kojima je odobren status supsidijarne zaštite, predstavlja diskriminaciju suprotnu članu 14. u vezi sa članom 8.</p> <p>- Član 8. (porodični život): Primjena principa utvrđenih u predmetu M.A. protiv Danske [Veliko vijeće] iz 2021. godine, u vezi sa privremenim ukidanjem prava na ponovno spajanje porodice. Interes reguliranja imigracije i kontroliranja javne potrošnje. Vidi paragrafe 58 do 84.</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p> <p>- Član 14. u vezi sa članom 8.: Odluka da se odbije odobrenje ponovnog spajanja porodice. Situacija se odnosi na osobe koji bježe od općeg stanja u svojoj zemlji porijekla i na osobe koje su pobjegle iz svoje domovine zbog individualnog rizika od krivičnog gonjenja ili lošeg postupanja. S jedne strane pravo na ponovno spajanje porodice i izbjeglički status, a s druge, pravo osoba pod supsidijarnom zaštitom (uključujući i osobe kojima je odobrena privremena zaštita). Potreba da se osigura efektivna implementacija imigracijske kontrole i zaštiti "privredno blagostanje zemlje." Vidi paragrafe 95 do 117.</p> <p>Nema povrede člana 14., u vezi sa članom 8. Konvencije.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Bierski protiv Poljske, br. 46342/19</p> <p>20. oktobar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pravo na kontakt roditelja i punoljetnog djeteta sa ozbiljnim mentalnim invaliditetom. Vrijeme kao važan faktor u postupku koji se tiče djece.</p> <p>Podnosilac predstavke je razvedeni roditelj čiji biološki sin boluje od Downovog sindroma i u potpunosti je onesposobljen. Živio je sa sinom prve dvije godine njegovog života. Nakon toga, redovno su održavali kontakt i uživali u roditeljskom odnosu između oca i sina. Prije nego što je njegov sin navršio 18 godina, podnosilac predstavke poduzeo je neophodne korake da ima kontakt sa njim što bi se osiguralo putem privremene mjere. Na osnovu ove mjere, nastavio je održavati kontakt sa svojim sinom dok A.R. nije imenovana kao starateljica njegovog sina, a mjera ukinuta. Prvobitno ograničenje kontakta podnosioca predstavke sa njegovim sinom je bilo uzrokovano odbijanjem A.R. da odobri takav kontakt. Kako je ona bila imenovana kao pravna starateljica njegovog sina, podnosilac predstavke se obratio domaćim sudovima da regulira pitanje svog prava na kontakt. Domaći sudovi su odbili njegov zahtjev što je rezultiralo time da nije imao kontakt sa sinom preko dvije godine. On se žalio da je odbijanje domaćih sudova da reguliraju kontakt sa njegovim onesposobljenim sinom nakon što je postao punoljetan predstavljalo ograničavanje njegovog prava na porodični život.</p> <p>- Primjenjivost: Moguće postojanje "porodičnog života" između roditelja i punoljetne djece kada "se pokaže da postoje dodatni faktori zavisnosti, osim normalne emotivne vezanosti." paragrafi 39 do 41, te 46 i 47.</p> <p>Pozitivna obaveza Države da poduzme mjere u cilju ponovnog uspostavljanja kontakta između podnosioca predstavke i njegovog sina. Vrijeme je važan faktor u postupku koji se tiče djece, s obzirom na tom da bilo koja odgoda može rezultirati u određenom stepenu otuđenosti, a vjerovatno će se to desiti u slučaju mlade punoljetne osobe sa ozbiljnim mentalnim invaliditetom (paragraf 59).</p>

		<p>- Povreda člana 8. Konvencije - Nedostatak ikakvog regulatornog okvira da se zaštiti pravo podnosioca predstavke na porodični život u situaciji kada je njegov sin u potpunosti onesposobljen.</p>
<p>Član 6. (građanski)</p>	<p>Dolenc protiv Slovenije, br. 20256/20</p> <p>20. oktobar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka. Odgovornost zbog navodne ljekarske greške.</p> <p>Podnosilac predstavke, poznati neurohirurg, operirao je izraelskog građanina u Sloveniji. Nakon toga, pacijent je ostao teški invalid. Predmet se ticao sudskih postupaka koji su uslijedili i u Izraelu i u Sloveniji. Pacijent je pokrenuo sudski postupak protiv podnosioca predstavke u Izraelu i potraživao odštetu zbog ljekarske greške. Naposljetku je presuđeno da podnosilac predstavke snosi punu odgovornost i da treba platiti više od 2 miliona eura odštete. Pacijent je tražio da slovenski sudovi priznaju odluku izraelskog suda. Vrhovni sud Slovenije je presudio u korist pacijenta. Podnosilac predstavke je naveo da su slovenski sudovi trebali odbiti da priznaju izraelsku presudu, zato jer je donesena u nepravičnom postupku.</p> <p>- Vidi sažetak o relevantnoj sudskoj praksi u tužbama u vezi priznavanja ili izvršenja odluka koje su donijeli strani sudovi: vidi paragrafe 55 do 59.</p> <p>- Nivo revizije od strane domaćih sudova koji je potreban prije izvršenja strane odluke: vidjeti paragrafe 60 do 76 (vidi posebno u ovom slučaju, Hašku konvenciju o dokazima, ispitivanje svjedoka, pitanje odricanja i ulogu vještaka).</p> <p>Vidi i međunarodne dokumente u paragrafima 35 i 36.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
<p>Član 7.</p> <p>Član 2. Protokola 4</p>	<p>Mørck Jensen protiv Danske, br. 60785/19</p> <p>18. oktobar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Primjena krivičnog zakona. Nemogućnost primjene blažeg zakona koji je usvojen nakon što je već presuđeno u predmetu aplikanta.</p> <p>Predstavka se odnosi na krivičnu osudu podnosioca predstavke prema zakonu koji zabranjuje ulazak ili boravak u određenim zonama sukoba, zato što je ušao i boravio u okrugu al-Raqqa, u sirijskoj pokrajini Raqqa, bez dozvole policije ili bez ikakve legitimne svrhe. Podnosilac predstavke je osuđen na šest mjeseci zatvora. Bio je optužen za učestvovanje u oružanom borbenom sukobu povezanim sa terorizmom tokom svog boravka u Siriji.</p> <p>- Član 7.: Uslovi pristupačnosti i predvidljivosti, vidi paragrafe 37 do 43. Podnosilac predstavke je bio osuđen zbog kršenja zabrane ulaska i boravka u specifičnoj zoni sukoba. Zabrana je ukinuta kada je već presuđeno u aplikantovom predmetu, a nakon što se situacija u toj zoni promijenila. Predmet treba razlikovati od sudske prakse po principu retroaktivnosti blažeg krivičnog zakona. Nema razloga da se dovodi u pitanje odluka Vrhovnog suda da se o djelu podnosioca predstavke moralo odlučiti na osnovu krivičnog zakona koji je bio primjenjiv u vrijeme počinjenja djela u skladu sa Krivičnim zakonom.</p> <p>Nema povrede člana 7. Konvencije.</p> <p>- Član 2. Protokola br. 4: Zabrana u vezi ulaska/boravka u specifičnim zonama unutar druge države. Kvalitet sudske revizije sporne opće mjere od strane Vrhovnog suda i njene primjene u ovom predmetu išli su u korist širokog polja slobodne procjene države. Potrebna pravedna ravnoteža između interesa javnosti i prava pojedinca: vidi paragrafe 61 do 68.</p> <p>Nema povrede člana 2. Protokola 4. Konvencije.</p>
<p>Član 14. u vezi sa članom 8.</p>	<p>Basu protiv Njemačke, br. 215/19</p>	<p>Provjera identiteta navodno na osnovu fizičkih ili etničkih motiva.</p> <p>Policajci su izvršili provjeru identiteta podnosioca predstavke, državljanina Njemačke indijskog porijekla i njegove kćerke, na vozu koji je bio upravo prešao granicu iz Češke Republike u Njemačku. Kada je upitao za razlog provjere, policajci su mu odgovorili da je to bila nasumična provjera i da se na tom vozu često krijumčare cigarete. Međutim, potvrdili su da kod podnosioca predstavke nije bilo ništa</p>

	<p>18. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>konkretno sumnjivo u tom pogledu. Domaći sudovi su odbili da preispitaju meritum tužbe podnosioca predstavke da je sporna provjera izvršena samo zbog njegove tamne boje kože tj. na rasnoj osnovi. Vidi također Muhammad protiv Španije.</p> <p>- Pojašnjenje kriterija po kojima se procjenjuje da li provjera identiteta, navodno na osnovu fizičkih ili etničkih motiva, spada u "okvir" člana 8. s aspekta "privatnog života," time inicirajući primjenjivost člana 14. i obim procesne obaveze u ovom kontekstu.</p> <p>- Postignut je neophodni stepen ozbiljnosti da bi provjera spadala u okvir člana 8., zbog čega se u ovom predmetu može primjeniti član 14. (vidi predmet Denisov protiv Ukrajine [Veliko vijeće]: paragrafi 21 do 27.</p> <p>- Zaštita od rasne diskriminacije u kontekstu nenasilnih radnji koje se ispituju prema članu 8. Dužnost organa vlasti da istraže postojanje moguće poveznice između rasističkih stavova i radnji službenika Države, čak i ako je nenasilne prirode, treba smatrati da se podrazumijeva u okviru njihovih odgovornosti iz člana 14. kada se isti preispituje u vezi sa članom 8. Dužnost Države da poduzme sve razumne mjere da utvrdi putem nezavisnog tijela da li je diskriminatoran stav (zasnovan na specifičnim fizičkim ili etničkim karakteristikama) igrao ulogu u provjeri identiteta. Vidi paragrafe 32 do 39.</p> <p>Vidi i međunarodne i EU dokumente u paragrafima 11 do 16.</p> <p>Povreda člana 14., u vezi sa članom 8. Konvencije.</p>
<p>Član 14. u vezi sa članom 8.</p>	<p>Muhammad protiv Španije, br. 34085/17</p> <p>18. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Provjera identiteta navodno na osnovu fizičkih ili etničkih motiva.</p> <p>Policija je zaustavila podnosioca predstavke i njegovog prijatelja, obojica Pakistanci, dok su šetali ulicom u turističkom području, gdje je džeparenje relativno često. Od podnosioca predstavke su tražili identifikacijska dokumenta. On je u svojoj predstavi naveo da je jedan od policajaca priznao da je podnosilac predstavke bio provjeravan zbog boje njegove kože i da oni ne bi zaustavili "njemca." Policija je osporila te navode. Prema policijskom izvještaju, policija je prišla podnosiocu predstavke samo reagirajući na njegov provokativan i drzak stav. Podnosilac predstavke je uhapšen i priveden u policijsku stanicu gdje mu je izrečena administrativna kazna zato što je odbio da se identificira i zato što je pokazao nedostatak poštovanja prema organu vlasti. Iako domaći pravni okvir pruža pravni lijek i u krivičnom i upravnom postupku u vezi rasne diskriminacije, podnosilac predstavke je mogao pribjeći samo upravnom postupku. Njegova tvrdnja da je Država bila odgovorna je odbačena na osnovu toga da nije dovoljno potkrijepio svoje navode da je provjera identiteta bila diskriminatorna.</p> <p>Pojašnjenje kriterija po kojima se procjenjuje da li provjera identiteta, navodno na osnovu fizičkih ili etničkih motiva, spada u okvir člana 8. s aspekta "privatnog života," time inicirajući primjenjivost člana 14 i obim procesne obaveze države u ovom kontekstu. (vidi također Basu protiv Njemačke). Naznaka pristupa koji treba slijediti u pogledu standarda i tereta dokazivanja u kontekstu navoda o rasnom profiliranju.</p> <p>- Provjera identiteta podnosioca predstavke od strane policije u javnosti, na ulici, spada u okvir člana 8. (postignut je stepen ozbiljnosti) zbog čega se član 14. može primjeniti: paragrafi 49 do 51.</p> <p>- O obavezi Države da efektivno istraži potencijalne rasističke motive, vidi paragrafe 64 do 76.</p> <p>Nema povrede člana 14, u vezi sa članom 8 Konvencije u pogledu tužbe zbog propusta domaćih vlasti da provedu efektivnu istragu.</p> <p>- Navodna diskriminatorna osnova za policijsku provjeru i hapšenje podnosioca predstavke: paragrafi 91 do 102. Principi koji se odnose na obavezu u istragama navodno diskriminatornog postupanja od strane pojedinaca su, sve više, primjenjivi tamo gdje su navodna diskriminatorna djela izvršili državni organi (paragraf 91). Vidi teret i standard dokaza o postojanju bilo kakvog rasnog ili etničkog</p>

		<p>profiliranja. Podnosilac predstavke je priložio nekoliko izvještaja od brojnih organizacija, uključujući i međuvladina tijela, u kojima je izražena zabrinutost zbog pojave rasno motiviranih policijskih provjera identiteta. Međutim, sud to nije smatrao dovoljnim da teret dokazivanja prebaci na odgovarajuću vladu: vidi paragrafe 91 do 102.</p> <p>Nema povrede člana 14., u vezi sa članom 8. Konvencije u pogledu tužbe zbog navodno diskriminatorne osnove za policijsku provjeru i hapšenje podnosioca predstavke.</p> <p>Vidi i međunarodne dokumente (paragrafi 38 do 41.).</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Stancu i ostali protiv Rumunije, br. 22953/16</p> <p>18. oktobar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Odgovornost za klevetu zbog članka koji se tiče višeg tužioca i člana Visokog vijeća za pravosuđe.</p> <p>Prva dva podnosioca predstavke su novinari i urednici koji rade za online publikaciju koja pokriva sektor pravosuđa. Podnositeljica predstavke je i kompanija koja uređuje publikaciju. Predmet se odnosio na parničnu presudu kojom su podnosioci predstavke oglašeni odgovornim za klevetu. Osporeni članci su se odnosili na višeg tužioca, O.S.H., koji je u vrijeme objavljivanja članka bio izabrani član Visokog vijeća za pravosuđe i ujedno potpredsjednik organizacije. Posebice su postojali navodi o grešci u suđenju i zloupotrijebi vlasti od strane tužilaštva u krivičnom predmetu koji je rezultirao oslobađajućom presudom. Podnosiocima predstavke je naloženo da O.S.H. isplate odštetu u iznosu od 1.000 eura, kao i da namire troškove u iznosu od 762 eura, te da o svom trošku objave izreku presude u publikaciji.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legitimni cilj "održavanja autoriteta i nepristrasnosti pravosuđa" kada se mjera na koju se žali odnosi na organe krivičnog gonjenja, čiji se status i zadaci, te odgovor na pitanje da li pripadaju pravosuđu razlikuje od zemlje do zemlje: vidi paragrafi 106 do 108. - Sloboda izražavanja i specijalna uloga pravosuđa u društvu, kao i tužilaca, vidi paragrafe 113 do 116. - Postizanje ravnoteže između prava zaštićenih članom 8. i 10. u ovom kontekstu: vidi paragrafe 117 do 149. - O.S.H. je bio predmet šireg opsega prihvatljive kritike nego obični pojedinci i stručna lica: paragraf 129. - Napadi koji prouzrokuju ozbiljnu štetu, a koji su u suštini neosnovani mogu iziskivati mjere koje štite povjerenje javnosti u pravosuđe, posebno imajući u vidu činjenicu da članovi pravosuđa mogu biti dužni da poštuju diskreciju koja ih sprječava da odgovore: paragraf 135. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 24. - 28. oktobar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6 (krivični)	<p>Xenofontos protiv Kipra, br. 68725/16 i 2 druga</p> <p>25. oktobar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Priznanje saučesnika kao ključni dokaz u krivičnom postupku.</p> <p>Podnosioci predstavke su osuđeni na doživotnu kaznu zatvora zbog ubistva. Žalili su se da je njihovo suđenje bilo nepravedno zbog oslanjanja na svjedočenje saučesnika, koji nije bio krivično gonjen, a kasnije je uključen u program zaštite svjedoka.</p> <p>Predmet se većinom ticao pitanja da li se krivično suđenje može smatrati pravednim u okviru značenja člana 6., ako je rezultiralo osuđujućom presudom, koja je zasnovana, u odlučujućoj mjeri, na iskazu saučesnika.</p> <p>- Vidi rezime relevantnih principa sudske prakse u paragrafima 76 do 80.</p> <p>- Korištenje svjedočenja saučesnika koji je pošteđen krivičnog gonjenja. Kako su domaći sudovi utvrdili, nije bilo nagodbe sa tužilaštvom; svjedok je priznao i prijavio podnosiocima predstavke iz pokajanja, a da mu se ništa nije obećalo za uzvrat; odluka javnog pravobranioca da mu se dadne zaštita i ne optuži uključivala je i korištenje njegovog diskrecionog prava, a ne ispunjenje obećanja koje je dao: vidi paragrafe 81 do 88.</p> <p>Nema povrede člana 6. stava 1. Konvencije zbog korištenja svjedočanstva saučesnika.</p> <p>- Dužina trajanja krivičnog postupka pred porotničkim sudom i Vrhovnim sudom (duže od pet godina i devet mjeseci): vidi složenost predmeta, koji se ticao naručenog ubistva i obuhvatao je četiri saoptužena, paragrafi 105 do 112.</p> <p>Nema povrede člana 6. stava 1. Konvencije zbog dužine postupka.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 2. - 4. novembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3.	<p>Sanchez-Sanchez protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 22854/20</p> <p>3. novembar 2022.</p> <p>Veliko Vijeće</p>	<p>Doživotna kazna zatvora i (ne)mogućnost uslovnog otpusta u kontekstu izručenja. Teret dokazivanja stvarnog rizika da će u slučaju izručenja biti podvrgnut tretmanu koji je protivan članu 3. Konvencije.</p> <p>Podnosilac predstavke je Meksikanac, trenutno pritvoren u Ujedinjenom Kraljevstvu. Očekuje ga izručenje Sjedinjenim Američkim Državama (SAD), gdje ga traže zbog saveznih optužbi za trgovinu narkoticima i ljudima. U skladu sa Smjernicama za izricanje kazni u SAD, za ove optužbe zapriječena je najviša kazna odnosno kazna doživotnog zatvora. Podnosilac predstavke je bezuspješno podnio žalbu Visokom Sudu u vezi izručenja. Podnosilac predstavke je naveo da bi njegovo izručenje SAD-u predstavljalo povredu člana 3., jer ukoliko bi bio osuđen zbog optužbi protiv njega, postojao bi rizik da dobije kaznu doživotnog zatvora bez mogućnosti uslovnog otpusta.</p> <p>- Opći principi u vezi doživotnih kazni bez mogućnosti uslovnog otpusta u domaćem kontekstu i kontekstu izručenja. Pojašnjenje da se usklađenost doživotne kazne u trećoj zemlji koja traži izručenje po Konvenciji ne ocjenjuje pozivanjem na sve standarde koji se primjenjuju na zatvorenike koji izdržavaju doživotne kazne u državama ugovornicama. U pogledu procesnih zaštitnih mjera, principi postavljeni u predmetu Vinter i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva [VV] u pogledu domaćeg konteksta nisu primjenjivi u kontekstu izručenja.</p> <p>- Sud je stoga razvio adaptirani pristup za potonji kontekst, obuhvaćajući test iz dvije faze. Vidi paragrafe 78 do 109 presude (da li je podnosilac predstavke ponudio dokaze koji bi mogli dokazati da postoji značajna osnova za vjerovanje da, ukoliko bude izručen ili osuđen, postoji stvarni rizik od kazne doživotnog zatvora bez uslovnog otpusta i da li u trenutku izricanja doživotne kazne postoji mehanizam revizije koji dopušta razmatranje zatvorenikovog napredovanja prema rehabilitaciji ili bilo kojem drugom osnovu za oslobađanje, na osnovu njegovog ili njenog ponašanja ili drugih relevantnih ličnih okolnosti).</p> <p>- Podnosilac zahtjeva nije zadovoljio prvi dio: nije predočio dokaze koji bi mogli pokazati da ga njegovo izručenje SAD-u izlaže stvarnom riziku tretmana koji dostiže prag koji se zahtjeva prema članu 3. Konvencije.</p> <p>Vidi također McCallum protiv Italije [VV] (odluka).</p> <p>Izručenje podnosioca predstavke SAD-u ne bi predstavljalo povredu člana 3. Konvencije.</p>
Član 3.	<p>McCallum protiv Italije, br. 20863/21</p> <p>21. septembar 2022. (pisani otpisak 3. novembar 2022.)</p> <p>Veliko Vijeće</p>	<p>Doživotna kazna bez mogućnosti uslovnog otpusta u kontekstu izručenja. Teret dokazivanja stvarnog rizika za izricanje nehumane ili degradirajuće kazne.</p> <p>Predmet se ticao izručenja podnosioca predstavke iz Italije u Sjedinjene američke Države (SAD) zbog optužbi za ubistvo. Američke vlasti su se obavezale talijanskim vlastima da podnosilac predstavke neće biti osuđen na doživotnu kaznu bez mogućnosti uslovnog otpusta.</p> <p>- Sud je potvrdio svoj stav o diplomatskim notama iznesenim u predmetu Harkins i Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva i nastavio postupanje u predmetu uzimajući u obzir razlike između materijalne obaveze i relevantnih procesnih mjera zaštite koje proizilaze iz člana 3 kada je u pitanju doživotna kazna u kontekstu izručenja, u skladu sa pristupom koji je usvojen u predmetu Sanchez-Sanchez protiv Ujedinjenog Kraljevstva [Veliko vijeće], 2022. (paragrafi 50 do 55 presude).</p> <p>- Diplomatske bilješke u predmetima izručenja.</p>

		<p>- Podnosioci predstavke koji su naveli da bi ih njihovo izručenje izložilo riziku kazne koja bi predstavljala nehumanu ili degradirajuću kaznu snosili su teret dokazivanja stvarnosti tog rizika.</p> <p>Nedopuštena predstavka.</p>
<p>Član 6 (krivični aspekt)</p>	<p>Vegotex International S.A. protiv Belgije, br. 49812/09</p> <p>3. novembar 2022.</p> <p>Veliko Vijeće</p>	<p>Povrat porezi i prireza. Predstavka se odnosila na postupak za povrat poreza i prireza koje je kompaniji podnositeljici predstavke naloženo da plati.</p> <p>- Primjenjivost člana 6 stava 1 na postupak koji se odnosio i na procjenu dodatnog poreza i prireza: vidi paragrafe 45 do 50 presude.</p> <p>- Kompanija podnositeljica predstavke navodi da se zakonodavna vlast države umiješala u postupak u toku u kojem je država bila stranka, u vidu retrospektivnog usvajanja i primjene zakona (paragrafi 92 do 124 presude). Samo uvjerljivi razlozi od opšteg interesa mogu opravdati miješanje zakonodavnog tijela u provođenje pravde sa ciljem uticaja na sudsko rješavanje spora (paragraf 102). Trud u borbi protiv poreskih prevara velikih razmjera predstavlja relevantnu osnovu od opšteg interesa (paragraf 104). Periodi ograničenja služe nekoliko važnih svrha (paragraf 116). Pojašnjenje kriterija za procjenu relevantnosti i uvjerljivosti osnove od opšteg interesa koja se navodi kao opravdanje primjene retrospektivnog zakona osmišljenog da utiče na sudsko rješavanje spora u kojem je država stranka u postupku. Vidi također specifičnost takve procjene u predmetu gdje se garancije člana 6 ne primjenjuju apsolutno striktno, kao što je predmet koji se odnosi na porez, koji se razlikuje od najtežih krivičnih djela (paragrafi 76, 122 i 157).</p> <p>Nema povrede člana 6., stava 1 zbog intervencije zakonodavne vlasti tokom sudskog postupka. Vidi također uporedne pravne materijale, paragrafi 56 do 58.</p> <p>- Zamjena osnova od strane Kasacionog suda (iskoristio je svoje ovlasti da odluči u predmetu na bazi osnova na koji se nije pozivala stranka) i prava na pristup sudu, raspravnog principa i principa jednakosti stranaka. Vidi sažetak sudske prakse Suda u paragrafima 133 do 136, te 142, ostvarenje "legitimnog cilja," tj. ekonomičnost postupka i samim time pravilna primjena pravde.</p> <p>Nema povrede člana 6., stava 1. Konvencije zbog zamjene osnova.</p> <p>- Razumnost dužine postupka u poreskim stvarima koji traju duže od trinaest godina i šest mjeseci: vidi također paragrafe 150 do 158, a naročito 157 o specifičnosti predmeta vezanih za porez.</p> <p>Povreda člana 6. stav 1. Konvencije zbog nepoštivanja uslova suđenja u razumnom roku.</p>
<p>Član 6 (krivični aspekt)</p>	<p>Mamaladze protiv Gruzije, br. 9487/19</p> <p>3. novembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Krivično suđenje sa kojeg je bila isključena javnost. Predmet se ticao postupka protiv svećenika i direktora medicinske klinike, jer su se urotili da ubiju ličnu sekretaricu Patrijarha Gruzijske pravoslavne crkve prilikom boravka u Berlinu. Ona je bila članica delegacije koja je pratila Patrijarha u tom gradu zbog medicinskog tretmana. Podnosilac predstavke je uhapšen prilikom ukrcavanja u avion za Berlin. Naposljetku je proglašen krivim za "pripremu ubistva," dok je ključni dokaz bio otrovna supstanca (cijanid) pronađen u njegovom koferu koji je bio prijavljen za let za Berlin.</p> <p>Član 35. st. 1. (iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova). Vidi paragrafe 59 do 68 o pravnim lijekovima koje treba iscrpiti (parnični/krivični) u tužbi o povredi pretpostavke nevinosti (član 6 stav 2). Dopuštena predstavka.</p> <p>- Pravednost krivičnog postupka protiv podnosioca predstavke. On se žalio da je dopuštenost i upotreba onoga što je on smatrao ključnim dokazom protiv njega učinilo krivično suđenje nepravednim. Naime, tvrdio je da mu je otrovna supstanca bila podmetnuta u njegov kofer i da nije mogao da ospori okolnosti u kojima je pribavljena: vidi paragrafe 71 do 81.</p>

		<p>Nije bilo povrede člana 6. stava 1 zbog načina na koji je dokaz pribavljen i upotrijebljen protiv podnosioca predstavke.</p> <p>- Princip javnosti i održavanja krivičnog suđenja <i>in camera</i>: vidi specifičnost sadašnjeg predmeta u paragrafu 94 posebno u pogledu: (i) osnova sudskih odluka u vezi potpunog isključenja javnosti tokom suđenja; i (ii) obaveze čuvanja povjerljivosti podataka koja je podnosiocu predstavke nametnuta od početne faze krivičnog postupka protiv njega, koja mu zabranjuje javno komentiranje predmeta protiv njega: paragrafi 91 do 101.</p> <p>Povreda člana 6. stav 1 zbog održavanja krivičnog suđenja <i>in camera</i>.</p> <p>- Pravo podnosioca predstavke na pretpostavku nevinosti (član 6 stav 2) u vezi djela i izjava koje prevazilaze diskreciju i obzirnost koje su nužne za poštivanje podnosiočeve pretpostavke nevinosti: vidi paragrafe 105 do 114.</p> <p>Povreda člana 6. st. 2. Konvencije.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 9.</p>	<p>Loste protiv Francuske, br. 59227/12</p> <p>3. novembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Zaštita maloljetnika u hraniteljskim porodicama.</p> <p>Predmet se ticao maltretiranja koje je maloljetnica pretrpjela od hraniteljske porodice pod nadzorom službe socijalne zaštite. Ona se žalila da je služba socijalne zaštite nije zaštitila od seksualnog zlostavljanja kojem je bila izložena od strane oca hranitelja. Žalila se i na propust porodice, koji su bili Jehovini svjedoci, da ispoštuje obavezu 'religijske neutralnosti' koju su imali.</p> <p>- Član 3.: Situacija seksualnog zlostavljanja djeteta tokom boravka u hraniteljskoj porodici. Pozitivna obaveza Države da zaštiti maloljetnike u ovom konkretnom kontekstu: vidi rezime sudske prakse u paragrafima 84 do 88. Nužni mehanizam zaštite preventivne prirode kako bi se otkrio rizik lošeg tretmana od strane hraniteljske porodice: vidi paragrafe 94 do 103, a posebno očiti nedostaci u redovnom praćenju podnositeljice predstavke od strane socijalne službe što su zakonske odredbe nalagale u to vrijeme.</p> <p>Povreda člana 3 (materijalno).</p> <p>- Član 9.: Stavljanje u hraniteljsku porodicu koja ima drugačija vjerska uvjerenja (muslimansko dijete/ hraniteljski dom porodice Jehovinih svjedoka). Predmet treba razlikovati od predmeta Abdi Ibrahima protiv Norveške [VV]. Klauzula o vjerskoj neutralnosti je uključena u ugovor o stavljanju djeteta u hraniteljsku porodicu, te je isti i potpisan od strane hraniteljske porodice. Vidi specifične pozitivne obaveze Države u ovom pogledu, paragrafi 109 do 116.</p> <p>Povreda člana 9. Konvencije.</p> <p>- Član 13., te član 3. i 9.: primjena ograničavajućih pravila u specifičnom kontekstu člana 13. od strane domaćih sudova, što pokazuje pretjerani formalizam: vidi paragrafe 67 do 78.</p> <p>Povreda člana 13. u vezi sa članom 3. i 9. Konvencije.</p> <p>- Član 41. i naknada nematerijalne štete, v. paragraf 122.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 7. - 11. novembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8. (porodični život)	N.V. i C.C. protiv Malte , br. 4952/21 10. novembar 2022. Odjel I	<p>Nesrazmjerna naredba porodičnog suda koja <i>de facto</i> sprečava par u stabilnoj vezi da živi zajedno radi zaštite interesa djeteta iz prethodnog braka majke.</p> <p>Podnosioci predstavke su par koji je zajedno živio i brinuo se o maloljetnom sinu prve podnositeljice predstavke, E, rođenog u njenom prethodnom braku.</p> <p>Predmet se ticao naredbe domaćeg suda, koji je donesen na zahtjev oca E., kojom je prvoj podnositeljici predstavke bilo zabranjeno da u prisustvu svog djeteta E viđa drugog podnosioca predstavke (s kojim je kasnije dobila drugo dijete), koji je također živio sa njima. Kao rezultat toga, podnosioci predstavke nisu više mogli živjeti zajedno ili se sretati u prisustvu E. Odluka je ostala na snazi skoro pet godina.</p> <p>- Vidi procjenu testa proporcionalnosti u ovom specifičnom scenariju (da bi se omogućilo ponovno ujedinjenje para čim prije moguće), paragrafi 54 do 68.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (pravo na porodični život).</p>
Član 8. (porodični život)	I.M. i drugi protiv Italije , br. 25426/20 10. novembar 2022. Odjel I	<p>Kontakti između djece i oca koji se nasilnički ponašao.</p> <p>Predmet se ticao navoda podnosioca predstavke, majke i njeno dvoje djece, da Država nije ispunila svoju dužnost da ih zaštiti i pomogne im tokom sastanaka kada su imali kontakt sa ocem djece, ovisnikom o drogama i alkoholičarom, koji je optužen za zlostavljanje i prijeteće ponašanje tokom tih sastanaka.</p> <p>Predmet se također ticao odluke domaćih sudova da suspenduju roditeljsko pravo majke. Sudovi su je smatrali roditeljem koji je bio "neprijateljski u kontaktu sa ocem djece," jer je odbijala da učestvuje u sastancima, navodeći historiju nasilja u porodici i zabrinutost u vezi sigurnosti.</p> <p>- Vidi zaštitu najboljeg interesa djece da ne budu prisiljena prisustvovati sastancima sa nasilnim ocem, paragrafi 109 do 126.</p> <p>- Odluka da se suspenduje roditeljsko pravo majke na osnovu njenog, navodno, neprijateljskog stava prema sastancima i zajedničkom roditeljstvu sa ocem djece: vidjeti paragrafe 127 do 139, uključujući i referencu na zabrinutost Grupe stručnjaka za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (GREVIO).</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (pravo na porodični život).</p>
Član 3. Protokola br. 1 u vezi sa članom 14.	Bakirdzi i E.C. protiv Mađarske , br. 49636/14 i 65678/14 10. novembar 2022. Odjel I	<p>Zakonski sistem vezan za glasačka prava sa preferencijalnim pragom za predstavnike manjina.</p> <p>Podnosioci predstavke, građani Mađarske, su pripadnici grčke i armenske nacionalne manjine. Predmet se ticao glasačkog prava podnosioca predstavke, koji su bili registrirani kao glasači nacionalne manjine za parlamentarne izbore 2014. godine. Oni su se žalili da sistem glasanja nacionalnih manjina predstavlja diskriminaciju njihovih glasačkih prava.</p> <p>Član 3. Protokola br. 1 u vezi sa članom 14. Predmet se ticao zakonskog sistema sa preferencijalnim pragom za predstavnike manjina, uvedenog kao odgovor na ustavnu brigu o osiguravanju političke zastupljenosti nacionalnih manjina u Mađarskoj. Podnosioci predstavke su tvrdili da nisu imali izgleda da ostvare preferencijalnu kvotu propisanu zakonom: paragrafi 52 do 59, te 73.</p>

		<p>Podnosioci predstavke tvrdili su da im glasanje za manjinske liste uskraćuje priliku da daju značajan glas na izborima. Istaknuli su da slobodni izbori nužno podrazumijevaju slobodu izbora za glasače: paragrafi 60 do 66. Podnosioci predstavke su naveli da je tajnost njihovog glasanja prekršena: paragrafi 68 do 71.</p> <p>Situacija je kombinacija ograničenja glasačkih prava podnosilaca predstavke.</p> <p>Povreda člana 3. Protokola br. 1 Konvencije, u vezi sa članom 14 Konvencije.</p> <p>- Vidi rezime sudske prakse, paragrafi 50, te od 54 do 73.</p> <p>- Vidi relevantne dokumente Vijeća Evrope i međunarodne materijale, paragrafi 16 do 25.</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Ayuso Torres protiv Španije, br. 74729/17</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Disciplinski postupak protiv vojnog lica, koji je ujedno i univerzitetski profesor zbog komentara u televizijskoj debati.</p> <p>Predmet se ticao disciplinskog postupka protiv podnosioca predstavke, vojnog lica i univerzitetskog profesora, zbog komentara u televizijskoj debati o procesu tranzicije sa vojne diktature na demokraciju u Španiji. Protiv njega je pokrenut vojni disciplinski postupak. Naposljetku nije bio sankcionisan, jer je nastupila zastara u postupku. Podnosilac predstavke se žalio da, iako mu nije bila izrečena nikakva sankcija, u odluci u disciplinskom postupku je navedeno da je prekoračio ograničenja svog prava na slobodu izražavanja kao vojnog lica, tvrdeći da ta konstatacija predstavlja jasno upozorenje da bi, ukoliko ponovi istu izjavu u budućnosti, mogao biti sankcionisan na temelju svog statusa kao vojnog lica.</p> <p>- Postojanje "ograničenja", odnosno <i>de facto</i> upozorenja ili ukora izrečenog podnosiocu predstavke, koje bi moglo imati zastrašujući efekat, sprječavajući ga u izražavanju sličnih mišljenja u budućnosti, jer bi mogao biti pokrenut novi disciplinski postupak: vidi paragrafe 41 do 45.</p> <p>- Pravo na slobodu izražavanja koje se daje vojnim licima. Čak i u odsustvu stvarne sankcije, upozorenje u vezi budućeg ponašanja podnosioca predstavke samo po sebi moglo je da utiče na ostvarivanje njegove slobode izražavanja i da u tom pogledu ima zastrašujući efekat. Međutim, domaći sudovi nisu pravilno uzeli u obzir status podnosioca predstavke kao univerzitetskog profesora: vidi paragrafe 48 do 58.</p> <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 8. (porodični život)</p>	<p>Veres protiv Španije, br. 57906/18</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pretjerana dužina postupka priznavanja i izvršenja odluke koja ima uticaja na odlučivanje o pravu na starateljstvo.</p> <p>Podnosilac predstavke je otac djeteta rođenog iz njegove prethodne veze. Predmet se uglavnom ticao navodne povrede prava na poštivanje njegovog porodičnog života, zbog pretjerane dužine postupka priznavanja odluke mađarskog suda kojim se naređuje njegovoj bivšoj supruzi da njihovu kćerku, s kojom se bila preselila u Španiju vrati u Mađarsku, kao i pretjerane dužine postupka izvršenja ove odluke u Španiji.</p> <p>- Vidi opće principe, paragrafi 76 do 79, te dužinu trajanja priznavanja i izvršnog postupka u Španiji u svrhu povratka kćerke podnosioca predstavke u Mađarsku, vidi paragrafe 80 do 87. Član 31. briselske Regulative IIa jasno navodi da sud treba donijeti odluku bez odlaganja. Sukladno tome, od domaćih sudova se očekuje da brzo rješavaju zahtjeve koji su podneseni na temelju pomenute Regulative.</p> <p>Španskim sudovima je trebalo dvije godine da izvrše mađarsku presudu, iako je trebala biti priznata i izvršena u Španiji bez odlaganja u skladu sa briselskom Regulativom IIa (paragraf 85).</p>

		<p>Vidi također paragraf 88 o efektu spornog odlaganja prava na starateljstvo: mađarski sudovi su naposljetku majci odobrili starateljstvo nad djetetom, jer su ustanovili da je protek vremena ojačao vezu između djeteta i majke, a oslabio djetetovu povezanost sa podnosiocem predstavke.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (pravo na porodični život).</p>
<p>Član 8.</p> <p>Član 9.</p>	<p>Aygün protiv Belgije, br. 28336/12</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Balansiranje prava. Višegodišnja zabrana prebacivanja tijela u drugu državu radi sahrane. Zabrana izrečena u početnoj fazi istrage nije sudski preispitana.</p> <p>Podnosioci predstavke žive u Belgiji, gdje su njihova dva sina ustrijeljena i ubijena. Tokom istrage, tačnije, između septembra 2010. i aprila 2013.g., podnosiocima predstavke je zabranjeno da prebace tijela svojih sinova u Tursku, zemlju njihovog porijekla, gdje su ih željeli sahraniti u porodičnoj grobnici, u skladu sa svojim obredima, uvjerenjima i tradicijom. Podnosioci predstavke nisu mogli ostvariti pravo na reviziju o neophodnosti predmetne mjere, izrečene u početnoj fazi istrage koja je trajala oko dvije i po godine.</p> <p>Član 8. (porodični život) i 9. (paragrafi 46 do 48 presude). U predmetu su postojala suprotstavljena temeljna prava: s jedne strane, pravo na pravično suđenje i pravo dvojice optuženih na odbranu (član 6.) i s druge strane, prava podnosilaca predstavke na poštivanje njihovog privatnog i porodičnog života i njihovo pravo na vjeroispovijest. Dva seta prava zaslužuju jednako poštovanje.</p> <p>Nadalje, po članu 2. (pravo na život), vlasti su trebale provesti istragu smrti sinova podnosilaca predstavke: vidi paragrafe 71 do 75 presude.</p> <p>Procjena balansiranja različitih prava od strane domaćih vlasti. Podnosioci predstavke nisu mogli da dobiju reviziju neophodnosti predmetne mjere i domaći sudovi su bili sprječeni da ispituju stalnu neophodnost ograničenja prava podnosilaca predstavke iz perspektive članova 8. i 9. Konvencije: vidi paragrafe 76 do 91 presude.</p> <p>Povreda člana 8. i 9. Konvencije.</p>
<p>Član 10.</p> <p>Član 35.</p>	<p>Saure protiv Njemačke, br. 8819/16</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Sloboda primanja i prenošenja informacija. Pristup informacijama obavještajne službe.</p> <p>Podnosilac predstavke, novinar, žalio se na odbijanje da mu se omogući fizički pristup i lični uvid u spis Njemačke spoljne obavještajne službe o bivšem premijeru pokrajine Schleswig-Holstein, koji je preminuo u hotelu u Ženevi, u Švicarskoj, 1987.godine.</p> <p>U postupku pred domaćim sudovima nije uspio sa svojim zahtjevom. Međutim, podnosilac predstavke je dobio sažetak informacija, sa kojih je skinuta klasifikacija tajnosti Spoljne obavještajne službe, u vezi okolnosti predmetne smrti, nakon što je postignut sporazum između podnosioca predstavke i te službe van sudskog postupka. Podnosilac predstavke je tvrdio da informacije koje je primio ne mogu zamjeniti lični uvid u spis, jer te dvije vrste pristupa informacijama ne daju iste informacije po pitanju kvaliteta i kvantiteta.</p> <p>- Nije bilo povrede prava podnosioca predstavke u smislu člana 35. stava 3 (a) Konvencije (paragrafi 32 i 33 presude), iako je podnosilac predstavke sakrio važne informacije i pogrešno predstavio činjenice predmeta.</p> <p>- Sloboda primanja i prenošenje informacija (Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske [Veliko vijeće]). Pitanje primjenjivosti člana 10. se spaja sa meritumom predmeta (paragraf 37 presude). U principu, tajni spisi obavještajne službe mogu legitimno podlijegati dodatnim ograničenjima pristupa, ali istovremeno, koncepte "nacionalne sigurnosti" i "javne sigurnosti" treba oprezno primjenjivati: vidi paragrafe 51 do 54 presude.</p>

		<p>- S obzirom na to da podnosilac predstavke nije jasno predstavio domaćim vlastima zašto mu je bio potreban fizički pristup dokumentima, domaćim vlastima se ne može prigovoriti što nisu postigle balans između njegovih potreba i potreba javnosti u pristupanju informacijama koje Spoljna obavještajna služba drži u tajnosti: vidi paragrafe 55 do 58 presude.</p> <p>Nema povrede člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 6. (građanski aspekt)</p>	<p>Marina Aucanada Grupa S.L. protiv Španije, br. 7567/19</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Učešće u javnim nabavkama. (In)direktno obavještavanje zainteresovanih strana o sudskom postupku vezanom za tender.</p> <p>Kompanija koja je podnositeljica predstavke se žalila da joj nije direktno dostavljen poziv u kontekstu sudskog, administrativnog postupka u vezi poništenja odluke o javnom pozivu za tender. Dok je postupak još bio u toku, podnositeljica predstavke je podnijela tendersku dokumentaciju koja je prihvaćena na razmatranje, te je izabrana kao najpovoljnija.</p> <p>Javni oglas u Službenom glasniku predstavio je informacije o postupku i pozvao sve zainteresirane stranke da učestvuju u njemu. Informacija je izričito napomenula da je poziv za podnošenje tendera bio predmet sudske administrativne žalbe, a kompanija je navedena kao jedan od ponuđača.</p> <p>- Prihvatljivost predstavke (učesnici u javnom tenderu): Čak iako kompanija podnositeljica predstavke nije učestvovala u postupku pred domaćim sudovima, imala je interes u istom, te je <i>ex post facto</i> stekla legitiman interes da uloži žalbu. Vidi paragrafe 31 do 33 presude. Dopusštena predstavka.</p> <p>- Obavijest o administrativnom postupku kao zainteresiranoj stranci. Obim obaveza organa uprave i potrebna pažnja kompanije podnositeljice predstavke. Postojeći sistem treba postići fer ravnotežu između interesa vlasti i zainteresiranih lica. U ovom predmetu, kompanija podnositeljica predstavke je mogla znati o postojanju spornog postupka, te nije bila potpuno nesvesna u vezi istog. Vidi paragrafe 48, 51 i 52.</p> <p>Nema povrede člana 6. stava 1. Konvencije.</p>
<p>Član 6 (krivični aspekt)</p>	<p>Gaggi protiv Austrije, br. 63950/19</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Pravo na odbranu. Pravo na (treće, odlučujuće) vještačenje. Locus standi.</p> <p>Predmet se ticao krivičnog suđenja i osuđujuće presude donesene u odnosu na podnositeljicu predstavke za pokušaj ubistva njenog muža. Ona se žalila prema članu 6. da joj se nije pružila prilika da razumije razloge na osnovu kojih je porota zasnovala njenu osuđujuću presudu, obzirom da su mišljenja i nalazi dva vještaka o njenom mentalnom zdravlju u vrijeme krivičnog djela bili dijametralno suprotni i da su domaći sudovi odbili njen zahtjev za trećim i odlučujućim vještačenjem.</p> <p>Podnositeljica predstavke je umrla nakon što je podnijela predstavku Sudu i njen suprug, žrtva njenog zločina, želio je da nastavi sa predstavkom u njeno ime.</p> <p>- <i>Locus standi</i> supruga podnositeljice predstavke prihvaćen: iako je bio žrtva njenog krivičnog djela, suprug podnositeljice predstavke nije učestvovao u krivičnom postupku kao parnična stranka i specifično se odrekao svog prava na odštetu i prava na odbijanje da svjedoči, te je zapravo svjedočio u korist svoje supruge (vidi paragraf 35 presude).</p> <p>- Član 6: vidi rezime principa koji se tiču prihvatanja mišljenja vještaka i pravičnosti krivičnog postupka (paragrafi 47 do 50 presude). Uticaj odbijanja zahtjeva podnositeljice predstavke za trećim i odlučujućim mišljenjem vještaka značajno je narušio njeno pravo na odbranu, time podrivajući sveukupnu pravičnost suđenja protiv nje.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>

<p>Član 14.</p>	<p>Moraru protiv Rumunije, br. 64480/19</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Diskriminacija. Određena visina i težina kao eliminatorni faktor za polaganje prijemnog ispita za vojno-medicinsku akademiju.</p> <p>Podnositeljici predstavke dugo godina nije bilo dozvoljeno da polaže prijemni ispit za studiranje na vojno-medicinskoj akademiji, jer su njena visina (150 cm) i težina (44 kg) bili ispod granice koja je u to vrijeme bila postavljena naredbom Ministarstva nacionalne odbrane. Ona se žalila na osnovu člana 14. u vezi sa članom 2. Protokola br. 1. Konvencije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visina i težina podnositeljice predstavke je genetičko obilježje koje predstavlja ličnu karakteristiku ili "status" koji može potpasti pod neiscrpnu listu zabranjenih osnova za diskriminaciju prema članu 14. - Podnositeljica predstavke je tretirana drugačije od ostalih kandidatkinja čija su visina i težina bili u granicama postavljenim zakonom. Nije bilo pritužbi na diskriminaciju na osnovu spola. - Neuspjeh domaćih sudova da adekvatno primjene sudsku praksu Evropskog suda pravde. - Nije ukazana poveznica između kriterija postavljenih zakonom (uključujući i minimalnu visinu kandidata) i opravdanja datog za ta ograničenja (a to je bila potreba da se odredi snaga svakog kandidata). - Činjenica da su antropometrički uslovi nedavno eliminirani i da je podnositeljica predstavke sada bila slobodna da se upiše u vojno-obrazovni institut po svom izboru nije retroaktivno uklonilo prepreku sa kojom se susrela u prijemnom procesu. <p>Povreda člana 14. u vezi sa članom 2. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1</p> <p>Član 46.</p>	<p>Văleanu i ostali protiv Rumunije br. 59012/17 i 29 drugih</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Povrat nacionalizovane imovine. Sistemski problem.</p> <p>Predmet se ticao povrata imovine koja je bila nacionalizirana od strane komunističkog režima, prema novom zakonu br. 165/2013. Podnosioci predstavke su se žalili, posebno na svoju nemogućnost da povrate nacionaliziranu imovinu ili da dobiju odštetu, na neizvršenje presuda domaćih sudova, na dužinu trajanja domaćih postupaka i na nedostatak efektivnog lijeka za njihov zahtjev za povrat imovine.</p> <p>Iako je Sud ocjenio pozitivnim relevantni zakon u svojoj presudi Preda i ostali protiv Rumunije, mehanizam restitucije ipak nije bio sveobuhvatno efikasan i uvjerljivo dosljedan, te je na taj način stavio preveliki individualni teret na podnosiocima predstavke.</p> <p>Član 46. Opetovani strukturalni problem koji se javlja uslijed kontinuiranog neuspjeha vlasti da adekvatno odgovore na zahtjev za restituciju imovine i da izvrše njihove odštetne zahtjeve. Od ključne je važnosti da Rumunija nastavi sa svojim nastojanjima da uskladi svoj zakon i praksu sa presudom Suda u ovom predmetu i sa relevantnom sudskom praksom.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1:</p>	<p>Nikolay Kostadinov protiv Bugarske, br. 21743/15</p> <p>8. novembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Zaštita imovine. Preuzimanje privrednog društva prevarnim radnjama. Propusti u istrazi.</p> <p>Podnositelj predstavke se žalio na reakciju vlasti na prevarantsko preuzimanje njegove kompanije, dionica i imovine od strane fizičkog lica.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pozitivna obaveza države u slučaju ugrožavanja imovinskih prava kroz kriminalne radnje (paragrafi 54 do 55 presude). - Propust da se u istrazi istraže ozbiljne sumnje da je kriminalna grupa izvršila krivična djela i tako ustanove okolnosti relevantne za ovaj predmet (paragrafi 56 do 60 presude).

		<p>- Nedostatak adekvatnih domaćih pravnih procedura koje mogu dati brzo rješenje i spriječiti prevarantsko upravljanje kompanijom podnosioca predstavke (paragraf 74 presude).</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 1. uz Konvenciju.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1</p>	<p>Karibu Fondacija protiv Norveške, br. 2317/20</p> <p>10. novembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Nemogućnost povećanja najamnine zbog zakonom uspostavljenog maksimalnog iznosa najamnine.</p> <p>Organizacija podnositeljica predstavke se žalila da ne može povećati najamninu za stanare stanova na svojoj imovini na željeni iznos zbog zakonskog "gornjeg iznosa najamnine."</p> <p>- Fokus na kvalitet nacionalnih parlamentarnih i sudskih razmatranja pitanja Konvencije. Važeće zakonodavstvo doneseno nakon precizne i relevantne revizije zahtjeva iz člana 1. Protokola br. 1 i ima za cilj otklanjanje nedostataka u domaćem pravu identifikovanih u predmetu Lindheim i drugi protiv Norveške. Organizacija podnositeljica predstavke osigurala je daljnju sudsku reviziju i detaljno preispitivanje predmeta od strane Vrhovnog suda.</p> <p>- Pažljivo balansiranje suprotstavljenih interesa odnosno najmodavca, najmoprimca i društva od strane domaćih vlasti u skladu sa sudskom praksom Suda. Vidi paragrafe 75 do 94 presude.</p> <p>Nema povrede člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.</p>
<p>Član 3. Član 7.</p>	<p>Kupinskyy protiv Ukrajine, br. 5084/18</p> <p>10. novembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Kazna doživotnog zatvora. Uskraćivanje prava na uslovni otpust u zemlji u kojoj osoba nastavlja služiti kaznu zatvora.</p> <p>U 2002. godini, podnosilac predstavke, državljanin Ukrajine, osuđen je na kaznu doživotnog zatvora u Mađarskoj uz mogućnost traženja uslovnog otpusta nakon što odsluži dvadeset godina zatvorske kazne. U 2007. godini prebačen je u Ukrajinu da do kraja odsluži svoju kaznu.</p> <p>Ukrajinski sudovi su priznali kaznu koju su izrekli mađarski sudovi. Od 2016. do 2021. godine ukrajinski sudovi su odbili nekoliko zahtjeva za uslovni otpust na osnovu toga što je podnosilac predstavke služio svoju kaznu u skladu sa ukrajinskim zakonodavstvom koje ne predviđa mogućnost uslovnog otpusta doživotnih zatvorenika. Žalba podnosioca predstavke je bila bezuspješna. U 2021. godini Ustavni sud Ukrajine proglasio je neustavnom navedenu odredbu Krivičnog zakona, odnosno odredbu da se pravo na uslovni otpust ne odnosi na doživotne zatvorenike.</p> <p>- Član 7.: Odredba je bila primjenjiva kada je doživotna kazna koju je bilo moguće smanjiti u jednoj državi, nakon transfera zatvorenika, pretvorena u nesmanjivu od strane vlasti države u kojoj je osoba nastavila služiti kaznu zatvora. Takva konverzija predstavlja značajnu promjenu obima nametnute „kazne“ koja daleko prevazilazi puku mjeru „izvršenja“ "kazne“ na koju član 7 ne bi bio primjenjiv. Vidi paragrafe 45 do 56 presude.</p> <p>Povreda člana 7. Konvencije. Uskraćujući podnosiocu predstavke stvarnu mogućnost traženja uslovnog otpusta, domaći organi su njegovu prvobitnu smanjivu kaznu pretvorili u <i>de facto</i> i <i>de jure</i> nesmanjivu doživotnu kaznu zatvora, čime su mu izrekli težu kaznu. Vidi paragraf 64 presude.</p> <p>- Povreda člana 3. Konvencije zbog nesmanjivosti doživotne kazne i slijedeći predmet Petukhov protiv Ukrajine (br. 2). Vidi paragrafe 39 do 42 presude.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 14. - 18. novembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6. (građanski)	Makrylakis protiv Grčke , br. 34812/15 17. novembar 2022. Odjel I	Pristup sudu. Odbacivanje zahtjeva za naknadu štete zbog vremena provedenog u pritvoru. Predmet se ticao navodnog nedostatka pristupa sudu zbog odbacivanja aplikantovih odštetnih zahtjeva u vezi njegovog dvogodišnjeg pritvora, a koje je podnio nakon što je dobio oslobađajuću presudu od Apelacionog suda. Podnosilac predstavke je podnio dva zahtjeva i oba su proglašena nedopuštenim: jedan je preuranjen, a drugi je kasno podnesen. On se žalio na nepravедnost postupka u vezi njegovih zahtjeva za odštetu. - Spor koji proizlazi iz prava na odštetu kada period pritvora uslijedi nakon osuđujuće presude koja je naknadno preinačena. Opći principi uspostavljeni u Zubac protiv Hrvatske [VV], za žalbe na Kasacionom sudu, su isto tako primjenjivi na procesna pravila suda koji je presuđivao u predmetu na prvom i zadnjem stepenu: vidi paragraf 36. - Podnosilac predstavke je morao snositi štetne posljedice grešaka koje se nisu mogle njemu pripisati: paragraf 46. Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.
Član 1. Protokola br. 1	Grčka pravoslavna crkvena fondacija Arnavutköy u Taksiarhisu protiv Turske , br. 27269/09 15. novembar 2022. Odjel II	(Ne)registracija imovine koja je u dugogodišnjem posjedu vjerske fondacije. Predmet se ticao sudskog postupka koji je rezultirao u odbijanju registracije imovine, koja je, prema podnosiocu predstavke - vjerskoj fondaciji, dugo vremena u njenom kontinuiranom posjedu, te je navedena u deklaraciji iz 1936. godine što je njen osnivački dokument. - Pojam "imovina": Predmet se ima razlikovati od prethodnih predmeta koji govore o primjenjivosti člana 1. Protokola br. 1 (paragrafi 43 i 44). Ispitivanje dokumenata na koje se podnosilac predstavke pozvao kako bi potraživao vlasništvo nad ispravom na domaćem nivou i koji otkrivaju postojanje patrimonijalnog interesa prema Konvenciji (paragrafi 45 i 46). - Vidi specifičnost sadašnjeg scenarija, paragraf 49 presude. - Vidi pristup u procesnim uslovima u kontekstu postupaka u vezi imovine (između privatnih stranaka ili protiv organa vlasti). Obaveza domaćih sudova da pošteno procijene i utvrde činjenice i donesu obrazložene odluke: vidi paragrafe 50, te 55 i 56. Povreda člana 1. Protokola 1. uz Konvenciju.
Član 8. (porodični život)	A i drugi protiv Islanda , brojevi 25133/20 i 31856/20 15. novembar 2022. Odjel III	Gubitak starateljstva. Različiti standardi dokazivanja u krivičnom postupku i postupku koji se tiče zaštite djece. Član 8. (porodični život): Predmet se ticao bračnog para koji su izgubili starateljstvo nad njihovo dvoje djece nakon optužbi za seksualno zlostavljanje. Optužbe su bile protiv oca, koji je bio krivično gonjen, ali na kraju oslobođen. Vrhovni sud je priznao konačnu, obavezujuću pravosnažnost očeve oslobađajuće presude, ali je konstatovao da sama oslobađajuća presuda ne može biti odlučujuća u vezi ishoda postupka o starateljstvu nad djecom. Nastavio je sa procjenom činjenica u predmetu i dostupnog vještačenja, bez daljnjeg osvrta na krivični postupak protiv oca ili bilo kakvog drugog, njegovog navodno krivičnog ponašanja. Djeca su izrazila želju da ostanu u udomiteljskoj porodici. - <i>Locus standi</i> majke da se žali u ime dvoje djece je odbijeno (paragrafi 62, 63 i 94).

		<p>- Uslovljavanje krivičnih presuda visokim standardom dokazivanja i tumačenje sumnje u tom smislu u korist okrivljenog sastavni je dio i Konvencije i evropske pravne tradicije. Međutim, taj isti visoki standard dokazivanja, općenito se ne primjenjuje, i u nekim predmetima se ne bi trebao primjenjivati, van konteksta krivičnih postupaka, a posebno u slučaju zaštite djece: vidi princip iz paragrafa 87.</p> <p>- Propust apelacionog suda da ponovo lično saslušaju djecu prije nego što donese svoju presudu, oslanjajući se umjesto toga na svoj razgovor s djecom koji je održan prije osam mjeseci: vidi paragraf 89.</p> <p>- Član 90: Predmet koji obuhvata balansiranje između suprotstavljenih interesa u vrlo složenoj i delikatnoj situaciji.</p> <p>- Član 91: Domaće vlasti imale su pravo dati težinu interesima braće i sestara da ne budu razdvojeni jedni od drugih.</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 9. u vezi sa članom 11.</p>	<p>Ilyin i drugi protiv Ukrajine, br. 74852/14</p> <p>17. novembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Odbijanje registracije vjerske zajednice.</p> <p>Član 9. tumačen u vezi sa članom 11: Podnosioci predstavke su se žalili da je odbijanje registracije njihove vjerske zajednice predstavljalo povredu članova 9. i 11. Konvencije.</p> <p>- Sudsko ispitivanje razmatranja datih na domaćem nivou za odbijanje registracije, vidi paragrafe 66-81.</p> <p>Nema povrede člana 9. u vezi člana 11. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 21. - 25. novembar 2022. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3.	<p>G.M. i ostali protiv Republike Moldavije, br. 44394/15</p> <p>22. novembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Obaveze države da zaštite žene u psihijatrijskim institucijama od teških povreda njihovog integriteta.</p> <p>Tri podnositeljice predstavke, sve sa intelektualnim invaliditetom različitog stepena, su institucionalizirane u neuropsihijatrijskom zavodu rezidentnog tipa na različite vremenske periode. Tokom boravka u zavodu, u različitim prilikama su silovane od strane glavnog doktora jednog od odjeljenja. Prva i treća podnositeljica predstavke tvrde da su nakon silovanja zatrudnile. Sve podnositeljice predstavke tvrdile su da su bile podvrgnute prisilnom abortusu i da su nakon toga i bez njihovog pristanka u njihove maternice umetnuta kontraceptivna sredstva radi sprječavanja budućih trudnoća. Domaći tužilac je četiri puta odbio da pokrene krivičnu istragu u vezi pritužbi podnositeljica predstavke.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medicinske intervencije bez pristanka: abortusi i kontracepcije kod žena sa intelektualnim invaliditetom. Obaveza za provođenjem efektivne istrage; obaveza da se uspostavi odgovarajući zakonodavni i regulatorni okvir; obaveza da se zaštiti fizički integritet podnositeljica predstavke. - Pravne mjere zaštite da se žene sa intelektualnim invaliditetom efektivno zaštite od prisilnih abortusa i kontraceptivnih metoda. U domaćem pravnom okviru nedostaju adekvatne pravne mjere zaštite za dobivanje validnog, neprisilnog i pravilnog pristanka od osoba sa intelektualnim invaliditetom za medicinske intervencije. Pogledajte također međunarodne standarde općenito u vezi informiranog pristanka u vezi osoba sa intelektualnim invaliditetom. Paragraf 119 presude. - Pozitivna obaveza Države da uspostavi i efektivno primjeni sistem zaštite žena koje žive u psihijatrijskim institucijama od teških povreda njihovog integriteta. Vidi paragrafe 84 do 150. - Kršenje člana 3. Konvencije u vezi prisilnih abortusa i prisilne kontracepcije u vezi svih podnositeljica predstavke (procesno); - Kršenje člana 3. Konvencije u vezi prisilnih abortusa i prisilne kontracepcije kod svih podnositeljica predstavke i u vezi prisilne kontracepcije kod prve podnositeljice predstavke (materijalno); - Kršenje člana 3. Konvencije u vezi prisilne kontracepcije kod druge i treće podnositeljice predstavke (materijalno); - Vidi i međunarodne dokumente (paragrafi 45 do 57).
Član 11.	<p>Çiçek i drugi protiv Turske, br. 48694/10 i četiri druga</p> <p>22. novembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Kazna zatvora zbog učešća na (nasilnim) demonstracijama.</p> <p>Predmet se ticao građana Turske koji su bili osuđeni na kaznu izdržavanja zatvora zbog učešća u demonstracijama, koje su navodno bile održane po nalogu stranke PKK u različite dane između 2006. i 2009. godine. Podnosioci predstavke su se žalili na svoje krivične presude i kazne zbog učešća u demonstracijama. Šteta je pričinjena policiji i imovini, ali nije bilo konkretnih elemenata koji bi ukazivali na to da su podnosioci predstavke bili odgovorni za prve sukobe.</p> <p>Član 11. uzet u vezi sa članom 10. (paragraf 122).</p>

		<p>- Vidi posebno primjenjivost člana 11. u vezi sa činovima nasilja tokom demonstracija i rekapitulaciju sudske prakse, uključujući relevantne kriterije, paragrafi 131 do 141, a naročito paragraf 141.</p> <p>- Ograničavanje slobode nije "propisano zakonom": paragrafi 152 do 163.</p> <p>Povreda člana 11. Konvencije.</p>
<p>Član 8. (privatni i porodični život)</p>	<p>8. D.B. i drugi protiv Švicarske, brojevi 58817/15 i 58252/15</p> <p>22. novembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Priznavanje odnosa roditelja i djeteta rođenog putem surogat majčinstva. Istospolni parovi.</p> <p>Član 8. (privatni i porodični život): Predmet se ticao istospolnog para u registriranom partnerstvu, koji su sklopili ugovor o gestacijskom surogat majčinstvu u Sjedinjenim Državama, u okviru kojeg je treći podnosilac predstavke rođen. Tri podnosioca predstavke su se žalila da su švicarske vlasti odbile priznati odnos roditelja i djeteta koji je uspostavljen od strane suda Sjedinjenih Država između namjeravanog oca (prvog podnosioca predstavke) i djeteta rođenog u surogat majčinstvu (trećeg podnosioca predstavke). Švicarske vlasti su priznale odnos roditelja i djeteta između genetičkog oca (drugog podnosioca predstavke) i djeteta. U vrijeme rođenja djeteta, domaći zakoni nisu davali mogućnost podnosiocima predstavke priznavanje odnosa roditelja i djeteta između namjeravanog oca (partner biološkog oca) i djeteta. Usvajanje djeteta registriranog partnera otvoreno je u januaru 2018.g., odnosno kada je treći podnosilac predstavke navršio preko sedam godina. Njegovo usvojenje je odobreno u decembru 2018.g. Podnosioci predstavke tvrdili su da usvojenje umjesto priznavanja rodnog lista nije bilo lijek za ono što su smatrali povredom svog prava na poštivanje privatnog i porodičnog života.</p> <p>Primjena principa sudske prakse o surogat majčinstvu na istospolne parove u registriranom partnerstvu (paragraf 84).</p> <p>- Odbijanje priznavanja odnosa roditelja i djeteta između namjeravanog oca i djeteta rođenog putem gestacijskog surogat majčinstva u inostranstvu i prava na poštivanje privatnog života djeteta: interesi djeteta ne mogu ovisiti isključivo o seksualnoj orijentaciji roditelja (paragraf 85); činjenica da je surogat majčinstvo suprotno javnom poretku nije samo po sebi odlučujuće u ovom pogledu u ovom predmetu (paragraf 86). Skoro sedam godina i osam mjeseci podnosioci predstavke nisu imali nikakvu mogućnost da osiguraju definitivno priznanje odnosa roditelja i djeteta, što je vremenski okvir koji se smatra nekompatibilnim sa Konvencijom (paragrafi 88 i 89).</p> <p>Kršenje prava trećeg podnosioca predstavke (djeteta) na poštivanje njegovog privatnog života.</p> <p>- Pravo na poštivanje porodičnog života očeva, koji su bili svjesni zabrane surogat majčinstva prema švicarskom zakonu i koji su djelovali na takav način da su nadležne vlasti dovele pred svršen čin (paragraf 92). Nepriznavanje rodnog lista od strane švicarskih vlasti u praksi nije značajno uticalo na njihovo uživanje porodičnog života (paragraf 93).</p> <p>Nema kršenja prava prvog i drugog podnosioca predstavke (očeva) na poštivanje porodičnog života.</p> <p>Uprkos usvajanju zakonske odredbe 2018. godine o alternativnim načinima priznavanja djece rođene surogat majčinstvom u kontekstu istospolnih parova, predstavka nije riješena prema članu 37. stav 1. b) Konvencije (brisanje sa liste predmeta), paragrafi 36 do 39.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 28. novembar – 2. decembar 2022.

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 10.	<p>Godenau protiv Njemačke, br. 80450/17</p> <p>29. novembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Nepodobnost za ponovno imenovanje na poziciju profesora u javnim školama.</p> <p>Podnositeljica predstavke je profesorica. Predstavka se odnosila na odbijanje njenog zahtjeva da se njeno ime i drugi podaci o njoj uklone sa interne liste "profesora koje se smatra nepodobnim za ponovno imenovanje na poziciju profesora" u javnim školama u pokrajini Hesse. Listu sačinjavaju i održavaju vlasti pokrajine Hesse. Ime i prezime podnositeljice predstavke je uneseno i zadržano na listi, koja nije bila poznata ni vidljiva javnosti, zbog izjava kojih je davala, kao i njenog članstva i političkih aktivnosti u desničarskim političkim strankama i organizacijama, uslijed čega su vlasti utvrdile da postoji sumnja u njenu lojalnost Ustavu. Razlog zašto je ime i prezime podnositeljice predstavke uključeno i zadržano na listi jeste taj da bi se spriječilo da ponovno bude imenovana na poziciju profesorice u javnoj školi u pokrajini Hesse. Vrlo ograničen broj javnih službenika u pokrajini Hesse je imao pristup ovoj listi.</p> <p>Iz člana 10. Konvencije ne proizilazi da je podnositeljica predstavke imala pravo da bude imenovana na poziciju profesorice u javnoj školi (paragraf 36).</p> <p>- Sloboda izražavanja profesora koja proizlazi iz obaveze lojalnosti težila je legitimnim ciljevima prema članu 10. stavu 2. Konvencije, posebno sprječavanju nereda i zaštiti prava drugih (paragraf 52). Vidi također "ogromnu važnost, iz perspektive javne politike, podučavanja i obrazovanja djece, na vjerodostojan način, o slobodi, demokratiji, ljudskim pravima i vladavini prava." (paragraf 54).</p> <p>- Postoje značajne razlike između ovog predmeta i predmeta Vogt protiv Njemačke [VV]: paragrafi 56 do 58.</p> <p>Nema povrede člana 10. Konvencije.</p>
Član 8. (privatni život)	<p>A.D. i ostali protiv Gruzije, br. 57864/17 i dvoje ostalih</p> <p>1. decembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Promjena polne/rodne oznake u matičnim knjigama.</p> <p>Član 8. (privatni život): Podnosioci predstavke su transrodni muškarci (ženski rod im je dodjeljen pri rođenju). Predmet se odnosio na njihove pritužbe da nisu mogli promijeniti polne/rodne oznake u matičnim knjigama.</p> <p>- Navodni nedostatak dostatnog regulatornog okvira za pravno priznanje roda. Vidi pozitivne obaveze Države da obezbjedi brze, transparentne i pristupačne procedure za promjenu polne oznake za transrodne osobe: paragrafi 69 do 76.</p> <p>- Uprkos činjenici da pravo na promjenu polne oznake u matičnim knjigama postoji u Gruziji od 1998. godine, očigledno nije bilo niti jednog slučaja uspješnog pravnog priznanja roda. Nepreciznost sadašnjeg zakonodavstva. Vidi također činjenicu da je prilikom korištenja povezanih izraza u zakonodavstvu potrebna najveća pažnja i preciznost, paragraf 75.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p> <p>Vidi i međunarodne dokumente u paragrafima 38 do 43.</p>

Sedmični pregled sudske prakse 5. - 9. decembar 2022.

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 1. Protokola br. 1	Pannon Plakát Kft i ostali protiv Mađarske , br. 39859/14 6. decembar 2022. Odjel I	Zabrana postavljanja reklamnih bilborda uz cestu. Kompanije podnosioci predstavke su reklamne kompanije koje su postavljale velike reklamne bilborde uz cestu i ostvarivale značajan dio svog prihoda od te aktivnosti. Niz izmjena i dopuna Zakona o saobraćaju na putevima počevši od 2011. godine doveo je do zabrane reklamnih bilborda uz puteve izvan naseljenih područja. Kao rezultat zabrane, podnosioci predstavke izgubili su mogućnost korištenja i iznajmljivanja značajnog broja svojih prethodno postavljenih bilborda, a time i značajnih prihoda. - Član 34. (status žrtve): Pravo na pojedinačnu predstavku nije vlasničko pravo niti je prenosivo po volji: vidi posebno paragrafe 24 do 26 presude. - Primjena člana 1. Protokola br. 1 („Zaštita imovine“) i postojanje „ograničenja prava“ u ovoj situaciji. Kao rezultat izmjena i dopuna Zakona, kompanije podnosioci predstavke izgubile su prilike na tržištu, paragrafi 42 do 46. - Važnost sigurnosti saobraćaja na putevima i obaveze tužene države sadržane u Bečkoj konvenciji o drumskom saobraćaju iz 1968., paragraf 48. Široko polje slobodne procjene država u ovom kontekstu. Veoma kratak prelazni period koji je kompanijama podnosiocima predstavke ostavljen da naprave adekvatne aranžmane kako bi odgovorili na predstojeću promjenu njihovog glavnog izvora prihoda nije ublažen nikakvim pozitivnim mjerama od strane države. U kontekstu poslovanja u pravnom okviru koji je u suštini bio stabilan više od deset godina, vrlo kratki i nedovoljni prelazni periodi teško se mogu smatrati dovoljnim. Vidi paragrafe 47 do 58. Povreda člana 1. Protokola 1. Konvencije. Član 41. (pravično zadovoljstvo): Kombinovana nagrada za izgubljene prilike i frustracije pretrpljene zbog izmjena i dopuna zakona. (paragrafi 64 do 70 presude).
Član 8. (privatni život)	Scalzo protiv Italije , br. 8790/21 6. decembar 2022. Odjel I	Utvrđivanje očinstva. Član 8. (privatni život): Predmet se odnosio na postupak za utvrđivanje očinstva i pozitivnu obavezu države u tom pogledu. Podnositeljica predstavke nije mogla pokrenuti tužbu za utvrđivanje očinstva njenog navodnog biološkog oca, jer je zakon tu tužbu uvjetovao pravosnažnom presudom kojom se isključuje očinstvo navodnog oca (muža njene majke) u postupku za osporavanje očinstva. Takva presuda nije donesena u ovom predmetu, iako je postupak u toku više od dvanaest godina. - Činjenica da je podnositeljica predstavke već bila punoljetna kada je pokušavala da utvrdi biološku vezu sa svojim ocem ne ograničava njeno pravo da zna svoje porijeklo i da se ono utvrdi prema zakonu i u skladu sa članom 8: vidi posebno paragrafe 63 i 64. - Sistem poput onog u Italiji, prema kojem je tužba za osporavanje očinstva bila preliminarne prirode u odnosu na postupak za utvrđivanje očinstva, u principu bi se mogao smatrati kompatibilnim s obavezama koje proizilaze iz člana 8., imajući u vidu slobodnu procjenu države. Ipak, u kontekstu takvog sistema interesi osobe koja traži utvrđivanje njegovog ili njenog porijekla morali su biti zaštićeni. To nije postignuto ako je postupak trajao nekoliko godina i spriječio dotičnu osobu da podnese tužbu za utvrđivanje očinstva: vidi posebno paragrafe 65, 66 i 69. Vidi i međunarodne dokumente u paragrafima 23 do 26 presude. Povreda člana 8. Konvencije.

<p>Član 6 (krivični)</p>	<p>Kerimoğlu protiv Turske, br. 58829/10</p> <p>6. decembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Obrazloženje presude kojom se optuženi oglašava krivim.</p> <p>Predmet se odnosio na krivični postupak protiv podnosioca predstavke. Proveo je otprilike osam godina i sedam mjeseci u zatvoru, prije nego što je njegova osuđujuća presuda ukinuta nakon vanrednog pravnog lijeka. Predmet protiv podnosioca predstavke je naknadno vraćen prvostepenom sudu, koji je donio odluku kojom je oslobođen. Podnosilac predstavke se žalio da nije imao pravično suđenje zbog toga što domaći sudovi nisu dali obrazloženje osuđujuće presude.</p> <p>- Član 34.: Nakon puštanja na slobodu i oslobađajuće presude, podnosilac predstavke može i dalje da tvrdi da je „žrtva“ u pogledu povrede njegovog prava na pravično suđenje: vidi paragrafe 44 do 57.</p> <p>- Stvar nije riješena u smislu člana 37. stav 1. (b) Konvencije (uporedi Pisano protiv Italije (brisana iz evidencije) [VV]): paragrafi 58 do 60.</p> <p>- Dužnost da se donese obrazložena presuda. Vidi paragrafe 67 do 69.</p> <p>Povreda člana 6., st. 1. Konvencije.</p> <p>- Član 41. (pravično zadovoljenje): pogledajte obračun nematerijalne i materijalne štete u konkretnim okolnostima predmeta: paragrafi 79 i 80.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Subaşi i ostali protiv Turske, br. 3468/20 i 18 drugih</p> <p>6. decembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Prava zatvorenika i pritvorenika na održavanje kontakta sa djecom.</p> <p>Pravo na porodični život. Podnosioci predstavke su u vrijeme spornih događaja bili pritvorenici i osuđeni zatvorenici i imali su djecu školskog uzrasta. Njihove predstavke su se ticale odbijanja domaćih vlasti da im daju dozvolu da ih njihova djeca školskog uzrasta posjećuju tokom vikenda. Djeca su ih mogla nekada posjećivati radnim danima, ali nisu bili u mogućnosti da u potpunosti iskoriste svoje pravo na posjete radnim danima zbog poklapanja sa školskim rasporedom. Neke predstavke su se odnosile i na odluku organa uprave da zabrane telefonske razgovore tokom vikenda.</p> <p>Član 35., stav 3. (b) i kriterijum 'nije pretrpio značajnu štetu' nakon stupanja na snagu Protokola br. 15. Odbijen je prigovor da ne postoji značajna štetnost: Vlada je tvrdila da nijedan od podnosilaca predstavke nije pretrpio značajnu štetu, s obzirom na to da su radnim danima mogli primiti posjete svoje djece i da im nije bila uskraćena mogućnost korištenja drugih sredstava komunikacije sa svojom djecom, npr. telefonom ili prepiskom. Zabrana posjeta vikendom jeste dovela do značajnog nepovoljnog položaja za podnosiocima predstavke u pogledu njihovog uživanja u porodičnom životu: vidjeti paragrafe 61 do 63.</p> <p>- Član 34. (žrtva): Podnosioci predstavke su se mogli smatrati žrtvama u periodu od godinu dana - prije nego su domaći organi vlasti donijeli povoljniju odluku - tokom kojeg nisu mogli primiti posjete vikendom: vidjeti paragraf 68.</p> <p>- Vidi rezime sudske prakse o zatvoru i porodičnom životu u paragrafima 77 i 78 presude. Pozitivna obaveza države da pomogne zatvorenici da održe kontakt sa svojim porodicama u slučaju kada uprava zatvora ima diskreciono pravo da odredi dane za posjete: paragrafi 79 do 93. Odluke zatvorske uprave zasnovane su isključivo na razlozima koji se odnose na kapacitete zatvora, a ne na zatvorenike i njihove odnose sa djecom. Domaći pravni okvir kako je primjenjen u ovom predmetu podnosiocima predstavke nije pružio dovoljnu zaštitu od proizvoljnog ograničenja njihovog prava na poštovanje porodičnog života.</p> <p>Vidi i instrumente Vijeća Evrope o djeci čiji su roditelji u zatvoru i Evropska zatvorska pravila, paragrafi 45, 46 i 89.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije zbog ograničenja posjeta.</p>

		<p>- Ograničenja telefonskih poziva vikendom: Domaće organi vlasti su se površno bavile pritužbama podnosioca predstavke na temelju Konvencije, lišavajući ih prava zagaranovanih članom 8. (porodični život i prepiska) (v. paragrafe 100, te 105 do 108).</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije zbog ograničenja telefonskih poziva.</p>
<p>Član 8. (privatni i porodični život)</p>	<p>K.K. i ostali protiv Danske, br. 25212/21</p> <p>6. decembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Surogat majčinstvo i izvod iz matične knjige rođenih.</p> <p>Pravo na privatni i porodični život. Godine 2013., surogat majka u Ukrajini rodila je blizance, drugog i trećeg podnosioca predstavke, nakon sporazuma o surogat majčinstvu sa prvom podnositeljicom predstavke i njenim suprugom, koji su trebali biti roditelji. Bila je plaćena za svoju uslugu. Suprug je bio biološki otac djece. Ukrajinske vlasti izdale su izvode iz matične knjige rođenih za djecu, navodeći prvu podnositeljicu predstavke kao njihovu majku, a njenog muža kao oca. Sporazum o surogat majčinstvu u kojem se navodi da je prva podnositeljica predstavke trebala biti navedena kao majka dvoje djece u izvodu iz matične knjige rođenih, u Danskoj nije imao pravno dejstvo. Djeca su dobila dansko državljanstvo na osnovu oca.</p> <p>Osim toga, 2018. godine vlasti su odobrile da se prvoj podnositeljici predstavke i njenom suprugu dodijeli zajedničko starateljstvo nad djecom. Međutim, oni su odbili dati prvoj podnositeljici predstavke status posvojitelja, budući da je surogat majka plaćena da pristane na usvajanje. Zakon o posvojenju je sadržavao apsolutnu zabranu usvajanja ako je lice od kojeg se traži davanje saglasnosti plaćeno ili primilo naknadu. Vrhovni sud je potvrdio tu odluku. Vrhovni sud jednoglasno je utvrdio da bi bilo u interesu djece da ih prva podnositeljica posvoji kako bi njihov identitet kao njezine djece bio pravno priznat. Međutim, imajući u vidu različita konkretna kumulativna rješenja predviđena danskim zakonom, uključujući i to da je prva podnositeljica predstavke dobila zajedničko starateljstvo nad djecom i da bi mogla zadržati starateljstvo u slučaju zakonske rastave ili razvoda ili smrti biološkog oca, većina nije našla "ništa što bi ukazivalo na to da bi to imalo značajan uticaj na privatni život djece ako prvoj podnositeljici predstavke nije odobreno posvajanje".</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije - Pravo podnosioca predstavke na poštovanje porodičnog života (paragrafi 49 i 50).</p> <p>- Pravo podnosioca predstavke na poštovanje privatnog života: zakonski odnos roditelj-dijete između djeteta rođenog kroz gestacijsko surogat majčinstvo u inostranstvu i predviđene majke. Vidi rezime relevantni sudske prakse, paragrafi 50 do 54, 63, 65 do 70, te 76. Vidi posebno pozivanje na nacionalni zakon kojim se pokušava izbjeći komercijalna eksploatacija surogat majki i rizik da se djeca pretvore u robu (paragraf 60).</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije u pogledu prava majke na poštovanje njenog privatnog života (paragraf 55.). Vidi takođe međunarodne i evropske materijale, paragrafi 31 do 33, te 59.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije u pogledu prava djece na poštovanje njihovog privatnog života (paragrafi 56 do 76).</p>
<p>Član 3. Protokola broj 1</p>	<p>Kalda protiv Estonije (br. 2), br. 14581/20</p> <p>6. decembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Zabrana glasanja zatvorenicima.</p> <p>Član 3. Protokola broj 1: Podnosilac predstavke služi doživotnu kaznu zatvora od 1996. godine zbog brojnih krivičnih djela. Prema estonskom zakonu, osoba koja je od strane suda osuđena za krivično djelo i koja služi zatvorsku kaznu nema pravo glasa na izborima za Evropski parlament. Podnosilac predstavke je 2019. godine ipak zatražio da glasa na izborima koji su se održavali te godine. Lokalni organi vlasti su odbili njegov zahtjev. On je tu odluku osporio na sudu. Domaći sudovi su obrazložili da je zabrana glasanja bila srazmjerna u odnosu na podnosioca predstavke, s obzirom na broj, prirodu i težinu krivičnih djela koje je počinio, njegovo kontinuirano kriminalno ponašanje tokom boravka u zatvoru, kao i činjenicu da je, kao rezultat toga, bio je osuđen na doživotni zatvor.</p> <p>Vidi sažetak sudske prakse o pravu glasa, paragrafi 37 do 41 i argument podnosioca predstavke zasnovan na povredi prava EU: paragraf 43.</p>

		<p>- Za razliku od prethodnih predmeta koji su se odnosili na opštu zabranu glasanja zatvorenicima, u ovom slučaju, domaći sudovi su ocijenili proporcionalnost primjene zabrane glasanja u konkretnim okolnostima koje se odnose na podnosioca predstavke i zaključili da je ona zaista bila srazmjerna. Sud je stoga ispitao način na koji je domaće zakonodavstvo primijenjeno na konkretnog podnosioca predstavke u njegovim konkretnim okolnostima, uzimajući u obzir, između ostalog, nalaze domaćih sudova. ESLJP-u bi bili potrebni jaki razlozi kako bi svojim vlastitim gledištem zamijenio stav domaćih sudova, posebno kada su potonji izvršili svoju reviziju na način i u skladu s kriterijima utvrđenim praksom ESLJP-a. Estonski Vrhovni sud – uprkos tome što je smatrao da je zabrana glasanja ustavna u odnosu na podnosioca predstavke – zauzeo je sveukupni kritički stav protiv opšte zabrane glasanja zatvorenicima, široko se pozivajući na Konvenciju i praksu ESLJP-a i našao da je zabrana jasno narušila prava mnogih zatvorenika. Vidi paragrafe 48 do 53.</p> <p>Nema povrede člana 3. Protokola broj 1. Konvencije.</p>
<p>Član 6. (krivični)</p> <p>Član 1. Protokola broj 1</p>	<p>Spasov protiv Rumunije, br. 27122/14</p> <p>6. decembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>(I)legalan ribolov.</p> <p>Predmet se odnosio na osuđujuću presudu rumunskog suda kojom je podnosilac predstavke, vlasnik i kapetan plovila pod bugarskom zastavom, osuđen zbog ilegalnog ribolova unutar rumunske ekskluzivne ekonomske zone (EEZ) u Crnom moru. U postupku pred rumunskim vlastima, podnosilac predstavke je tvrdio da je količina ribe o kojoj je riječ bila dio bugarske kvote za ulov u skladu sa Zajedničkom ribarstvenom politikom Evropske unije (EU). Međutim, Apelacioni sud je zauzeo stav da pravo EU nije primjenjivo i donio je osuđujuću presudu protiv podnosioca predstavke prema domaćem zakonu. Osim zatvora i novčanih kazni, podnosiocu predstavke su izrečene dodatne kazne u vidu pljenidbe i privremene zabrane ribolova unutar rumunske EEZ.</p> <p>- Član 6. (krivični): Podnosilac predstavke se žalio da je njegova osuđujuća presuda proizvoljna jer je u suprotnosti sa pravom EU. Vidi paragrafe 80 do 98.</p> <p>Prema načelu primata prava EU-a, uredba s direktnim dejstvom imala je prvenstvo nad bilo kojim domaćim zakonom: paragrafi 92 i 93. U svjetlu odredbi Uredbe EU-a i vrlo jasnog mišljenja Evropske komisije u vezi s primjenom pravila Zajedničke ribarstvene politike, izričitu osuđujuću presudu podnosiocu predstavke, bez obzira na stav Komisije da je postupak protiv njega u suprotnosti s tim pravilima, domaći sud je počinio očiglednu grešku u primjeni prava. U slučaju nedoumice, mogao je tražiti tumačenje tih pravila od Suda evropske unije. Kao rezultat toga, podnosilac predstavke je žrtva „uskraćivanja prava“.</p> <p>Povreda člana 6., st. 1. Konvencije.</p> <p>- Član 1. Protokola broj 1: - Primjenjivo. Privremena zabrana ribolova oduzela je dozvolu podnosioca predstavke dio njenog sadržaja, iako je ostala važeća: paragrafi 104 do 109. Novčane kazne koje je podnosiocu predstavke izrekao Apelacioni sud bile su zasnovane na Uredbi Vlade o vanrednim situacijama i izrečene su kao dodatak njegovoj osuđujućoj presudi zbog nezakonitog ribolova. Međutim, ESLJP je upravo utvrdio da je osuđujuća presuda podnosiocu predstavke rezultat očite greške u primjeni prava. Shodno tome, gore navedene odredbe ne mogu poslužiti kao pravna osnova za izricanje dodatne novčane kazne podnosiocu predstavke: vidi paragrafe 113 do 119.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola broj 1. Konvencije.</p>
<p>Član 3.</p>	<p>Yakovlyev protiv Ukrajine, br. 42010/18</p> <p>8. decembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Štrajk glađu u zatvoru. Prisilno hranjenje.</p> <p>Predmet se odnosio na prisilno hranjenje podnosioca predstavke u zatvoru. Nekoliko dana nakon što je podnosilac predstavke stupio u štrajk glađu, zajedno sa drugim zatvorenicima, u znak protesta zbog loših uslova pritvora, svakodnevno je pet dana bio podvrgnut prisilnom hranjenju. Zatim je prekinuo štrajk glađu. Podnosilac predstavke se žalio na nedostatak bilo kakvog medicinskog razloga za njegovo prisilno hranjenje i na okrutnost tog postupka. Također je naveo da je prava namjera vlasti bila da suzbiju proteste u zatvoru.</p>

		<p>- Poštovanje člana 3. u predmetu koji se ticao prisilnog hranjenja (Nevmerzhitsky protiv Ukrajine, 2005.). Vidi opšta načela u paragrafima 41 do 44.</p> <p>- Nije uvjerljivo dokazano da je postojao medicinski razlog za prisilno hranjenje podnosioca predstavke. Sud nije mogao isključiti da je, kako navodi podnosilac predstavke, njegovo prisilno hranjenje zapravo bilo usmjereno na suzbijanje protesta u zatvoru. Država nije pravilno upravljala situacijom u vezi sa štrajkom glađu podnosioca predstavke i podvrgnula ga je maltretiranju. Vidi i međunarodne dokumente (paragrafi 29 do 32).</p> <p>Povreda člana 3. Konvencije.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>Pejřilová protiv Češke Republike, br. 14889/19</p> <p>8. decembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Vještačka oplodnja i korištenje kriokonzervirane sperme nakon smrti davaoca.</p> <p>Član 8. Predmet se ticao uskraćivanja dopuštenja ženi da nakon smrti muža upotrijebi njegovu spermu koja je bila kriokonzervirana za vještačku oplodnju. Muž je prije njegove smrti dao uzorak sperme kako bi se ostvarila želja bračnog para da začnu dijete putem vještačke oplodnje. Podnositeljica predstavke je izjavila da država treba poštovati njen izbor oca njenog djeteta, kao i želju njenog pokojnog muža da sa njom ima dijete, te da joj treba dozvoliti proceduru potpomognute oplodnje uz korištenje zaleđene sperme njenog pokojnog muža. Podnositeljica predstavke željela je pribjeći potpomognutoj oplodnji, jer je njen suprug imao ozbiljnu bolest i bilo im je nemoguće prirodnim putem začeti dijete. Prije nego što je započeo sa liječenjem, muž podnositeljice predstavke je dao da se njegova sperma kriokonzervira. Podnositeljica predstavke i njen muž su potpisali obrasce kojima su dali dozvolu za liječenje neplodnosti putem <i>in vitro</i> oplodnje (IVF).</p> <p>- Pitanja umjetne oplodnje, specifična etička pitanja povezana s pitanjima od javnog interesa, polje slobodne procjene država, nepostojanje jasnog konsenzusa među državama članicama u ovom području (paragraf 45 presude), legitimni cilj (zaštita morala i prava i sloboda drugih). Sud nije utvrdio da se legitimnom pravu podnositeljice predstavke na poštovanje odluke da ima dijete genetski povezano s njezinim pokojnim suprugom treba dati veća težina od legitimnih općih interesa zaštićenih osporenim zakonodavstvom. Tim više što Češkoj Republici mora biti dopušteno široko polje slobodne procjene u tom pogledu, koje nije prekoračila (paragrafi 42 do 62).</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 6. (građanski)</p>	<p>M.K. i drugi protiv Francuske, br. 34349/18 i dva druga</p> <p>8. decembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Hitni smještaj tražilaca azila. Neizvršenje sudskih odluka.</p> <p>Član 6. (građanski): Tužbe su se ticale propusta države da provede naloge sudije za pružanje hitnog smještaja određenom broju beskućnika i posebno ranjivih osoba. Predmeti su se odnosili na tražioce azila (odrasle i djecu) koji su u vrijeme događaja bili bez smještaja, zato što im je bio uskraćen pristup specijaliziranim objektima za prihvata ili nužnom smještaju. Sudija za hitne zahtjeve Upravnog suda, kojem su se obratili, naložio je državi da im nađe nužni smještaj. Podnosioci predstavke su se žalili da, uprkos naredbama kojima su odobreni njihovi zahtjevi i postupcima koje su pokrenuli na domaćoj razini u tu svrhu, država nije izvršila sudske odluke u njihovu korist. Sud je odobrio privremene mjere prema pravilu 39. Poslovnika Suda.</p> <p>- Primjenjivost člana 6. (građanski), u pogledu imigracijskog smještaja: U Francuskoj postoji pravo na nužni smještaj za osobe u situacijama predviđene zakonom i to se pravo može ostvariti u hitnim postupcima za zaštitu temeljnih sloboda unutar granica koje je odobrio <i>Conseil d'État</i>. Ovo je pravo, zbog svoje socijalne prirode i svrhe, bilo slično pravima priznatim u kontekstu zakonski provedivog prava na stanovanje ili naknada socijalne pomoći u svrhu sudske prakse Suda. Stoga je odluka o odobravanju ili odbijanju nužnog smještaja predstavljala, u ovom predmetu, "građansko pravo", koje nije bilo jednako odluci o imigraciji ili ulasku, boravku ili deportaciji stranaca (što ne spada u opseg člana 6.). Član 6. stav 1 je primjenjiv u ovom scenariju. Vidi paragrafe 104 do 118.</p> <p>- Član 35 st. 1.: Iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova: s obzirom na već iscrpljene pravne lijekove, podnositelji predstavke oslobođeni su iscrpljivanja kompenzacijskog pravnog lijeka na koji se pozvala tužena Vlada. Dopuštena predstavka. Vidi paragrafe 134 i 135.</p>

		<p>- Pristup sudu (hitni postupak za provođenje upravnih odluka u vezi nužnog smještaja): Sporovi o zaštiti ljudskog dostojanstva; pasivan stav nadležnih upravnih organa u provođenju odluka Upravnog suda; nalozi nisu provedeni po inicijativi organa, nego tek nakon što je Sud odredio privremene mjere prema pravilu 39 Poslovnika Suda: vidi paragrafe 151 do 164.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
--	--	---

Sedmični pregled sudske prakse 12. - 16. decembar 2022.

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 1. Protokola 1. uz Konvenciju</p>	<p>Gherardi Martiri protiv San Marina, br. 35511/20</p> <p>15. decembar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pozitivne obaveze države u pogledu prava na imovinu.</p> <p>Predmet se posebno odnosio na pozitivne obaveze države prema članu 1. Protokola br. 1 u vezi sa organizovanom prevarom koju je podnosilac predstavke pretrpio od strane banke i trećih lica. Podnosilac predstavke je uložio nekoliko pritužbi.</p> <p>Zloupotreba prava na podnošenje pojedinačne predstavke (član 35., stav 3 (a)): vidi, paragrafe 74 do 80., sažetak sudske prakse, posebno u vezi sa otkrivanjem povjerljivih informacija. Tužena Vlada je tvrdila da predstavku treba proglasiti neprihvatljivom zbog zloupotrebe prava na predstavku na osnovu članaka u štampi koji sadrže provokativne izraze i napade na San Marino, uključujući postupke državnog agenta pred Sudom, i navoda o otkrivanju detalja povjerljivih pregovora o nagodbi pred Sudom. Pogledajte stepen tolerancije koji se primjenjuje u ovom slučaju: paragrafi 81 do 84 presude. Prigovor je odbijen.</p> <p>- Sporovi između privatnih lica, pozitivne obaveze države i posebno korektivne mjere čije se preduzimanje mogu tražiti od države u određenim okolnostima (paragrafi 105 i 106). Vidi i sudsku praksu o ograničavanju imovinskog prava od strane privatnih lica (paragrafi 107 i 108) i o rokovima zastare u domaćim pravnim sistemima, koji su osmišljeni da osiguraju pravnu sigurnost (paragraf 114.). Podnosilac predstavke je pretrpio značajne gubitke kao rezultat provedenih radnji banke, njenih zaposlenih i trećih lica: vidi mogućnosti za pokretanja krivičnog i građanskog postupka koji su bili ili su još uvijek na raspolaganju za podnosioca predstavke (paragrafi 109 do 119).</p> <p>Nema povrede člana 1. Protokola 1. uz Konvenciju.</p>
<p>Član 6., st. 1.</p>	<p>Rutar i Rutar Marketing d.o.o. protiv Slovenije, br. 21164/20</p> <p>15. decembar 2022.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zaštita potrošača. Zahtjev za odluku o prethodnim pitanjima od Suda Evropske unije.</p> <p>- Član 6., st. 1. (pravično suđenje): Predmet se odnosio na prekršajni postupak zbog kršenja Zakona o zaštiti potrošača, tokom kojeg su domaći sudovi navodno ignorisali zahtjev podnosioca predstavke da se zatraži odluku o prethodnim pitanjima od Suda Evropske unije. Podnosioci predstavke su se žalili na propust nacionalnog suda da razmotri njihov zahtjev za odluku o prethodnim pitanjima od Suda Evropske unije. Zahtjev podnosioca predstavke bio je jasno formulisan i argumentovan.</p> <p>Argumenti koje je iznijela tužena Vlada o tome zašto bi se zahtjev smatrao irelevantnim ili nepotrebnim ne mogu se zamijeniti za obrazloženje domaćeg suda, koji je, u ovom slučaju, ostavio otvorenom mogućnost da je ovaj zahtjev jednostavno zanemaren. Vidi paragrafe 58 do 63.</p> <p>Povreda člana 6., stav 1. Konvencije.</p>
<p>Član 6. (građanski)</p>	<p>Test-Achats protiv Belgije, br. 77039/12</p> <p>13. decembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Vještačenje. Oспорavanje neutralnosti vještaka.</p> <p>Član 6. (građanski): Podnosilac predstavke je udruženje koje je osporilo neutralnost vještaka kojeg je imenovao Apelacioni sud u kontekstu građanske parnice koju je pokrenuo protiv osiguravajućeg društva, a u kojoj je podnosilac predstavke tražio prestanak prakse koju je smatrao diskriminatornom s obzirom na starost osiguranika.</p> <p>Podnosilac predstavke je posebno naveo da je, dok je njegov predmet bio u postupku pred apelacionim sudom, zaključen partnerski odnos između suprotne strane i univerzitetskog zavoda kojim je predsjedavao vještak kojeg je imenovao sud.</p>

		<p>- Povreda člana 6. stav 1. Konvencije - Imajući u vidu prirodu veza između vještaka i podnosiocu suprotne strane u postupku, odlučujući uticaj vještačenja na taj postupak i odbacivanje zahtjeva podnosioca da se izvještaj izuzme, u postupku nije ispoštovano načelo jednakosti stranaka: paragrafi 19 do 24.</p> <p>- Nema povrede člana 6., st. 1. Konvencije - Načelo kontradiktornosti: načelo prema kojem član 6. stav 1. nije obavezao sudove da daju detaljan odgovor na svaki izneseni argument jednako je primjenjiv i na vještake: vidi paragraf 25.</p>
<p>Član 14 u vezi sa članom 2. Protokola br. 1</p>	<p>Elmazova i ostali protiv Sjeverne Makedonije, brojevi 11811/20 i 13550/20</p> <p>13. decembar 2022.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Pravo na obrazovanje Roma.</p> <p>Član 14. u vezi sa članom 2. Protokola br. 1: Predmet se odnosio na navodnu segregaciju romskih učenika u dvije državne osnovne škole. Iako su podnosioci predstavke bili u sličnoj situaciji, samo neki od njih su bezuspješno podnijeli žalbu Ustavnom sudu navodeći diskriminatornu praksu/segregaciju glede uživanja njihovog prava na obrazovanje.</p> <p>- Član 35. stav 1., činjenica da neki podnosioci predstavke nisu koristili pravni lijek pred Ustavnim sudom, koji su koristili drugi podnosioci predstavke čija je situacija bila slična, ne može se u ovom slučaju smatrati propustom da iscrpe domaće pravne lijekove (paragraf 63).</p> <p>Diskriminacija Roma glede uživanja prava na obrazovanje (odsustvo diskriminatorne namjere od strane države): škola je priznala postojanje segregacije i preduzela određene mjere za rješavanje ovog problema. Međutim, svi njeni pokušaji i prijedlozi, uključujući i preraspodjelu učenika po odjeljenjima, nisu se ostvarili uglavnom zbog protivljenja roditelja djece koji nisu Romi: paragrafi 68 do 78.</p> <p>Povreda člana 14., u vezi sa članom 1. Protokola br. 1. Konvencije.</p> <p>Vidi takođe član 46.: pojedinačne mjere za okončanje segregacije romskih učenika (paragrafi 88 i 89).</p>
<p>Član 8. (privatni život)</p>	<p>Sevdari protiv Albanije, br. 40662/19</p> <p>13. decembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Razrješenje sa tužilačke funkcije u postupku lustracije.</p> <p>Član 8. (privatni život): Predstavka se odnosila na postupak ponovne provjere (lustracije) koja je rezultirala razrješenjem podnositeljice predstavke sa tužilačke funkcije, gubitkom funkcije u pravosudnom sistemu kao i plate, koja je stupila na snagu odmah. Navedeno je bilo uglavnom posljedica izolovane profesionalne greške i propusta njenog supružnika da plati porez na manji dio njegovog prihoda od zakonitih poslovnih aktivnosti.</p> <p>- Primjenjiv član 8., vidi posebno paragrafe 61 i 62: činjenica da je podnositeljica predstavke kasnije mogla da izabere drugu pravnu profesiju i da se bavi advokaturom ne dovodi u pitanje ovaj nalaz.</p> <p>- Razrješenje s tužilačke funkcije prema Zakonu o lustraciji (usvojenom radi suzbijanja korupcije u pravosuđu): reforma pravosudnog sistema koja podrazumijeva vanrednu provjeru svih sudija i tužilaca i potencijalno njihovo razrješenje kao odgovor na „hitnu društvenu potrebu“ (uporedi Xhoxhaj protiv Albanije); s druge strane, razrješenje sa funkcije – posebno sudija ili tužilaca koji imaju doživotni mandat – je teška, ako ne i najteža disciplinska sankcija koja se može izreći pojedincu (paragrafi 84 do 87.).</p> <p>Važnost za tužioca odgovornog za, između ostalog, poreski prekršaj, da dokaže da su članovi njene uže porodice poštovali važeće poreske propise (paragrafi 95 i 96.). Razrješenje podnositeljice predstavke zasnovano je kako na procjeni njene imovine - koja se odnosi isključivo na prihode koje je njen supružnik ostvario od zaposlenja u inostranstvu, a ne na njen lični prihod, vidi paragrafe 88 i 93 - i na ocjeni njene profesionalne kompetencije (jedini prigovor na njen rad bila je činjenica da je propustila rok za podnošenje žalbe u jednom predmetu, vidi paragraf 94).</p>

		<p>Povreda člana 8. Konvencije.</p> <p>Vidi i član 46. Konvencije (pojedinačna mjera): paragrafi 140 do 146.</p>
<p>Član 9.</p>	<p>Tonchev i ostali protiv Bugarske, br. 56862/15</p> <p>13. decembar 2022.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pežorativni i neprijateljski jezik koji su organi javne vlasti koristili u pismu da opišu vjerski pokret.</p> <p>Član 9. Podnosioci predstavke, župnici i vjerska udruženja, žalili su se na širenje informacija u školama od strane opštinskih organa vlasti o njihovoj vjeri i primjedbe koje su smatrali neprijateljskim i klevetničkim.</p> <p>Pežorativni i neprijateljski jezik koji su organi javne vlasti koristili u pismu da opišu vjerski pokret na koji je učenicima skrenuta pažnja.</p> <p>- Vidi razmatranje statusa žrtve prema članu 34. i postojanje 'ograničenja prava' u paragrafima 51 do 55.</p> <p>- Namjera organa uprave bila je da upozore učenike na moguće zloupotrebe od strane određenih vjerskih skupina. Dužnost organa uprave da budu neutralni i nepristrasni, vidi naročito načela sudske prakse u paragrafima 59 do 61, te njihov stepen slobodne procjene: paragrafi 62 do 65. Vidi rezime načela sudske prakse u paragrafima 45 do 49. U vezi primjene člana 34. vidi paragrafe 69 do 71.</p> <p>Povreda člana 9. Konvencije.</p>
<p>Član 6. (građanski)</p> <p>Član 8. (privatni život)</p>	<p>Florindo de Almeida Vasconcelos Gramaxo protiv Portugala, br. 26968/16</p> <p>13. decembar 2022.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Korištenje GPS podataka za praćenje pređene kilometraže u poslovnom kontekstu.</p> <p>Predmet se odnosio na otpuštanje podnosioca predstavke i korištenje GPS podataka o kilometraži sa njegovog službenog vozila kao osnove za njegovo otpuštanje. Poslodavac podnosioca predstavke je instalirao GPS sistem u njegovo službeno vozilo sa ciljem praćenja razdaljina koje je prešao u toku radnog vremena i, prema potrebi, na privatnim putovanjima. Zaposlenici su obaviješteni o instalaciji uređaja i razlozima te mjere. Znali su da se disciplinski postupak može pokrenuti protiv bilo kojeg zaposlenika u slučaju nepodudarnosti između podataka o kilometraži koje daje GPS i podataka koje daje zaposlenik. Na temelju GPS podataka kompanija je uspješno pokrenula disciplinski postupak protiv podnosioca predstavke.</p> <p>- Član 8. (privatni život): GPS na poslu. Predmet koji treba razlikovati od predmeta koje je Sud prethodno razmatrao u vezi sa poštovanjem privatnog života u kontekstu radnih odnosa. Primjenljiv član 8.: vidi paragrafe 92 do 97. Pozitivne obaveze države u ovom kontekstu (uporedi Bărbulescu protiv Rumunije [VV] i López Ribalda i ostali protiv Španije [VV]). Apelacioni sud je uspostavio ravnotežu između prava podnosioca predstavke na poštovanje njegovog privatnog života i prava njegovog poslodavca da osigura nesmetano funkcionisanje poslovnih procesa, uzimajući u obzir legitimni cilj kojem kompanija teži, odnosno pravo da prati svoje rashode. Vidi paragrafe 105 do 124 presude.</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p> <p>- Član 6. (građanski): Korištenje kao dokaza geolokacijskih podataka koji se odnose na udaljenosti koje je podnosilac predstavke prešao u svom službenom vozilu nije ugrozilo pravičnost postupka u ovom predmetu (vidi i López Ribalda i ostali protiv Španije [VV]), paragrafi 130 do 139.</p> <p>Nema povrede člana 6., st. 1. Konvencije.</p>
<p>Član 11. u svjetlu člana 10.</p>	<p>Peradze i ostali protiv Gruzije, br. 5631/16</p>	<p>Javne demonstracije. Korištenje provokativnih transparenta sa seksualnim konotacijama.</p> <p>Predmet se odnosio na učešće podnosilaca predstavke u javnim demonstracijama kako bi izrazili visok stepen nezadovoljstva u pogledu kontroverznog projekta urbanog razvoja koji je bio u toku. Žalili su se na njihovo hapšenje i osuđujuću presudu, jer su mahali</p>

	<p>15. decembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>transparentom koji upoređuje projekat urbanog razvoja sa penisom, koristeći vulgaran izraz. Oni su osuđeni za upravni prekršaj zbog nedoličnog ponašanja tokom javnih demonstracija.</p> <p>Predmet ispitan prema članu 11. u svjetlu člana 10. Nacionalni sudovi su neopravdano odvojili vulgarnu prirodu sporne izjave od njenog konteksta, jasne teme od visokog javnog interesa i očiglednog cilja, fokusirajući se samo na formu. Osporena uvredljiva izjava nije bila usmjerena protiv bilo kojeg pojedinca ili institucije posebno, zbog čega se ne može smatrati uvredom ili bezobzirnim omalovažavanjem bilo koga posebno.</p> <p>Vidi takođe pozivanje na sudsku praksu vezano za izraze sa seksualnim konotacijama kada je provokativni jezik doprinio raspravama o temama od javnog interesa (paragrafi 33 do 47 presude).</p> <p>Povreda član 11. Konvencije u vezi sa članom 10.</p>
--	--	--

Sedmični pregled sudske prakse 19. - 23. decembar 2022.

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6. (građanski)	Bakoyanni protiv Grčke , br. 31012/19 20. decembar 2022. Odjel I	(Ne)ukidanje imuniteta ministru odbrane. Član 6. (građanski): Predmet se ticao odbijanja grčkog parlamenta da ukine imunitet ministru odbrane, u relevantno vrijeme, zbog klevete koja je navodno počinjena protiv podnositeljice predstavke, zastupnice u parlamentu. - Pravo na pristup sudu i imunitet. Vidi rezime načela sudske prakse u paragrafima 56 do 61. Nemogućnost pokretanja krivičnog postupka protiv ministra odbrane nepopravljivo je uticala na cilj podnositeljice predstavke, a to je da joj se vrati ugled u očima javnosti. Šteta koja je navodno nanesena ugledu podnositeljice predstavke mogla se ispraviti samo u kontekstu krivičnog postupka, a nije postojala jasna veza između ponašanja ministra i njegovih parlamentarnih ili ministarskih aktivnosti (paragrafi 63 do 72). Povreda člana 6. st. 1 Konvencije.
Član 3. Član 13.	S.H. protiv Malte , br. 37241/21 20. decembar 2022. Odjel II	Odbijanje zahtjeva za azil novinaru. Procjena rizika s kojim bi se kao novinar suočio po povratku. Podnositelj predstavke je tvrdio da je novinar u Bangladešu, koji je bio predmet progona u Bangladešu nakon što je uočio izborne nepravilnosti na izborima 2018. godine. Njegov podnesak se ticao postupka koji je doveo do odbijanja njegovih zahtjeva za azil na Malti. On se žalio na osnovu člana 3. da vlasti nisu pravilno procijenile njegove tvrdnje (rizik sa kojim bi se on, kao novinar, suočio po povratku u Bangladeš). Nadalje je smatrao da nije imao djelotvoran pravni lijek prema članu 13., u vezi sa članom 3., u mjeri u kojoj je postupak za azil bio manjkav u različitim aspektima. - Član 13: ni u jednoj fazi vlasti nisu izvršile procjenu rizika za njega po povratku u Bangladeš (kao novinar, koji izvještava o izbornim nepravilnostima – činjenicama koje je utvrdila Agencija – i koji je možda već pretrpio barem jednu agresiju zbog svog rada, prema dokumentima koje je dostavio, a čija istinitost nije ispitana). Vidi paragrafe 80 do 98 presude. Vidi i pozivanje na tekuće procedure tokom pandemije Covid-19, paragraf 82. Povreda člana 13., u vezi sa članom 3. Konvencije. - Član 3.: Protjerivanje tražitelja azila, posebno novinara koji je izvještavao o izbornim nepravilnostima (privremena mjera prema pravilu 39 Suda): paragrafi 100 do 102 presude. Vraćanje podnosioca predstavke u Bangladeš bez nove ocjene njegove tvrdnje da bi, kao novinar koji je izvještavao o izbornim nepravilnostima, u slučaju vraćanja bio u opasnosti od tretmana koji je u suprotnosti sa članom 3. Konvencije.
Član 1. Protokola broj 12	Moraru i Marin protiv Rumunije , brojevi 53282/18 i 31428/20 20. decembar 2022. Odjel IV	Uslovi za obavezan odlazak u penziju. Različita starosna granica za žene i muškarce. Član 1. Protokola broj 12: Podnosioci predstavke su bili državni službenici. Diskriminatornom su smatrali činjenicu da je starosna granica za obavezan odlazak u penziju niža za žene nego za muškarce: žalili su se da su različito tretirane u poređenju sa muškarcima koji su radili na istim pozicijama i da su bile primorane da odu u penziju (uz samo nekoliko mogućih izuzetaka), kada su dostigle starosnu granicu za odlazak u penziju za žene koja je niža od one koja je određena za muškarce (65 godina) i da su njihovi zahtjevi da nastave da rade nakon te dobi odbijeni. Primjenljiv član 1. Protokola br. 12, vidi paragrafe 84 – 87 presude.

		<p>- Podnositeljice predstavke mogu tvrditi da su bile tretirane drugačije od muškog kolege u njihovoj situaciji u pogledu uslova za prestanak radnog odnosa. Svako prilagođavanje penzijskih planova mora se vršiti postepeno, oprezno i odmjereno, jer svaki drugi pristup može ugroziti društveni mir, predvidivost penzionog sistema i pravnu sigurnost (paragraf 115).</p> <p>- Osporeni zakon održava stereotipni pogled na rodne uloge i tretira žene kao homogenu grupu, čije su lične situacije ili želje u pogledu profesionalnog života i razvoja karijere, kao i povezanost istih sa situacijama ili željama muškaraca, potpuno zanemarene. Argument iznijet na domaćem nivou, da je raskid radnog odnosa bio u suprotnosti sa važećim pravom EU, nije bio pravilno razmotren. Diskriminacija na osnovu spola nije objektivno opravdana ili neophodna u datim okolnostima. Vidi paragrafe 112 do 123. Vidi rezime načela sudske prakse u paragrafima 94 do 106.</p> <p>Vidi također pravo i prakse EU, paragrafi 66 do 79.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 12. Konvencije.</p>
<p>Član 3.</p> <p>Član 8.</p>	<p>Ghisoiu protiv Rumunije (odluka), br. 40228/20</p> <p>20. decembar 2022. (pisani otpravak)</p> <p>Sekcija IV</p>	<p>Istraga o navodima porodičnog zlostavljanja djeteta.</p> <p>Podnosilac predstavke, maloljetnik, je naveo da ga je jednog dana tokom zimskog raspusta i ranijeg odmora provedenog u Francuskoj fizički i psihički zlostavljao očuh, koji ga je ošamario i vikao na njega. O ovom slučaju je pokrenuta istraga koja je kasnije obustavljena zbog nedostatka dokaza. Podnosilac predstavke se žalio na nedostatak efikasne istrage (članovi 3. i 8.).</p> <p>Tužena Vlada je tvrdila da nije bilo dokaza, uključujući i one psihološke prirode, koji bi potkrijepili navode o zlostavljanju, odnosno koji bi potkrijepili da je podnosilac predstavke zaista bio ošamaren ili da postoje bilo koje druge traume u vezi sa navodnim šamarom.</p> <p>- Predmet koji se razlikuje od prethodnih predmeta po pitanju fizičkog (porodičnog) nasilja između privatnih lica, u kojem su dostavljeni barem neki medicinski ili klinički dokazi u prilog navodima podnosioca predstavke o fizičkom zlostavljanju. Standard dokazivanja u kontekstu jednokratnog incidenta nasilja u porodici, vidi paragrafe 55 do 58.</p> <p>Vidi relevantne međunarodne standarde koji se odnose na porodično zlostavljanje djece u predmetu D.M.D. protiv Rumunije, br. 23022/13, paragrafi 25 do 35 presude od 3. oktobra 2017. i paragraf 53.</p> <p>Nisu pokrenute nikakve proceduralne obaveze domaćih vlasti (bilo prema članu 3. ili prema članu 8).</p> <p>Nedopuštena predstavka.</p>
<p>Član 8.</p>	<p>S.L. protiv Rumunije (odluka), br. 52693/12</p> <p>20. decembar 2022. (pisani otpravak)</p> <p>Sekcija IV</p>	<p>Mjere zaštite u slučaju donošenja odluke o protjerivanju. (Ne)mogućnost uvida u povjerljive dokumente.</p> <p>Član 8. (privatni i porodični život): Podnosilac predstavke, državljanin Tunisa, koji je zakonito živio u Rumuniji, naknadno je obaviješten da mu je zabranjen ulazak u Rumuniju, na osnovu odluke o protjerivanju, na period od 15 godina. Dokument nije sadržavao nikakve detalje o činjeničnim razlozima za ovakvu odluku niti o trajanju mjere (domaći zakon se poziva na osobu osumnjičenu za terorističke akte).</p> <p>Podnosilac predstavke, koga je zastupao advokat, uložio je žalbu u upravnom postupku tražeći da se odluka o protjerivanju poništi i njegovo ime ukloni sa liste lica kojima je zabranjen ulazak u Rumuniju. Advokat podnosioca predstavke nije bio u mogućnosti da konsultuje dokumente koji su klasifikovani kao tajna, budući da nije imao potvrdu izdatu od strane Kancelarije nacionalnog registra za državne tajne („ORNISS”), koja je bila neophodna za pristup takvim dokumentima; iako je zakon</p>

		<p>dozvoljavao advokatima da dobiju takvu potvrdu i propisao posebnu proceduru u tu svrhu, advokat podnosioca predstavke nije preduzeo nikakve korake da dobije takvo ovlaštenje. Podnosilac predstavke se žalio da ni on ni njegov advokat nisu bili u mogućnosti da pogledaju povjerljive dokumente u spisu i da mu je odbijen kontradiktorni postupak.</p> <p>- Procesne mjere zaštite propisane članom 8. nisu garantovale strancu apsolutno pravo da bude obaviješten o razlozima za odluku o protjerivanju ili da ima pristup povjerljivim informacijama i dokumentima u njegovom slučaju. Međutim, nezavisno tijelo je moralo izvršiti reviziju kako bi se provjerilo da li je bilo proizvoljnosti u procjeni prijetnje nacionalnoj sigurnosti i proporcionalnosti mjere, u kombinaciji s nekim oblikom kontradiktornog postupka, gdje je to bilo prikladno preko posebnog zastupnika koji je dobio sigurnosnu dozvolu. Vidi rezime sudske prakse o nacionalnoj sigurnosti u paragrafima 39 do 43 odluke.</p> <p>- Mogućnosti pristupa povjerljivim informacijama dostupnim prema domaćem zakonu kada je osoba zaista naložila advokatu da ga zastupa (paragraf 53; uporedi sa predmetom Muhammad i Muhammad protiv Rumunije [Veliko vijeće]).</p> <p>Iako podnosilac predstavke nije mogao da uživa u nekom obliku kontradiktornog postupka, ovaj propust je proizašao iz načina na koji je njegov advokat odlučio da vodi njegovu odbranu, a ne iz odsustva procesnih mjera zaštite dostupnih prema domaćem zakonu. Podnosilac predstavke nije u potpunosti iskoristio ove mjere zaštite. Vidi paragrafe 47 do 53 odluke.</p> <p>Nedopuštena predstavka.</p>
<p>Član 10.</p>	<p>Zemmour v. France, br. 63539/19</p> <p>20. decembar 2022.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Izazivanja diskriminacije i vjerske mržnje protiv francuske muslimanske zajednice.</p> <p>Član 10. Podnosilac predstavke je osuđen i novčano kažnjen za krivično djelo izazivanja diskriminacije i vjerske mržnje protiv francuske muslimanske zajednice. Podnosilac predstavke je dao sporne izjave na televiziji u udarnom terminu uživo. Izjave je dao kao novinar i polemičar i u kontekstu terorističkog nasilja. Naveo je povredu svog prava na slobodu izražavanja.</p> <p>- Preliminarni prigovor Vlade prema članu 17. Konvencije (zabrana zloupotrebe prava na predstavku) je odbačen, ali se na član 17. pozivao kao pomoć pri tumačenju člana 10. u svrhu procjene da li je ograničenje na koje se žali bilo neophodno. Vidi paragrafe 25 do 28.</p> <p>- U svjetlu člana 17., Sud je odlučio da dotične izjave nisu pripadale kategoriji govora koji uživa pojačanu zaštitu prema članu 10. i zaključio je da su domaće vlasti stoga imale široku slobodu procjene da nametnu ograničenja (paragraf 61 presude).</p> <p>- Sloboda izražavanja, vjeroispovijesti i rasizam: vitalni značaj borbe protiv rasne diskriminacije u svim njenim oblicima i manifestacijama. Primjedbe nisu ograničene samo na kritiku islama, već su, s obzirom na njihov cjelokupni kontekst, date s diskriminatorskom namjerom, poput pozivanja gledatelja da odbace i isključe muslimansku zajednicu u cjelini, što je na taj način štetilo društvenoj koheziji. Vidi paragrafe 41 do 66 presude.</p> <p>Vidi također Perinçek protiv Švicarske [VV] i dokumente Vijeća Evrope, paragrafi 16 do 19.</p> <p>Nema povrede člana 10. Konvencije.</p>